

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 20.-
za pol leta . . . 13.-
za četrt . . . 8.50
za en mesec . . . 2.30
za Nemčijo celoletno . . . 29.-
za ostalo inozemstvo . . . 35.-

V upravištvu:

Za celo leto naprej . . . K 22.40
za pol leta . . . 11.20
za četrt . . . 5.60
za en mesec . . . 1.80
S pošiljanjem na dom stane na mesec 2 K. Posamezne št. 10 v.

SLOVENECE

Inserati:

Enostolpna petstvrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . 13
za trikrat . . . 10
za več kot trikrat . . . 9

V reklamnih noticah stane enostolpna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljanju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izvenredni nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nebranjena pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvu je v Kopitarjevi ulici št. 6. Sprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 16 strani.

Brezvestne hujskarije zoper koroške Slovence.

Velika nesreča, ki je zadela centralno blagajno koroških zadrug v Celovcu vsled obsojanja vrednega postopanja ravnatelja Weissa in nepredvidnih spekulacij Kayserja, je povzročila morje veselja v liberalnem in socialnodemokratskem časopisju. Iz vseh liberalnih listov je donel diabolikonskodoželjni zasmeh in kruto norčevanje, ki prča, da nimajo ti ljudje nikdar srca in čuta še pri tako veliki nesreči, ampak da je glavna reč vselej in povsod to, da »klerikalizem« kako kľofuto dobi. Na vsak način se je hotelo nesrečo s hujskanjem še bolj zamotati in povečati, samo da bi se število žrtev še bolj pomnožilo in tako vso akcijo, ki se je za rešitev tega gospodarskega poloma uprizorila, nemogočo napraviti. Nas neposredno ta stvar nič ne briga: to je zadeva nemških krščanskih socialcev, ki bodo s pomočjo centralne zveze avstrijskih zadrug vso stvar v red spravili.

A nekaj je pri tej zadevi, kar naš liberalizem v posebno luč stavi, da je skušal koroške Slovence ob tej priliki gospodarsko ubiti in mu vzeti še to edino oporo, na katero se koroški Slovenec opira, namreč gospodarsko organizacijo.

Najprej se je oglašila »Neue Freie Presse« in skušala na zvit način koroške Slovence v zvezo z denarnim polomom nemških krščanskih socialcev spraviti. Brez vsakega povoda je poročala, da je »polom hkratu težko preboljiv udarec tudi za slovenske klerikalce«, proti katerim da je po celi deželi in zlasti pri kmetiskem prebivalstvu največje ogorčenje; to je navadna laž, ker so slovenske posojilnice na Koroškem ravno po priporočilu strankinega vodstva skoro vse pri »Zadružni zvezi« v Ljubljani. Ta laž je zašla po ovinkih tudi v nemškoliberalne graške liste in nemškonacionalni agitatorji begajo ljudstvo na tihem, da bi začeli ljudje jemati varno naložene vloge iz slovenskih posojilnic in bi tako oškodovali sebe in slovenske posojilnice.

Tej gonji se je tudi pridružil »Štajer«, list, ki živi od lažij in obrekovanja; ta je seveda nadkrilil v laži vse druge liste in zapisal sledeče: V tej

Weissovi centralni kasi so združene tudi vse slovenske posojilnice. Te posojilnice bodo bržkone vse svoje denarje izgubile. To je velikanska brezvestnost, da smrdi do neba.

Zalostno ulogo v tej zadevi igra tudi pisava slovenskih liberalnih listov: njih dolžnost bi bila, da naše ljudstvo, ki mu ne preti nobena škoda, pomirijo in tako obvarujejo gmotne škode. Da bo na vse strani jasno, kako popolnoma iz tre izvirne in lažnjive so vse govornice, ki se tičejo slovenskega zadružništva na Koroškem in kako lažnjivo ulogo igra slovensko liberalno časopisje v tej zadevi, objavljamo informacije, ki so nam jih poslali mero-dajni krogi na Koroškem.

V mednarodni liberalni rog, ki je na znamenje dunajske židinjne zatrobil v svet bojno pesem zoper koroške Slovence, je začela drobiti svoje »narodne« melodije tudi tržaška »Edinost«. Kaj poreče k temu politično društvo »Edinost« za Primorsko? »Edinost« piše: »Pri polomu je prizadetih okoli 70 rajfajznovk, med katerimi je mnogo slovenskih. Zato je ta polom obenem tudi velikanski udarec za slovenske klerikalce na Koroškem. Osebito so za monsignora Podgorca nastopili hudi časi. On je podpredsednik skrahirane zadružne zveze itd.« Isto je prežvekal celjski liberalni »Narodni Dnevnik« in temu še pristavil: »In vočigled tem dejstvom si drznejo »Mirovci« tako neumno farbatí javnost!« Resnica pa je, kar je poročal »Mir« že zadnjič. Slovensko stranko kot tako nemški krščansko-socialni polom ničesar ne briga. Velika večina slovenskih posojilnic je na priporočilo strankinega vodstva pristopila k ljubljanski »Zadružni zvezi«. Le nekaj posojilnic je še ostalo pri celjski zvezi in tudi štiri posojilnice, ki so še nadalje ostale pri »Centralni blagajni koroških zadrug v Celovcu«, so že pred »krahom« naopvedale tam svoj odstop. Torej ni pri »Centralni blagajni« nobene slovenske posojilnice!

In vse te štiri posojilnice so po za-slugi g. msgr. Podgorca, ki ga »Edinost« napada, popolnoma zasigurate, popolnoma varne in nimajo pri »Centralni blagajni koroških zadrug v Celovcu« naloženega denarja! Predno sta »Edinost« in »Narodni Dnevnik« sprejela take brezvestne vesti, ki so bile poslame istima brezdvomno iz zlobnega namena, naj bi se bila informirala o verodostojnosti doposlanih poročil pri bolje informiranih ljudeh v Celovcu, in naj bi bila prej preštudirala pravila »Centralne blagajne«! Kje in katere so

torej tiste mnoge slovenske posojilnice, kakor je »Edinost« razprto tiskala, ki naj bi bile pri polomu prizadete? Gosp. Podgorc tudi ni podpredsednik »Centralne blagajne«. Uprav grdo je, če piše »Edinost« — menda namenoma — o »skrahirani zadružni zvezi«. Ali namerava preslepiti ljudi, da bi zamenjali »Centralno blagajno koroških zadrug v Celovcu« z ljubljansko »Zadružno zvezo«, ki ni s polomom v prav nobeni zvezi? O drugih meritornih napakah, ki so jih objavili po židovskih listih slovenski liberalni časniki, ne govorimo, ker nimamo nobenega povoda braniti »Centralno blagajno«. Najmanj pa pristojna »ogorčenje« celjeskemu »Narodnemu Dnevniku«. Če bi štiri slovenske posojilnice, ki so se že prijavile k ljubljanski »Zadružni zvezi«, res morale trpeti kako škodo, bi bili tega krivi ravno — Celjani! Ali so po preteku dveh let že pozabili celjski gospodje, da je sklicalo politično vodstvo 25. vinotoka 1908. v Celovec sestanek slovenskih posojilničarjev, kjer se je poudarjalo, da vse naše politično in gospodarsko stremljenje mora imeti svoj cilj v slovenski centrali v Ljubljani? Ze iz tega vzroka se je priporočalo, da vse slovenske posojilnice, tudi one, ki so bile pri »Centralni blagajni koroških zadrug v Celovcu«, pristopijo k ljubljanski »Zadružni zvezi«. Da niso vse takoj pristopile, je zakrivil odposlanec celjskih gospodov, g. Stibler, ki je po-čel prepri, vsled katerega ni prišlo do pravega končnega sklepa. Zato pa naj »Narodni Dnevnik« ne zavija hlinavsko oči!

»Narodni Dnevnik« je poročal tudi sledeče: »Letos julija meseca so se vknjižile na nepremičnine (Jožefovega društva) tudi tri slovenske cerkve in sicer one Sv. Nežje, Sv. Ruperta in Sv. Ulrika za skupno 14.700 K. Izvedenci pravijo, da je tiskarsko društvo sv. Jožefa prezadolženo in da je denar, ki so ga posodila slovenska cerkvena predstojništva nemškemu društvu sv. Jožefa, izgubljen. Vknjižbo za navedena cerkvena predstojništva je izvedla pisarna klerikalnega odvjetnika dr. Brejca v Celovcu.« To »Narodni Dnevnik« zelo hudo zameri dr. Brejcu in — divite se tej logiki — dostavlja: »in če pada odgovornost za Weissove čine in hudodelstva tudi na slovenske klerikalce — so si isti tega sami krivi!« Kaj takega si še niti »Freie Stimmen« niso upale zapisati! »Narodnemu Dnevniku« bodi povedano da je tisto posojilo že 15 let stare in je pisarna dr. Brejca to posojilo z vknjižbo na poslopje Jožefovega

društva le — zavarovala in je vsled tega posojilo popolnoma varno.

Nekdo je vendar moral to izvršiti, bilo je dobro in potrebno. Seveda se je »Narodni Dnevnik« spodtaknil takoj nad tem kamenom, ker je zavaroval posojilo — dr. Brejc. Če bi bili to storili celjski advokati ali pa pisarna dr. Müllerja, bi bilo seveda vse v redu! Iz tega je jasno razvidno, da mislijo liberalci, ko govorijo o narodni politiki, le na svoje žepe! Samo gole osebnosti jih vodijo! Čisto po »Štajerčevim« maniri diši tudi, če govori »Narodni Dnevnik« v tej zadevi o kmečkem denarju! Denar je vendar cerkven, pa seveda — izraz »kmečki« bo pri ljudeh bolj vlekel, četudi ne odgovarja dejstvu!

Drugi liberalni listi, kakor »Slov. Narod«, »Gorenjec«, sicer slovenske stranke izrecno niso spravljali v zvezo z nemškim polomom. A zakaj so pisali samo o »klerikalnem polomu«? Zakaj niso povedali, da je to samo zadeva nemških krščanskih socialcev, ti narodnoradikalni listi, ki so vedno polni narodnega ogorčenja nad Nemci in venomer vpijejo, da so kranjski klerikalci premočno narodni. Tudi ti so dokazali, da jim je boj proti takozvanemu »klerikalizmu« prvo, narodnost pa le postranska stvar; to je treba poudarjati le, če je v prid liberalizmu! Kaj ne?

Tako je torej narodno delo liberalcev, ki sicer ne najdejo dovolj besed za platonično ljubezen do koroških Slovencev! Res! Mednarodni liberalizem se je znašel v sladkem objemu v boju zoper koroške Slovence!

Naš dan v Št. Nju!

V četrtek smo šli v Št. Ilj dokazovat »klerikalno slovensko-nemško zvezo«. Predčerašnji dan ob skrajni slovenski meji bi morali videti tisti, ki se skrivajo po ljubljanskih kavarnah in ki slepo zaverovani si puste metati peska v oči od liberaln. časopisja. Predčerašnji dan bi morali videti tisti, ki nam očitaje tisto »zvezo z Nemci«, katero imajo sami podpisano, kako naše čete z dejanjji, ne s praznimi besedami, požrtvovalno branijo slovensko last. Tu bi morali videti, kako nas sovražijo radi ljudskega slovenskega dela tisti, ki se za liberalce niti ne zmenijo, ker predobro poznajo njihove pene... Predčerašnji dan je bil prvi večji javni nastop »S. Straže« in završen je bil ta dan v znamenju slovenske kulture proti nemškemu barbarizmu »Slovenska Straža« je

LISTEK.

Slovensko gledališče in letošnja sezona.

Spisal Sterofob.

Lepaki in časniki naznanjajo repertoire; 1. oktobra se začne sezona. Edino naše gledališče odpre duri; kaj bo ono, kar bo kraljevalo na deskah deželnega gledališča? Oglejmo si samo resno stran dramskega repertoirja.

Gotovo je g. ravnatelj v naznanilu preveč povedal, vsega gotovo ne bo izvedel; pa četudi izvede samo polovico tega, nam bo zadosti!

Samo eno gledališče imamo — in še na tem edinem zavodu se letos ne bo igrala nobena klasična igra — ne Schiller, ne Goethe, ne Molier, ne Shakespeare, ne Calderon! Ujemem, kaj je našudiral letos profesor Kobal, gimnazijce Sofoklejevo »Antigono«! Še j dijak — zvest kontingent gledališča — v gledališču itak ne učaka — klasične predstave! Niso finance za to, in izgovor, da Shakespeareja nihče ne hodi gledat, je prazen, zakaj za vzgojo se sme žrtvovati tudi stotak deficita!! Jaz sem ponižen in bi se zadovoljil samo z

dvema klasičnima igrama! Pa še dveh ni! — Od slovenskih izvirnih iger more dati ravnatelj pač samo to, kar eksistira, in na tem polju smo reveži! Zato smo veseli, da našteva repertoire vsaj tri izvirne premiere! In še pri teh je nekaj grenkobe! Sedaj, ko je Medved mrtev, se igra po smrti njegov »Kacijaner«. Lani se ni igral, dasi smo čuli dosti tozadevnih obljub. Pa smo kljub temu tipičnemu postopanju zadovoljni, da se bo letos sploh igral, samo želeli bi, da se bo res vestno študiral. Le dajte slovenskim dramatikom prilike, da se igrajo njihove igre, dajte jim možnost, da se šolajo v živi šoli, na deskah!

Vojnović in Petrović sta dobro znana hrvaška dramatika; posebno »Ekvino-kcij« slovi, meni osebno ni znan, zato se zdržim sodbe.

Oglejmo si ostale igre repertoirja, kolikor jih poznam! — Jaz mislim, da po večini niso izbrane preveč srečno! Pač pa rad priznavam, da je skušal ravnatelj pokazati Slovencem hitro ves uspešiji repertoire Berolina in Dunaja iz sedanje in pretekle sezone! Torej najnovejše! — Starejših iger je razmeroma kaj malo!

Birinskega »Moloh« je ruska revolucijska reč, igrala se je na malem dunajskem odrčku »Neue Wiener Bühne«

z delnim uspehom. Revolucionarji se upirajo svetu, Bogu in družbi. Gotovo je, da igra v Ljubljani ne bo uspeła, ker našega interesnega kroga niti ne tangira! — Pač pa bo imel g. Nučič lepo ulogo, ker ima baš za glavno ulogo dovolj retoričnega in patetičnega materijala.

Odkar je Oger Molnár s svojim »Vragom« zaslovel širom Evrope, so Madjari edino le z Lengyelom ostali na deskah stalni gostje! Lengyelov »Tajfun« je pa igra, ki hoče biti ironična, pa je le patetična. Vsa polna je eksotike. Od dejanja do dejanja pada. Scena v sodnji je gola farsa. Kaj bo nas Slovence zanimala Parižanka in Japonci! — Tokeram je sploh čuden junak, ki je v Berolinu sicer ugajal, v Budimpešti pa propadel! — V nekem strokovnem gledališkem listu — pa ne vem že kje — sem bral, da je »Tajfun« »einer jener Bilderbogen... die höchstens schlechttbegabten Hotentoten als Erzeugnis der Kunst erscheinen wird!« Lengyelov »Gospod zagovornik« je bolj-ši, zakaj si je pa g. Govekar ravno »Tajfun« izbral, ne vem; mogoče zato, ker mu ga je dr. Eirich svetoval in ker se mu je na dunajskem »Deutsches Volkstheater« dopadel. Sploh sem opazil, da je precej repertoirja tega gledališča povzetega v Ljubljano. Ne vem pa,

če je ravno »Volkstheater« tisti oder, ki bi smel biti ravnatelju, ki nabira repertoire, odločilen; sicer je pot v Berolin malo daljša, — a bi se gotovo bolj izplačala! Naj se mi pa nikar ne reče, da morda ne bi vedel, da je »Tajfun« bil iz Berolina zanešen na Dunaj. Treba me je pač prav razumeti! — Za nemško literaturo Avstrija kaj malo pomeni; središče nemškega gledališča je pa brezdvomno Berolin.

Bahrov »Koncert« žanje svoje uspehe ravnokar in je duhovita igra, ki bo delala našim igravcem dokaj pregla-vice, ker ti niso ravno preveč verzirani v dialogu in bonmonth.

»Dana Petrović« je drama, ki bo učinkovala. Spada med igre, ki imajo patološke glavne junake! Pohabljen-čeva duša in vsa krutost takih znač-jev je v igri dobro zadeta.

Schnitzler je napisal že veliko iger; svoje dni je ravno njegova »Liebeleis« zaslovela. Fin dialog, elegantna frivolnost, salonska tehnika in večno balan-ciranje med nadkolenjem in podprjem je tipična nota Schnitzlerja. Vendar bi jaz izbral raje njegov »Zwischenspiel«, ki je priznana njegova najboljša igra in ki je nekaj časa imela avspicije na Schillerjevo nagrado. Schnitzler bo letos igran prvič na slovenskem odru. Zato bi ne škodovalo, da se nam pred-

kot prvi pomnik svoje naloge, z izobrazbo voditi narod do ponosa in moči, otvorila prostorn »Slovenski Dom« v Št. Ilju. Zastokalo je ob tem tisto velenemstvo, ki je stotisočake vrglo, da bi Slovincem ugrabilo Št. Ilj, kajti začutilo je, da ob slovenski ljudski zavednosti in izobrazbi bodo nemški Judeževi groši vrženi v zrak in da bo tako potujčevanju zmanjkalo med nami predpogovjev za izdajalstvo domovine. Zato smo prav dobro razumeli divjo besnost, s katero je zatulilo nemškonacionalno časopisje v Gradcu, Mariboru in v Celju. »Auf nach St. Egydi!« so zakričali nemški burši v Gradcu, isto so kričali v sredo pri mariborski Sedanfeier in res so se privlekli nemškonacionalni razgrajči iz Maribora in Gradca predvčeraj v Št. Ilj. Nam je to dobro delo — mirno smo jih pustili en dan razgrajati okolu njihovega »Südmarkhofa« — »Slovenski Dom« v Št. Ilju pa bo stal in deloval naprej. Ljudstvo, ki ima fin čut za pravico, je videlo svoje slovenske narodne delavce in videlo je nemške razgrajče. Za slovensko stvar bi bila velika izguba če bi surovih nemških razgrajčev v Št. Ilj ne bilo. Celo Nemci-domačini so se zgražali nad nemško-nac. podivjanostjo in jo obsodili, češ, da so Slovenci pri vseh nemških prireditvah pokazali mnogo več takta in olike.

Okolu poludneva se je pripeljal naš posebni vlak v Št. Ilj, gromovito pozdravljen od ljudstva. Iz vlaka so se vsule čete Orlov, kateri imajo prvo zaslugjo za popolni uspeh predvčerajšnjega dne, ne le po veliki udeležbi, ampak tudi po odličnem svojem nastopu. Z zastavami so prihitela naša društva. »Slov. kršč. soc. zveza«, kateri se je pridružilo tudi akademčino naše dijaštvo, odposlanstvo tobačnega delavstva, »Jugoslovanska Strokovna Zveza« itd., slovensko glasbeno društvo »Ljubljana«, izobraževalna društva iz Borovnice, Dobrne, Studenice, posebno častno je bila zastopana škofja Loka po uglednih svojih možeh, pa tudi drugi slovenski kraji. Izmed poslancev smo opazili gg. dr. Korošca, dr. Benkoviča, dr. Verstovška, prof. Jarca in skoro vse deželne poslance štajerske »Slovenske Kmečke Zveze«.

V Št. Ilju.

Pred kolodvorom je pozdravil došle goste član stavbenega odbora »Slov. Doma« in obč. odbornik g. F r e i h a m. Posebno je nazdravljaval došlim pogumnim slovenskim damam. Odgovoril mu je deželni odbornik in predsednik »Slovenske Straže« gospod profesor Evgen J a r c. Rekel je, da smo storili le svojo dolžnost, da ob prvem svojem slavlju »Slovenska Straža« otvarja dom izobrazbi in da tako »Slovenska Straža« stopa v javnost kot društvo, ki ima namen čuvati slovensko zemljo z izobrazbo. Nismo prišli napadat naših nasprotnikov, ne jih blatiti, prišli smo med naše obmejne brate z isto pravico kot hodi naše nemštvo slaviti Bismarka v Nemčijo, mi pa smo prišli k Vam na našo zemljo, ki je v naši avstrijski monarhiji. Končal je med burnim odobravanjem s klicem: »Živio slovenski Št. Ilj!«

Z godbo, zastavami, Orli in šentiljskimi v ljubke narodne obleke obleče-

nimi dekleti smo odkorakali proti Št. Ilju, ki nas je pozdravljala že od daleč ves odet v slovenske trobojnice in z gromenjem topičev. Pred Št. Iljem so dr. Venigerholz in njegovi sl. množico poizkušali izživati s Heil-klici, pa naše čete so ohranile mirno kri in vzoren red. Korakali smo mimo »Südmarkhofa« brez najmanjše provokacije od naše strani. »Südmarkhof« je bil pri našem dohodu še popolnoma zapuščen, ker še ni bilo v Št. Ilju nemško-nacionalnih razgrajčev iz Maribora in Gradca. Še nekaj korakov in prišli smo skozi slavolok, ki je pozdravljala goste s pozdravom šentiljskih Slovencev: »Biti slovenske krvi, bodi Slovincem ponos«, pred ponosni »Slovenski Dom«, iz čegar oken so sipale mladenke cvetje na udeležence.

Nato pa se je začelo zbirati ljudstvo iz bližnje in daljne okolice. Z veseljem in navdušenjem smo gledali mi, ki smo prihiteli iz središča, probujeno slovensko mejo, probujeno z delom, trdom in osebnimi žrtvami naših somišljenikov.

Blagoslovljenje Slovenskega Doma.

Po popoldanskih slovesnih litani-jah, pri katerih je prepevalo društvo »Ljubljana« in so se jih udeležili Orli korporativno z zastavo, se je slovesno blagoslovil šentiljski »Slovenski Dom«. Na obširnem prostoru okolu doma se je zbralo nešteto ljudstva iz bližnjih in daljnih krajev. Za govornike je bil ob »Domu« prirejen slavnostno okrašen govorniški oder.

Govor šentiljskega župana.

Došle Slovence in Slovenke je pozdravil šentiljski župan Thaler:

Slavni gostje! Drage Slovenke in Slovenci! Lepa je ljubezen bratovska. — Veselo je videti, kadar se snideta brata ter si podasta roko, se objameta in poljubita. Pristrčno se pozdravita kot sinova ene in iste matere. In tako tudi danes. Brat Slovenec ob severni narodni meji povabil je sestre Slovenke in brate Slovence iz vseh slovenskih krajev, povabil jih je, da se prepričajo o njegovem narodnem mišljenju, o njegovem napredku in izobrazbi njegovi. In kako ogromno število se je odzvalo temu vabilu! Št. Ilj tolike množice še ni videl. Z velikim veseljem in odkritosrčno ljubeznijo sprejelo Vas je naše slovensko ljudstvo, sprejelo Vas je kot svoje brate in sestre ter pozdravilo kot hčerke in sinove ene in iste matere — majke Slave! Dragi! Pozdravljam Vas torej v imenu naših žen in mož, pristrčno Vas pozdravljam v imenu naše vrle mladine, pozdravljam Vas pa tudi v svojem imenu kot župana z besedami: Prav pristrčno pozdravljeni in dobro došli! In kaj je povod današnjemu snidenju? Šentiljski Slovenec si je postavil svoj »Dom« in k temu pripomogel mu je brat Slovenec, pripomoglo mu je vse slovensko ljudstvo. Ta hiša je darilo slovenskega ljudstva obmejnemu Št. Ilju. In za to darilo izrekamo danes iskreno zahvalo bratom Slovincem. Sprejmite ljube Slovenke in Slovenci naša hvaležna srca za Vašo požrtvovalnost in radodarnost. Sprejmite pa tudi od nas sveto obljubo, da hočemo čuvati mejo na-

pref, da hočemo ostati zvesta straža slovenskemu ozemlju. Daj Bog, da bi bila ta hiša vir sreče in miru, da bi prinesla mnogo blagoslova in pa izobrazbe našemu slovenskemu ljudstvu. »Slovenski Dom« naj bo znamenje prihodnjemu rodu, da je bival tukaj rod, ki ni samo ljubil svoje Avstrije, ne samo svoje slovenske domovine, ampak tudi svoj materin jezik in ki ni upognil tilnika nobenim nasprotnim vetrovom! Gromovito odobravanje zbranega naroda je sledilo tem besedam.

Govoru šentiljskega župana je sledilo burno odobravanje.

Nato se je slovesno blagoslovil šentiljski »Slovenski Dom«, pevski zbor izobraževalnega društva iz Jarenine pa je pod vodstvom svojega župnika krasno in dovršeno zapel več pesmi.

Govor predsednika »Slovenske Straže«.

Burno pozdravljen od množice ljudstva je nastopil na govorniškem odru predsednik »Slovenske Straže«, kranjski dež. odbornik prof. E v g e n J a r c, ki je izvajal sledeče:

»Dragi šentiljčani! Dragi rojaki slovenski! Boj je izvor vseh stvari! Resnica teh besed se kaže danes in v vsem našem slovenskem življenju. V znamenju boja so prišli gostje iz Jarenine, v znamenju boja smo prihiteli mi iz Ljubljane, v znamenju boja otvarjamo danes ta »Slovenski Dom« in v znamenju boja hočemo delati za procvit in korist naše mile slovenske domovine. V boju so obvarovali naši pradedje to krasno zemljo, ko so se nasečili nanjo, v boju so naši očetje ohranili svojo krasno slovensko govorico in v boju proti protestantstvu so znali ohraniti naši očetje vero svojih očetov. (Burno odobravanje.) In po vzgledu naših očetov, vsled že nam prirojenih nagibov hočemo varovati to našo zemljo, da je ne preplavi vsenemštvo. (Burno odobravanje.) Nemštvo hoče zgraditi most od Belta do Adrije in s pomočjo nemških mark in fenigov hoče preplaviti ves svet od severa do juga s pangermansko propagando. Toda to pangermanstvo je račun brez krčmarja. Najlepši dokaz temu je, da so v zadnjem letu prišle lepe občine od Spilfelda do Maribora v slovenske roke. In v naših srcih gojimo trdno upanje, da bo slovenski Št. Ilj ponosna in mogočna predstraža proti navalu nemštva na nas. — Bila je doba, ko smo živeli v sentimentalnosti, v takozvani narodni jokavosti. Takrat se je čul po naših obmejnih krajih vedno in vedno žalosten klic: Morituri vos salutate! Danes pa je drugače. Z vso upravičenostjo morete klicati: Tisti, ki žive, vas pozdravljamo! (Burno odobravanje.) Da je tako, se imamo zahvaliti dejstvu, da je namesto narodne sentimentalnosti stopilo pravo slovensko narodno delo. To je velik uspeh naše izobraževalne organizacije »Slov. kršč. soc. zveze«, to je uspeh naše politične organizacije Vseslovenske Ljudske Stranke, ki je združila vse Slovence v skupnem taboru. Nemštvo sicer še upa, da nas prežene z naših rodni tal, z naše posesti, zbira milijone mark, toda Slovenci se danes ne bojimo več za svojo bodočnost. Kaj nas podpira v vsem našem stremljenju, kdo so stebri našega dela?

Neomajna ljubezen do našega ljudstva, ki nas je pripeljala semkaj, in ne neomajna ljubezen do rodne grude. Slovincem se umakne šele takrat, ko je skrajna sila. Ljubezen do domače grude vas je prignala semkaj, da ste se zbrali v tako ogromnem številu, ko hočete pokazati, da ste pripravljeni vedno braniti to svojo domovino. Ljubezen do vere naših očetov vas v vsem početju krepi. Značilno je zlasti v vašem boju, da se vaš sovražnik ni upal izpodrinuti domačega ljudstva z markami in fenigi, ampak, da je s temi denarji naselil med vas tuje nemške protestante.

Prepričani smo, da nemška marka in fenig ne bosta zmagala slovenstva, dokler ostane slovensko ljudstvo zvesto veri svojih očetov. Tretja, mogočna podpora našemu delu sta pa vestnost in požrtvovalnost naših narodnih voditeljev. Ako imenujem samo imena naših političnih voditeljev dr. Šusteršiča (Burno odobravanje), dr. Kreka (Burno odobravanje) in vašega neumornega vodnika dr. Korošca (Burno odobravanje), se mi zdi samoobsebi umevno, da vzbude ta imena sama navdušenje naroda. Ljudstvo ima voditelje, kakršne zasluži, in če ima dobre voditelje, je to znamenje, da je ljudstvo prebujeno in zavedno. Gnjev liberalnih žurnalistov ne more oblatiti naših mož, ker se naš narod zaveda, kakšne voditelje ima. Treba pa je, da se danes na tem mestu spominjamo tudi slovenske duhovščine, ki je vedno stala na čelu slovenskega narodnega gibanja in dela v korist ljudstva. (Burni živio-klici.) Spominjati pa se moramo slovenskih šentiljskih občinskih mož, v prvi vrsti dičnega župana Thalerja, ki so se vedno zavzemali za pravice Slovencev v Št. Ilju. Porok in pogoj naše bodočnosti pa je slovensko mladinsko gibanje. Sto naših zavednih vrlih organiziranih fantov je prihitelo z nami s Kranjskega (Živio Orli!) v dokaz, da se mladina slovenska zaveda dela za koristi slovenskega ljudstva. Enake mladinske organizacije kot pri nas na Kranjskem, imate na Štajerskem. Dokler bo naša mladina tako zavedna in navdušena, naš noben vrag ne premaga. — Blagoslovil se je »Dom«, naj bo branik slovenstva in zavetišče vseh šentiljskih Slovencev. Dodal bi še eno besedo: Slovenski oče, povej svojemu sinu, da se ta »Dom« ni zgradil s prispevki milijonarjev, ampak s pomočjo vsega, revnega slovenskega ljudstva. Iz vseh krajev slovenske domovine so prihajali za ta šentiljski »Dom« doneski in vsak posamezni kamen njegov ima svojega darovalca, ki je z ljubeznijo do obmejnih svojih bratov prispeval zanj. Slovenski oče, nauči sina ceniti ta »Dom«. In ti, slovenska mati! Povej svoji hčerki, da so za ta »Dom« prispevala vsa slovenska dekleta širom naše domovine, nauči jo ceniti to slovensko hišo. Naj bo ta »Slovenski Dom« v korist in vir naobrazbe in probuje slovenskega ljudstva v Št. Ilju! (Burno odobravanje.)

Godba je zaigrala »Hej Slovani«, pevski zbor glasbenega društva »Ljubljane« pa je zapel več rodoljubnih pesem in v nemal zbrano ljudstvo s slovensko pesmijo.

stavi v njegovi najlepši obleki. No, tako smo pa za enkrat obdarjeni z »Ljubimkovanjem«, ki je staro celih 14 let. Frankobrod ga je videl že leta 1896. Dovolili bi si pa vprašanje, kdo bo igral pri nas Frica in kako se bo igrala ta slavna Kainzova partija?!

Sedaj pridemo do dveh iger, ki so naperjene proti »klerikalcem«. Na ljubljanskem odru bodo dosegle siguren uspeh! — Sicer so taki uspehi, ki jih rodi tendenca, silno poceni, ampak uspehi so vendarle! — Thoma piše sploh same tendenčne igre, sedaj s tako, pozneje pa s tako tendenco. Že njegova »Lokalna železnica« je dvignila oblake prahu vsled tendence. In o »Moralci«, ki nam jo naznanja letos gosp. Govekar, piše »Literarisches Echo« (XI., 442): »Außerdem sind alle diese Geschichten geschrieben, um die Pfaffen zu ärgern, und der Künstler soll nicht... usw.« Ta list je priznalo napreden liberalen, saj je v judovskih rokah. Ker pa vé, kaj je umetnost, zato obsoja vsako — tendenčno igro! Kaj pa naj pomeni za naše razmere »Društvo za pravost«. Satiro! Kaj ne! Človek pa prenese samo tako satiro s haskom, ki njega pač boli. Thomova tendenca pa ni za naše razmere. Saj še ni tako hudo pri nas! Sicer je pa to delo Oberammergaua Thome obsodila vsa resnejša kritika.

Vsa hujska je pa stvar s Schönherr-rovim »Sonnwendtagom«. To je igra, ki obravnava kulturni boj na Tirolskem. Ljudska igra z naslovom »O Kresu«.

Sicer ne vem, ali je slovenska predstava prirejena po premijeri iz leta 1902, ali pa po predelavi iz leta 1905. Za obe redakciji igre je pa značilno, da jih je dlje časa cenzura prepovedala in če se je slednjič vendarle v dunajskem dvornem gledališču igrala, ni s tem rečeno, da naj dežela dovoli, da se na njenem odru igrajo take igre! Kaj brigajo nas »nemški turnarji«, ki hočejo žgati kres! Ali bodo pri nas »turnarji« nastopili, ali bo to društvo slovenizirano? — Vrhu tega ubije brat brata! — In konec: Marijin oltarček in ves pobožni nakit pobožne kmečke hiše roma v skrinjo, češ, vere ni več, izgubila jo je starka, ki je bila celo življenje pobožna! »Ein politisch Lied...« itd., je rekel že Goethe in igra s tako tendenco je istovetna Goethejevemu izreku!

Priznavam pa, da je Schönherr talent, saj je dobil nedavno Schillerpreis za svojo »Erde«. Zakaj pa te igre, ki so jo označile svetovne kapacitete za najboljšo nemško igro zadnjih let sploh, ni stavil g. Govekar na repertoire; ker nima tendence in ker je res umetniške vrednosti?! — Pa morda bo vendar še dal v zadnjem trenutku »Erde« na repertoire in »O Kresu« pustil vsem tistim, ki mislijo, da je za nas Slovence vse dobro!

Kdor zna, pa zna! Pa tudi »klerikalcem« je treba ustreči, ni dobro, če bi se jim preveč zameril! Dobil se je »flašter«, kaj ne?! Potem se bo reklo: »Ali nisem dal Medveda in ali nisem dal Jeromovega »Tujca«?« Ko bi se ne

poznali!! Ta »Tujec« je nekaj Kristus, ki pride v družbo in vse izpreobrne; vsi postanejo pohlevni, krotki, ljubeznivi, kakor so bili preje grešni, visoki, odurni! — No, ali ni to igra, ki ima blažilno tendenco!! — Jaz pa vem, da se kritika medsebojno prepira, je li tretje dejanje — torej »splošno izpreobrnjenje« — satira ali je resno mišljeno! In zato nisem lahkovoren ker osebno mislim preje, da je satira! — Zato me ne ganejo vse solze, vzdihljaji in druga zelenjava »Rührstück«, ker vem, kaj je pesek v oči. Tudi Bissonova »Neznanka« naj bo koncesija »klerikalcem« za »Sonnwendtag«. Menda je to »La Femme X«; če je, potem sodim o njej tako: Zenska, ki je morfinistka, udana ab-sintu in prostituciji v daljni Ameriki, ki se družu z vso zalego izrodov velikih mest, se izpreobrne in vrne domov v — Pariz. Pred sodnijo spozna v predsedniku - sodniku — svojega moža, v odvetniku — svojega sina — in mrtvoud jo zadene! — Ej, ej, ej, to ni umetnost, golo, golo teatralno skrupulaclo, neverjetno do skrajnosti, računajoč samo na zunanji efekt! Allá Sardou! — Pa čujmo tuje glasove! Ob berlinski premijeri je pisala »Vossische Zeitung« (!): »Ein rohgezimmertes Boulevardstück, in dem Bisson die alten Kniffe der Bum-bum-Komödie nicht gerade mit besonderer Sorgfalt auf das alte Thema vom gefallenen Weibe anwendet!« In ultra-judovska »Morgenpost« sodi: »Nicht aus dem Leben gegriffen, sondern aus der Rüstkammer

der Rampenwirkung!« — Nas vse solze in vsa sentimentalna navlaka madame X ne bo ganila in nikdar ne bodo zamenjali psihologije duše — z na tistim bogatim — skrupulaclo.

Od naturalistične struje je poleg Roda-Roda zastopan še Hauptman s slavnostnim »Voznikom Henschlom«.

Dario Nicodemijevo »Zavetje« je zgrajeno na celi kopici zunanjih in notranjih neverjetnosti.

Nawel-jeve »Blede žene skrb« ne poznam, judovsko »Kompaniearbeit«: »Igre njene ekselence« samo po kritiki, zato mi ne gre sodba o njih.

Dobro vem, da mora vsako gledališče imeti tudi svoje burke in veseloigre; zato tudi z ozirom na finance ne oporekam petim navedenim igram tega genreja; burke so navadno neumne, iz nemogoče premise najtrudovratnejši sklepi! Pa publika »cirkusa« v gledališču ne mara pogrešati in zato jih vodstvu tudi mi ne moremo očitati.

Facit: Res dobrih iger je bore malo! Ni pa vse dobro, kar ima zunanji uspeh in zvezo z žurnalistiko. Mi bi si želeli iger, ki so priznana mojstrska dela in ne del, ki zažive danes in se o njih jutri niti ne več, kje so zagrebena! Efemernih enodnevnih mi ne ljubimo!

Zakaj se Ibsen (Rosmersholm, Divja raca), Björnson, Maeterlinck itd. ni stavil v repertoire! Ker so ta dela literarna?! Courtelina tudi pogrešamo! Je tudi »slovstven«. — Mi vemo, da mora gledališče imeti tudi »efektno«

Pozdravi gostov.

Gosp. kaplan Ivan Baloh iz Škofje Loke je deklamiral pesem, ki jo je zložil k otvoritvi šentiljskega »Slovenskega Doma«:

Pozdravljeni bratje nam rodne krvi, pozdravljene vrle Slovenke, svet ogenj nam danes v srcih žari, kot roža na prsih mladenke.

Prinašamo od Triglavskih čeri iskrene bratske pozdrave, prinašamo vam poguma, moči v potujčeni del očetnjave.

Pač mnogo že zemlje naše odvzel Slovincem sovražnik je kruti, najraje ves rod naš ubogi bi vjel in hotel ga v groblji zasuti.

Odtirgal od matere sina je, hčer in v srca jim strupa zadal je, na zemljo se vrgel kot lačna je zver, sovraštvo do mater vsejal je.

In otrok, ki kril ga je slamnati krov, zdaj matere noče poznati; tuj jezik mu materni zdaj je njegov, kot tujca se čuti — med brati!

Vi bratje pa vrli in vrle sestre, svoj dom ste si tukaj zgradili, podali ste skupaj si bratske roke, da narod bi svoj ohranili.

Ta dom vaš prelepi naj bode mejnik, domače naj bode ognjišče, in narodne bodi zavesti pomnik, mladine šentiljske svetišče!

Od tukaj pohitel zaveden bo rod čez rožnate naše planjave, in zopet na naši bo zemlji gospod ponosen rod matere — Slave!

Ne bratje, zdaj strah in trepet ne velja, poguma je treba vojakom, pravična vas vojna le k zmagi pelja, spodobi se zmaga — junakom!

Vsi ena smo četa, junaški smo voj, edini smo nepremagljivi, o bratje naprej, nevstrašno v boj, šentiljske Slovence Bog živi!

Iv. Baloh.

Državni in deželni poslanec Roškar je burno pozdravljen veliki množici govoril sledeče: »Drago slovensko ljudstvo! V imenu slovenskih poslancev, zastopnikov našega ljudstva, vam izrekam najiskrenejšo pozdrave. Danes smo dali duška našemu narodnemu ponosu. Skupno naprej od boja do zmage! Le z združenimi močmi bomo ohranili posest slovenskega ljudstva. V skupni borbi bomo dosegli mir, ki ga odločno zahtevamo na naši domači zemlji. Mi hočemo mir, branili pa bomo vedno, kar je našega. Le skupno, z združenimi močmi za brambo naše mile rodne grude, ker v tem je naša zmaga, naš obstanek! Kako pridemo do tega, da se nas na domači, lastni zemlji napada, preganja z rodne grude. Današnji dan pa naj bo vsem priča, da smo na svojem mestu!«

Pozdrav kranjskih Orlov.

Načelnik Orla v Mengšu, Iv. Rode, je v navdušenih besedah v imenu kranjskih Orlov pozdravil navzoče občinstvo: »Z radostnim srcem smo prihiteli k vam, iz srca Slovenije, iz dežele Kranjske, v zeleno Štajersko. Ko

smo se vozili po lepih dolinah, nas je bolelo srce, ko smo videli toliko cvetočih trgov in mest, kjer se tujec ošabno šopiri, ki so bili nekdanj naši, zdaj pa niso nič več. A obupati ne smemo. Na naši strani je pravica in kar nas najbolj veseli, na naši strani je zavedna slovenska mladina, naša nada in naša bodočnost. Zavedna mladina bo ponesla v zadnjo kočo zadnje gorske vasi zavest, da se bo s ponosom imenoval vsak fant in vsaka dekle — otroka slovenske matere. V vsako gorsko kočico ponesimo naše slovenske knjige in naše časopise — pa bo zastoj ves trud nasprotnikov. In da se to zgodi, zato kličemo: Bog živi šentiljsko mladino! Nazdar!«

Filip Kalunder, posestnik iz Sv. Križa na Kozjeku, je pozdravil navzoče goste s sledečimi besedami: »Pozdravljeni gostje šentiljske slavnosti! Pozdravljam vas v imenu kmečkega izobraževalnega društva pri Sv. Križu na Kozjeku. Hrust se stresle, hrib se gane, svet in vse se spremeni, toda Slovenec veri in domovini ostane zvest, dokler živi!«

Pozdrav katoliško-narodnega dijaštva.

V imenu katoliško-narodnega dijaštva je pozdravil jurist Jež: Kakor izmed vseh narodnih slojev občuti narodno trpljenje in boje srce slovenskega dijak, tako tudi danes z najlepšim veseljem praznuje ta šentiljski praznik slovenski dijak. Šentiljci naj ostanejo zvesti narodni misli, dijaštvo bo skrbelo, da jih slovensko ljudstvo drugod ne bo pozabilo.

Javna telovadba Orlov.

Pod vodstvom načelnika zveze Orlov, Vojteha Jeločnika, se je po končanem zborovanju vršila na veseličnem prostoru javna telovadba Orlov. Točni rajalni nastop, proste vaje, kakor tudi vaje na orodju so med velikansko množico gledalcev izzvale burno odobravanje. Orli so lahko zadovoljni s svojim novim uspehom.

Na veseličnem prostoru je bilo okoli šotorov jako živahno, posebno je ugajalo pristno in izvrstno domače vino. Godba in pevci so teknovali med seboj. Ljudstva je bilo na veseličnem prostoru in okoli veseličnega prostora vse polno.

Brezuspešni nemško-nacionalni pokuši izzvati izgrede.

Med tem, ko se je slovensko ljudstvo v najvzornem redu tako vzorno navduševalo za svoje pravice, so se zbirale v »Südmarkhofu« temne postave. Vsak vlak je pripeljal nekaj nemških nacionalcev. Divje rjovenje se je čulo od »Südmarkhofa«. Protestni shod nemških nacionalcev je sicer cesarsko namestništvo prepovedalo, namestu tega so pa uprizorili nemški nacionalci žrtje v »Südmarkhofu« ter privdli iz Maribora natopipivanje jako sumljive eksistence. Na cesti do »Südmarkhofa« do »Slovenskega Doma« je bilo okoli 40 orožnikov. Načelnstvo »Slovenske Straže« je takoj vse potrebno ukrenilo, da se od naše strani ohrani najvzornější red, ker namen nasprotnikov je bil izzvati izgrede. Okolu »Slovenskega Doma« je bil red, da je moral imponirati, ne pa tako okolu »Südmarkhofa«, kjer so Nemci došle vozove s sloven-

skimi gosti pokušali napadati. Bilo je par slučajev, da je na voz priletela nemška palica, a tiste nemške nacionalce, ki so tako izzivali, orožniki niso aretirali. Če tako obnašanje ni nevarno izzivanje, potem ne vemo kaj je! Aretirana tudi ni bila tista nemško-nacionalna surovina, ki je nekemu mariborskemu slovenskemu fantu, ki je s kolodvora mirno šel mimo »Südmarkhofa«, zbilja klobuk z glave in klobuk ukradla. Te svoje bratce naj bi si ogledali »zatirani« ljubljanski Nemci! K sreči se je našim rediteljem posrečilo po pričah dognati, kdo je bila ta mariborska nemško-nacionalna surovina ter bo za to prejel zasluženo plačilo. Ob takem obnašanju nemških nacionalcev je vrela slovenska kri, a dala ni izbruha v surovostih. Nemške surovosti so utrdile ljudstvo za našo stvar in poplačalo bo ljudstvo te surovosti s tem, da se bo še bolj oklenilo »Slovenskega Doma« in da bo zvesto branilo svojo zemljo in svoj dom pred napadi nasilnežev.

Okolu pol 7. ure zvečer so naše čete odkorakale iz Št. Ilje. Odhod ni bil mimo »Südmarkhofa«, ampak mimo cerkve po glavni cesti. Tako je spaval plačanim nemško-nacionalnim pretepačem po vodi zadnji up, da bi mogli oblatiti slovensko slavnost. Ko so prišle slovenske množice mimo »Südmarkhofa«, zadonela je iz njega »Die Wacht am Rhein«. Rogovi Orlov so se obrnili proti »Südmarkhofu« in slovenska koračnica je udušila vsenemške glasove. Na kolodvoru je govoril v slovo predsednik »Slovenske Straže« g. prof. Evgen Jarc, ki je dejal, da današnji dan je pokazal, kako veliko hvaležnost smo dolžni tistim možem, ki na tako ogroženi točki neustrašeno, ne boječ se napadov, branijo slovensko zemljo. Naša dolžnost je, tu zahvaliti se slovenskemu šentiljskemu občinskemu zastopu. Šentiljskemu občinskemu zastopu in županu najsevernejše slovenske občine g. Franju Thalerju trikratni »Na zdar!« Odpeljali smo se ob prisrčnih manifestacijah mož slovenskega dela v Št. Ilju.

Po odhodu posebnega našega vlaka je v »Südmarkhofu« govoril protestantski pastor Mähner, ki je dejal, da morajo Nemci odgovoriti na slovensko izzivanje! (Klici: »Da«, s tem, da gremo proč od Rima!) Ljudje, ki so bili včeraj v »Südmarkhofu«, so pač že davno suhe veje na katoliški cerkvi.

Kako je bilo po odhodu posebnega vlaka?

Ko so se Št. Iljčani po odhodu našega posebnega vlaka vračali zopet s kolodvora v Št. Iljo, tulili so iz Gradca in Maribora prignani nemški nacionalci zopet pred »Südmarkhofom«, klicali so menda sebi »Fej!« in pa pod pokroviteljstvom c. kr. majorja Kramerja žvižgali s piščalkami. Večji del Nemcev se je odpeljal potem z »Gigerl-vlakom«, kateri odhaja iz Št. Ilje ob pol 9. uri zvečer. Ob 11 uri spremljala je godba v Št. Ilju še ostale goste na kolodvor. S tem vlakom so se odpeljali Škofje-lučani, ki so do zadnjega vztrajali na vročih šentiljskih tleh ter so kot »garda« slovenske armade iz Kranjske sijajno zaključili odhod naših »kranjskih čet« iz Št. Ilje. To pot je spreved

krenil mimo »Südmarkhofa«, a nemški nacionalci, kar jih je še ostalo v Št. Ilju, si niso več upali na cesto. Tako je tudi prav — nemški razgrajči iz Gradca in Maribora niso mogli več predstavljati »šentiljski Südmargebiet«.

Slovenska veselica okolu »Slovenskega Doma« se je vršila do dveh polnoči prav veselo. Vse je polno hvale o tako lepem in mirnem nastopu Slovincem. Komisar baron Neugebauer se je odpeljal ob 11. uri ter se je na kolodvoru zahvalil g. županu Thalerju za sodelovanje in vpliv na ljudstvo. Glavar ga je v Mariboru na kolodvoru pričakoval ter mu je g. komisar takoj vse poročal. Orožniki so stražili Št. Iljo do štirih zjutraj, seveda ne več vsi.

Še nekaj o nemških surovostih.

Poroča se nam, da je neki Nemec udaril slovenskega mizarja Potočnika na ramo s palico. Potočnik je nemškemu surovežu palico iztrgal iz rok in ga v zahvalo za tako odlično »sodelovanje« naklestil. Na župnika Rauterja iz Pilstanja je neki Nemec pljuval. Slovenska duhovščina se bo že zahvalila za to z delom med ljudstvom, s probujanjem slovenskega ljudstva. Ko se je vračal šentiljski učitelj Poljanec z abiturijentom Milanom Thalerjem in učiteljico Marico Sorko s kolodvora, napadel jih je zavrato pri nemški šoli neki nemški pobalin ter jih udaril po nogah. Udarci je bil namenjen gotovo učitelju, zadeta pa je bila gospodična Sorko ter je na kolenu zelo občutno ranjena. Opomniti moramo še, da je na kolodvoru v gostilni Polak krčmar Hojnik (lepo nemško ime!) iz Pesnice zelo provociral, tako da ga je nazadnje nemški šentiljski odbornik Jožef Kaudella prav pošteno oštel. Velik prepir je bil tudi na kolodvoru med nemškim županom iz Cirknice Karol Flucherjem in g. Kaudellom. G. Kaudella je protestiral proti obnašanju Nemcev in rekel, da je to grodo. Tako so se nazadnje radi nemškonacionalnih surovosti Nemci sprli sami med seboj.

Nemški nacionalizem pa se je zopet pokazal, da stoji na višku nekulture. In ti ljudje se upajo blatiti naše ljudstvo, da ni izobraženo, v trenutku pa, ko odpiramo ljudstvu nove viře za izobrazbo, nastopajo z nasilnostmi. Proč s tako nemško-nacionalno »kulturno« z naše slovenske zemlje, proč z njo izpred pragov poštenih naših slovenskih domov!

Po slavnosti.

Povodom slavnosti v Št. Ilju piše mariborska »Straža«: »Tudi šentiljski nastop je zopet dokazal, da naši Orli povsod vrlo napredujejo ter se od dne do dne izpopolnjujejo. Pribiti moramo tudi na tem mestu, da naši Orli daleko nadkriljujejo Sokole glede korajže. Naši mariborski Orli so šli včeraj korporativno v uniformah na postajo in so se zvečer tudi v uniformah vrnili, akoravno je bilo nemštvo nahujskano. Sokoli pa nosijo večinoma svoje uniforme v culicah zvezane.«

Lepo »narodnjaštvo« liberalcev se je pokazalo tudi pri šentiljski slavnosti, izjem ne delajo niti celjski liberalci. Človek bi mislil, da vsaj radi šentiljskega slavlja, pri katerem so Orli rešili

hrano, in bi bili zadnji, ki bi zahtevali izključno literarni program! A nekaj smemo zahtevati resnega, umetniškega in to s tem večjo pravico, ker je Shakespeare in cela svetovna njegova družba pod Govekarjem pozabljeni in mrtvi. Denar, finance so vsega upoštevanja vreden faktor, ki treba z njim računati vedno in povsod! Ne rinem z nosom v zid, da bi ne videl drugega kot literaturo, a nisem tudi tak gledališki entuziast, da bi bil zadovoljen z vsem, kar se igra, samo da se igra! Malo g. Juvaničeve resnosti in literarnih ambicij bi g. Govekarju samo koristilo, ker bi družil utile — denar z dulce — umetnostjo!

Toliko se nam je zdelo, da moramo povedati, da ne bo potem izgovorov: »Če bi nas preje svarili, bi bilo drugače! Sedaj je prepozno!«

Sicer pa počakajmo, morda nam je g. ravnatelj z marsikatero naznanjenih iger samo grozil in da bo ostalo samo pri grožnji; bojimo se pa le, da bo to »grožnja« raztegnil glede opustitve samo na tiste maloštevilne dobre igre, ki so naznanjene in da bo koncem sezone — naznanil, opiraje se na operete (allà: D'rum geh' ich zum Maxim) g. ravnatelj: sificit, kritika pa — deficit.

Naloga kulturnega zavoda pa je direktoralni »prebitek« in kritični »primanjkljaj« združiti in koncem sezone reči: »Dajal sem teatralne »mache« z ozirom na finance, pozabil pa nisem

tudi resne umetnosti in literaturo z ozirom — na kulturno nalogo gledišča!« Letošnji repertoar je pa uprav — Govekarjev.

Ta nar preh Hribarjuva pot, ke pele pu Rožnoph u Šiška; pol je pršou Hribarju gaj, ke je tam pr Pasim brode, in zdej še Hribarjuva ulca, ke je na enmo konc banka »Slavija«, na ta drugmo konc pa deželni dvorc. Tu sa trje spuminki, ke sa jh pustavl iblansk leberalci gespude Hribari še pred negava smrtja. Peruga sa mu pustavl še predn je biu žepan deželnga stolnga mesta, družga, med tem, ke je biu žepan, in ta trecga pol, ke je nehu bt iblansk žepan. Na ta viža je gespud

Hribar našga fotra Radecketa, ke ma sam dva spuminka u Iblan, že uzad pustu. Sevede je take spuminke, kakršne sa leberalci pustavl gespude Hribari, lohka pustaulat. Tak spuminki nč na kuštaja in tu je iblanskem leberalcem ušech, leberalkam pa tud prou, de jm ni treba iz pognam ud hiše du hiše hodet in ldi fehtat in nadlegvat; in tud narodneh veselice jm ni treba prejet in štante jm ni treba pustaulat in cvičk in dragonar pira u kurist Hribarjumu spuminke predajat. Tu je use prou in pucen. Če sa pa gespude Hribari te spuminki tku ušech in če mu uja tulk zalegl, kokr če b mu jh pustaul iz kamna, tu je pa druh uprašajne. Men saj se zdeja na ta viža spuminki glih tku, kokr če kašnga pejomtarja ceu žeu lejne sekiraja in mu na prvošja, da b kej naprej pršou, kedr ga penzjuniraja, mu pa spišeja ena puhvala in ga za ena šarža naprej pumakneja.

De je glih dohtar Uražen pršou na ta srečna misu in de je biu glih on tku dobreh rok, de je predlagu, de nej se Hribari pustau en tak spumenik, de na u nč kuštou, se m pa prou nč čudn na zdi. Dohtar Uražen je holt že ud nekdi tku dobr člouk, de usakmo sojmo bližnu prvoš use, kar ni na nese, seb pa tist, kar nese. In ni prou nč čudnga, če predlaga, de se šenka gespude Hribari ena cela iblanska ulca, ke dohtar Uražna nč na kušta, gespude Hribari pa tud nekol nč nesla na bo. Čudn b pa blu, če b dohtar Uražn gespude Hribari v prznajne negaveh ve-

likeh zaslug zapustu saj ena puluvica tistga prefita, ke ga je naredu iz pumučjo narudneh žrtu iz soja pirprajarija. In gespude Hribari b biu tak prznajne gvish desetkat bl ušech, kokr če b use iblanske ulce, ceste in place pu nemu imenval. Sevede, dohtar Uražen tega na u nekol sturu, čeprou b ga vest še tku pekla, de je prou za prou glih on precej uržah, de sa gspuda Hribarja ket žepana penzjuniral. No, pa dohtar Uražnuva vest mende še tulk na peče ket pasje kuprive, zatu je pa prepričan, de za ta upekline že zadustuje, če na negau predlog gespude Hribari daja puvrh ene pot in enga gaja še ena ulca. In iz tem je ta reč za dohtar Uražna in za druge leberalne dohtarje enkat za useli rešena in upraulena.

Mal se še jezeja, de gespud Hribar ni putrjen za iblanskega žepana, ampak tu le na videz zatu, de jm nubedn na more naprej metat, de se nečja nč zajnga am uzet. Prou u resnic je jezen in še douh časa jezen sam gespud dohtar Taučar. Ampak nej nekar nubedn na misl, de za tu, ke ulada ni gespud Hribarja putrdila; kaj še! Gespud dohtar Taučar je le zatu jezen, de je šou na lim gespude Hribari in se pustu ud nega putegn, de zdej ni ne on, ne gespud Hribar žepan iblansk, ampak — Lašan. In tu je zmeri tku: »ker se prepričata dva, ta trek dubiček mac. Mladini in starini sa se pehal za žopansk stou, pa sa se usedl usi zravn, ke nisa znal dobr cilat. Sevede upijeja zdej le-

časť slovenskega imena in so s svojim odličnim nastopom bili na čast Slovencev, ne bodo liberalci psovali Orlov. Pa »Narod« jih psuje s »čuki« in tudi celjski »Narodni Dnevnik«, glasilo slovenske liberalne stranke na Štajerskem, psuje pogumne naše narodne brambovce s »čuki«. To je pri slovenskih liberalcih narodno delo! In potem se čudijo, zakaj take ljudi nismo vabili na slavnosti. Zato, ker bi take surovine ne zaostajale za nemškimi surovinami in bi prelepo slavnost le pokvarile.

Naši liberalci so narodno glasni le po gostilnah in kavarnah, kadar pa napravijo kako »narodno junaško delo«, pa napravijo le kako nerodnost, ki Slovence blamira. Prepričani smo tudi, da bi v takem položaju, v kakršnem so bili naši somišljeniki v Št. Ilju, slovenski liberalci ne mogli zaključiti slovenskega dne za slovensko stvar tako vzorno in častno in da bi gotovo le pokvarili stvar na korist Nemcem. Kaki so naši liberalci, priča to, da v neki ljubljanski kavarni Orle, ki so se vračali od vroče slovenske meje, v svoji nizki strankarski zagrizenosti niso mogli pustiti pri miru. Orli seve na liberalne neslanosti niso reagirali, značilno pa je to, da liberalno strankarstvo tudi ob takih prilikah nima bolj pametnih misli. Nemški izzivači v Št. Ilju in slovenski liberalci si lahko roke podajo. Ta družba naj se valja med svojimi psokami, mi pa zavračamo psokve z delom — za Št. Iljem sledi jutri otvoritev »Doma« slovenski izobrazbi v Trbovljah. To je naše narodnoobrambno delo!

Brzobjavni pozdravi.

K šentiljski slavnosti so došli sledeči brzobjavni pozdravi, ki jih je na slavnostnem zborovanju prebral urednik Žebot.

Sinčava s. Pozdravljamo najnovejši branik obmejnih Slovencev. — Škocijansko bralno društvo. Poljanec.

Smichov. V duhu se radujem z Vami. Slovenska zmaga je gotova! — Dr. Malnerič.

Kozje. Ljubo doma, kdor ga ima, z združenimi močmi branimo ga. Brat-ski pozdrav vam pošila — Tomažič.

Rogatec. Namenom svetim posvečen, trdno stoj let nebroj, pa Št. Ilj ne bo izgubljen. — Roškar.

Pristova. Krepko stoj slovenski dom, sile sovražne premagaj! — Župnik Gotmilšak.

Škofja Loka. Živela nova Slomškova trdnjava. — Župan.

Celovec. Trdnjava nova naj živi, na vekov veke se glasi ponosni glas: Mi smo mi. — Podgorc.

Mirna. Iz zemlje dobiva vino si moč, v slovenjem nam domu raste pomoč, Št. Ilj naj mejo nam brani, zemljo slovensko naj hrani. — Izobraževalno društvo.

Velikovec. Zal, da smo zadržani, a v duhu smo z vami in kličemo: Ohranite našo severno narodno trdnjavo! — Velikovski Slovenci.

Sv. Florijan. Namenom svetim posvečen, trdno stoj, let nebroj, pa Št. Ilj ne bo zgubljen. — Roškar.

Novo mesto. Duh Slomškov naj vodi, z njim meja zastražena bodi. — Za »Dolenjske Novice« kanonik Žlogar.

Mladini in starini pred sodiščem.

Konec brez slave.

Včeraj se je pričela pred okrajnim sodiščem ljubljanskim obravnava o tožbi dr. Tavčarja in dr. Trillerja proti mestnemu tržnemu nadzorniku Ribni-

karju, za katerim stoje dostej vplivne osebe liberalne stranke. Sodni dr. Pompe. Obravnava vzbuja precej zanimanja med občinstvom. Dr. Tavčar in dr. Triller tožita Ribnikarja, da je govoril okolu, da sta spletkarila proti potrditvi Ivana Hribarja za župana in zavratno delala, da ta ne bi bil potrjen. Sodnik: Ali je poravnava mogoča? Dr. Triller: Razprava! Razprava se nato prične. Ribnikar kronološko razlaga dogodke in pravi: Ze meseca julija smo vedeli, da vlada Hribarja ne namerava predložiti v potrjenje. Vlada je naprosila dr. Ploja, da bi sondiral javno mnenje. Haerdtel je najprej rekel Ploju, da bo v 48. urah predlagal nepotrđitev Hribarja. Ploj je prosil, naj počaka, da se z merodajnimi faktorji narodnonapredne stranke pogovori. Ploj je pisal dr. Trillerju ter ga pismeno prosil, naj skliče več zaupnih mož narodnonapredne stranke, katerim bi zadevo pojasnil. Dr. Triller je pisal dr. Ploju, naj pride v Ljubljano. Ploj je prišel v Ljubljano dne 11. julija in šel najprej k dr. Trillerju in mu povedal, kaj mu je Haerdtel rekel. Dr. Ploj in dr. Triller sta šla k dr. Tavčarju. Dr. Triller in dr. Tavčar sta obljubila vplivati na stranko na ta način, da se podžupan dr. Tavčar izvoli županom. Obljubila sta, da bodeta Hribarju pravčasno poročala, vendar naj gre Ploj k baronu Schwarz, da bi dr. Tavčarja predložil v potrditev. Baron Schwarz se je nekoliko časa branil, končno pa izjavil, da bi izvolitev dr. Tavčarjevo predložil v sankcijo. Ploj je sprejel nalogo, da se še s Haerdtlom o tem pogovori. Ker sta se Tavčar in Triller imela za merodajne faktorje in pustila, četudi neobvezno po Ploju poročati Schwarz, je Haerdtel cesarju predložil nepotrđitev Hribarjevo. Dne 14. avgusta pa je bil Ploj zopet v Ljubljani, govoril je z dr. Tavčarjem in dr. Trillerjem in to pot so govorili tudi s Hribarjem. Potem razgovorih je pisal Ploj Haerdtlu ekspresno pismo, da v Ljubljani ni več takega razpoloženja kot meseca julija, ker je sedaj javno mnenje proti dr. Tavčarju in dr. Trillerju in se je bati demonstracij. Haerdtel je pisal Ploju, da sedaj mu ni več mogoče spremeniti predloge in da naj Ploj (!) vpliva, da bo v Ljubljani red in mir. Dr. Triller in dr. Tavčar sta med tem časom govorila s Hribarjem in kakor sem jaz pozneje posnel iz nekkih Hribarjevih besedi, mu nista nič povedala, da sta pričela vplivati na stranko »naj bo mir«, »naj se čaka«, »Narod« je med tem časom pisal za Tavčarja, občinske svetnike se je poučevalo, da je edino pametno, da volijo Tavčarja za župana. Dr. Triller in dr. Tavčar sta poslala dr. Novaka k dr. Žerjavu in dr. Oražnu, naj vplivata, da mladini v svojih glasilih umolknejo. Dne 21. avgusta pa Hribar ni bil potrjen! Tukaj je »Narod« priobčil nekaj nekrolog za Hribarja in priporočil Tavčarja.

Sodnik: Pardon, povejte ali ste rekli v obtožbi obsežena očitanja?

Dr. Triller: Prosim gosp. sodnik, naj se da obtožencu popolna svoboda besede.

Obtoženec nato nadaljuje: Dne 21. avgusta je priobčil »Narod« članek, da bo odločitev v Hribarjevih rokah, izvrševalni odbor je tudi sklenil, da prepusti odločitev Hribarju. Sedaj je »Narod« še bolj pisal o Tavčarju, da bi bil že pred 15 leti lahko župan, vse razmere so kazale, da delata dr. Tavčar in dr. Triller proti izvolitvi. Tajila sta potem vsa pogajanja v tej zadevi. Srečal je nato obtoženec dne 25. avgusta v Zvezdi svojega starega prijatelja vrt-

pa prec vidl, ke sa začel rinet iz glava skus zid, namest de b iz ukulstavam uhranil županstu u sojeh rukah; iz tem na mislem rečt: u gespud Hribarjuveh rokah, za ta perva sila b biu dobr tud Bolču gespud, če b že na blu drgač; sam de b uladen žepan na mogu čez rotuške štenge. Tega leberalci nisa pugnental in zatu sa ja pukidal. Leberalci maja scer prou, de zdej »Sluvenca« mal ušimfaja, ampak šimfat ga na smeja na ta viža, kokr de b »Sluvenca« soja tiktaktika bekslou, ampak zatu nej ga ušimfaja, ke jm ni čist jasen puvedu in če mogoče tud namalu, kuku in kaj morja ukrent, če se čja uladnmu žepane izognt, ke »Sluvenca« b mogu vnder že iz tulkletne skušne vedet, de sa leberalne buče trde in de sa »u nh kuleščki usi zveržen. Tu tud jest »Sluvenca« zamerm, de še drži kej na leberalna baharija in kmšt in de ni pršou že zdauni du spuznajna, de leberalci sam reglaja ket žabe in rineja u blat in če b na blu pametneh Sluvenca, ke sevede nisa leberalci, de jh učas iz blata putegneja, b že zdauni usi Sluvenca u blate pugagal.

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

narja Urbančiča. Govorila sta tudi to pot o politiki. Urbančič je dejal, kako to, da mladini tako hudo prijemlje stare. Obtoženec pravi, da mu je nato dejal: Kaj hočemo, resnica mora na dan, politika se ne more delati pod enim klobukom za cel narod ter pristavil: Res je, da sta dr. Tavčar in dr. Triller brez vednosti Hribarja in izvrševalnega odbora vprašala vlado, ako bi potrdila dr. Tavčarja za župana in na Urbančičevo začudenje še pristavil: Da, da, delata proti temu, da bi Hribar ne bil več izvoljen za župana. Če jaz to rečem, bodele vendar verjeli, ker jaz to dobro vem. Te besede sem rabil, nisem pa rabil besed »spletkar« in da sta »zavratno delala«, kakor je v obtožnici. Kljub temu pa nastopa dokaz resnice.

Dr. Triller: Inkriminiram tudi to, kar je obtoženec danes govoril, ker tudi to obsega objektivno očitjanje nepoštenega dejanja.

Kot priča zaslišani vrtnar Urbančič izpove, da sta se z Ribnikarjem najprej menila o krompirju, potem šele o politiki. Vprašal je Ribnikarja, zakaj so mladi tako hudi. Ribnikar mu je odgovoril: Saj smo lahko, ker so nas vrgli ven. Priča najprej enkrat izjavi, da je Ribnikar rekel, da sta Tavčar in Triller zvezana z vlado proti Hribarju, potem pa pravi, da je Ribnikar rekel, da sta delala pri vladi proti Hribarju, natančno ne ve, smisel je bil ta, da sta delala pri vladi proti Hribarju. Sinu je takoj natančno povedal in sin je povedal naprej. Govoril je z Ribnikarjem dne 15. avgusta na praznik.

Sodnik in dr. Triller: To je bilo pa prej kot trdi obtoženec. Sodnik: Ali niste govorili na delavnik?

Priča: O, na delavnik pa jaz nimam časa okolu hoditi. (Veselost.)

Z ozirom na Ribnikarjevo zgornj omenjeno izjavo o razgovoru izjavi priča, da tako, kakor trdi Ribnikar, ni bilo govorjeno.

Dr. Triller predlaga, naj se zasliši kot priča tudi sin priče tehnik Jos. Urbančič, ki bo natančno vedel, kaj mu je priča povedal o razgovoru.

Zagovornik Ribnikarjev, dr. V. Ravnihar predlaga, naj se v dokaz resnice zaslišijo priče: dr. Ploj, Iv. Hribar, baron Schwarz, minister Haerdtel, dr. Novak, dr. Žerjav, dr. Oražen. Ta poslednja bodeta tudi pričala, da sta se Tavčar in Triller pogajala brez vednosti stranke o sklepkih izvrševalnega odbora, ki je najprej sklenil, da prepusti županu Hribarju odločitev, drugi sklep se je pa naravnost glasil, da Hribar ne sme sprejeti, tudi če bi mu občinski odbor podelil župansko čast. Klub občinskih svetovalcev je pa prevrnil ta sklep izvrševalnega odbora! Zasliši naj se kot priča tudi dr. Švigelj, ki bo pričal, da sta bila zlasti dr. Tavčar in dr. Triller, ki sta pobijala vsako novo izvolitev Hribarjevo. Zasliši naj se tudi poslanca Rybača, ki je imel v pogovoru z Bie nerthom vtis, da bi vlada ne predložila nepotrđitve, če bi se Tavčar in Triller po Ploju ne pogajala.

Sodnik konstatira, da so se sklepi izvrševalnega odbora izvršili po 15. avgustu.

Dr. Triller predlaga, naj se poleg tehnik Urbančiča zasliši kot priča tudi c. kr. avskultant Jakob Konda, ki bo pričal, da se je Ribnikar še vse krepkeje izražal ter razteza obtožbo tudi na te izraze. Dr. Tavčar ni k Žerjavu in Oražnu nikogar poslal, on sam je poslal brez Tavčarjeve vednosti k Žerjavu dr. Novaka. Vse drugo je potvorbena resnica. To izjavlja, ker je prepričan, da je obtoženec o faktučni resnici podučen in hotoma, vedoma govori neresnico. Predlagal sem po dr. Novaku dr. Žerjavu, naj se ničesar ne piše, ker sem se bal, da bi vlada nepotrđitev izdala pred 18. avgustom in bi se potem eventuelne demonstracije naplačno tolmačile, Hribar je prejel obvestilo, da stvar še ni odločena in končno sem bil mnenja, da bi pisarjenje na vsak način škodilo stvari, ker vlada gotovo ne bo hotela pokazati se slabejo in vzbuditi vtisek, kakor da se je udala naši javnosti. Dr. Žerjav je dejal dr. Novaku, da bo storil to, ne vé pa, če ima na pisanje dovolj vpliva. Pozneje mi je povedal dr. Novak, da je bil takrat pri dr. Novaku tudi dr. Oražen. Ko sem to čul, padle so mi mrene z oči... Dozdevnih sklepov pa izvrševalni odbor ni storil. Dne 22. avgusta — sedaj tajnost proč, ker se gre za čast dr. Tavčarjevo in mojo — je izvrševalni odbor na predlog Ivana Hribarja, povdarja na predlog Ivana Hribarja, sklenil, da se priporoči občinskemu svetu, naj vnovič voli Ivana Hribarja za župana, ki se pa zahvali za izvolitev, nakar se voli za župana dr. Tavčarja, za podžupana pa Ivana Hribarja. Jaz sem nato predlagal, naj eden ljubljanskih de-

želnihi poslancev odloži mandat, na kar volimo Ivana Hribarja za ljubljanskega deželnega poslanca in za deželnega odbornika. Ta sklep je storil izvrševalni odbor s pet proti dvem glasovom. V seji dne 29. avgusta je pa Ivan Hribar predlagal, naj se ta sklep reasumira, izvršilni odbor je pa zopet s 5 proti 2 glasovoma sklenil isto, kot 22. avgusta. Klub občinskih svetovalcev je pa drugače sklenil, nakar je izvrševalni odbor sklep kluba občinskih svetovalcev samo na znanje vzel. Predlaga, naj se o sklepkih izvrševalnega odbora zaslišita kot priči dr. Win-discher in deželni poslanec Višnikar, ki sta bila pri obeh sejah navzoča.

Ribnikar se oglasi in pravi, da bi rad prebral neki protokol o tem, kaj se je govorilo, ko je dr. Novak posredoval.

Dr. Triller: Kak protokol! To je tisto, kar si je dr. Oražen o pogovoru zapisal. Saj bodo priče zaslišane in te bodo bolje povedale.

Sodnik sklene, da se povabijo vse predlagane priče, razun priči o sklepkih izvrševalnega odbora, ker so se seje vršile po 15. avgustu, ko se je vršil pogovor Ribnikarjev z Urbančičem, ne povabi se tudi ministra Haerdtla in dr. Rybača, ker ta dva nista neposredno občevala z tožiteljema.

Dr. Triller: S Schwarzom tudi ne.

Sodnik: Pa se trdi, da ste bili pri Schwarzu.

Sodnik je nato prekinil obravnavo, kdaj se bo nadaljevala, bomo še poročali. Opomnimo še, da je dr. Triller opetovano med Ribnikarjevimi izjavami precej glasno mrmral predse: »Infamija!«

Že prvi dan razprave je razsodnemu poslušalcu nudil precej jasno sliko. Ploj je bil razkrinkan kot vladni mešetar in očitno se vidijo njegove zveze z liberalno stranko! Dr. Oražen je igral jako čedno vlogo s svojimi »protokoli« o zasebnih pogovorih in skupno z Žerjavom in Ribnikarjem pri člankih v časopisju mladinov. Ribnikar se je večkrat tako obnašal, kakor bi članke na starine on pisal po informacijah drugih... Ivan Hribar pa je liberalni mož prvak liberalne stranke! On je stavil v izvrševalnem odboru predlog, naj se njega voli za župana, potem da odstopi in naj se potem voli Tavčarja za župana. On je bil tisti, ki je par dni potem predlagal, naj se ta njegov predlog reasumira. Izvrševalni odbor je sklenil reasumirati sklep, a napravil ravno tak sklep, kakor je Ivan Hribar pred dnevi sam predlagal. V klubu občinskih svetovalcev je bil potem storjen znani sklep proti izvrševalnemu odboru. Ivan Hribar je izvolitev za župana sprejel. In Ivan Hribar je s tem postopal proti svojemu lastnemu prvotnemu predlogu in Ivan Hribar je tudi predsednik izvrševalnega odbora narodnonapredne stranke ter je s tem postopal tudi proti izvrševalnemu odboru, čegar predsednik je. Kljub temu je Ivan Hribar še predsednik izvrševalnega odbora liberalne stranke!

Namesto slave brez konca, je bil že včeraj pred okrajnim sodiščem konec brez slave. Ivan Hribar je s svojim postopanjem kriv, da je danes vladni komisar na magistratu. Še enkrat ponavljamo, da tega moža liberalni stranki od srca privoščimo.

Književnost.

* Kažipot po Ljubljani z natančnim načrtom in mnogimi slikami se dobi v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani in je ne le za tujca, temveč tudi za domačina velike praktične vrednosti. Poleg vsakovrstnih zgodovinskih in praktičnih podatkov obsega ljubljanske ulice, ceste in trge v abecednem redu z označbo okrajev, kar olajša pregled načrta, dalje zdravnike in specialiste z označbo, kdaj ordinirajo, potem odvetnike, konečno nekaj najvažnejših ljubljanskih trgovin in obrtnikov. Kažipot s petbarvenim načrtom vred velja 1 K 20 vin. in se dobi v slovenskem in pa tudi v nemškem jeziku.

* Načrt Ljubljane, sestavil mestni arhitekt Ciril Koch, se dobi tudi posebej in je tako natančen, da so označeni celo stranski trakti posameznih hiš. Načrt v dveh barvah velja 30 vin, v petih barvah pa 50 vin. in se dobi v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Spominjajte se pri vseh prireditvah, pri vseh veseljih in žalostnih dogodkih »Slovenske Straže«!

beralci, de sa usega tega uržah sam klerekalci, ke sa zmeri u »Sluvenca« trubil, de je treba brant ubčinska autunumija. Srumaki sa mislel, de se na ta viža ubran ubčinska autunumija, če volja spet in cu truc gespuda Hribarja in tku pukažeja soja kurajža; pa sa se urezal in zatu, ke sa se urezal, »Sluvenca« uržah putdikaja.

De je »Sluvenca« res uržah, de sa leberalci ubčinska autunumija pukupal, tu se na da tajit in tu se lohka pukaže črn na bel in jest nečem »Sluvenca« prou nč zagubarjat. In zakaj je »Sluvenca« uržah? »Sluvenca« je zatu tega uržah, ke je leberalcem verjeu, de sa res strašn kunšt, prefrigan in preudaren, kokr zmeri pu sojeh časnekeh upijeja in se bahaja. Ke je »Sluvenca« tu verjeu in s mislu, de leberalci ket skus in skus učen in preudaren lđje na nucaja nubenga plana in puduka, kuku in kaj nej nardeja, de jm dilca na spudleti; je sam poudarju, de morja uhrant ubčinska autunumija; na kašna viža se u dala uhrant, tu uja pa že sami leberaln kumandanti vedel in znal, s je mislu, in zatu jm ni ta reč na douh in širok razkladu. Kuku sa leberaln kumandanti ta reč zastupil, se je

Vollvna dolžnost.

Pri dopolnilni državnozbornski volitvi v sodnih okrajih Novo mesto, Črnomelj in Metlika stopi prvič v veljavo novi zakon, po katerem se je uvedla na Kranjskem volivna dolžnost. Vsak volivec bode moral iti voliti, inace zapade denarni kazni. Le, če je zadržan iz važnih vzrokov, ga sme oprostiti okrajno glavarstvo. Vse tozadevne postavne določbe bodo natisnjene na poverilnicah, ki jih sprejmejo volivci. Volivci naj te določbe natančno preberijo in naj se natančno ravna po njih, da ne bo nepotrebnih denarnih kazni. Voliti poslanca je najdragocenejša pravica državljana — ravno zato pa tudi vestna dolžnost, ki jo izvršuje volivec napram celemu ljudstvu, tedaj tudi v svoj lastni in svoje rodine blagor. Od dobrih ali slabih postav je odvisen ljudski blagor ali ljudski propad. Postave se pa delajo v državnem in deželnem zboru. Zato je dolžnost slehernega volivca, da vpliva se svojim glasom na zakonodajstvo. In zato je nova postava dobra, ki določa, da plača denarno kazen tisti, ki zanemari brez tehtnega vzroka to svojo sveto dolžnost.

Shod „Kmečke zveze“ v Šturiji.

Na Mali Šmaren je sklicala »Kmečka zveza« javen shod v Šturiji. Na shod sta prišla poslanca Perhavec in dr. Žitnik; poslanec Gostinčar ni mogel priti, ker je imel že drugod napovedan shod. Med voditelji N. D. O. je bilo že dogovorjeno, da shod preprečijo. Prišli so na shod celo Tržičani in Goričani. Imeli smo tedaj priliko spoznati to vrlo gardo; če se bo Narodna Delavska Organizacija pečala s takim delom, kakor se je v Šturiji, namreč z razbijanjem shodov, bo delavstvo od tega malo profita imelo. Ob 4. popoldne je otvoril župnik Kromar shod. Kot odbornik »Kmečke zveze« izjavi, da shodu sam predseduje. Navzoči liberalci pa zahtevajo, naj se predsednik voli. Tu nastane nepopisen vrišč. Na Kromarjev poziv, naj liberalci svojo zahtevo utemelje, se ti izgovarjajo, da je to »splošna navada«. Da, splošna navada pri liberalcih je kruta sila, o čemur pričajo pobite šipe ajdovske predilnice izza lanskega leta. — Najhujši so bili voditelji, brivec Nemec, urar Vadnjal in Bratina Anton. Še predno se je vrisč poglobil, smo zagledali na mizi Antona Ekar-ja, strokovnega tajnika, ki je prišel v Šturijo kazat svojo »strokovno znanost«. Vrišč je postajal čimdalje večji na obeh straneh. Ekar je nekaj časa z roko mahal in usta odpiral, potem pa z mize zlezal. Za tem je začel Mandič iz Trsta, katerega pa živa duša ni mogla razumeti. Jasno je bilo, da je zborovanje pod takimi okoliščinami nemogoče. Zato je g. predsednik Kromar shod zaključil in se umaknil.

Ob splošnem kričanju so se videle le geste Ekarjeve in Mandičeve na mizi. Ob županovem pozivu so liberalci izginili; naši somišljeniki pa so zborovali po § 2. shodnega zakona v društveni dvorani. S svojim nastopom so liberalni kolovodje zagrešili zoper zakon z dne 26. januarja 1907 v varstvo zborovalne svobode, kar bo bržkone imelo svoje posledice.

V dvorani sta poročala Perhavec in dr. Žitnik nemoteno ob navzočnosti olikanih naših somišljenikov nad dve uri. Zlasti dr. Žitnikovo poročilo je našlo gorak odmev v naših vrstah. Poročal je najprej o odpisu zemljiškega davka (govor priobčimo v eni prihodnjih številkih. Op. ured.).

Shod je poslanec izrazil soglasno neomejeno zaupanje in naročil »Slovenskemu klubu« v državnem zboru, da ne odneha od svoje prave poti, dokler nam vlada ne da naših pravic. Vi-harno odobravanje zborovalcev je pričalo, da so poslanca razumeli in uvideli njegovo veliko požrtvovalnost, ki jo izkazuje skoro vsakemu svojemu volivcu in nevolivcu neprestano. Predsednik Kromar je v mirnih, a krepkih besedah označil nastop liberalcev. Ne znajo prav nič. Izurjeni so le v drznem izizvanju in pretepanju. To je sad vzgoje, katero ti elementi uživajo v »narodno-delavski organizaciji«. Tak prizori več učijo, kot vsi govori v cerkvi in na shodih.

Tudi s tem dogodkom smo zadovoljni. Ljudje izpregledavajo. Šola je sicer huda, toda potrebna in tudi koristna. Liberalci mislijo, da s tem koristijo sebi, a se motijo. Njih nastopi so voda na naš mlin. Le nadaljujte! Čim hujši boste, tem čistejši, boljši in odločnejši bomo mi!

Idrijske novice.

i Zopet laž v »Slovencu«, tako kliče zadnji »Naprej« na naše opombe, da so vsi delavci pri naši topilnici zavarovani. Lahko je pisati laž, lažete, a težje dokazati; in s takim pisarenjem se škoduje stranki in delavcem. Škoduje stranki. Socialni demokrati imajo sedaj večino pri bratovski skladnici, oni vodijo rudarsko zadrugo. Kot taki bi vendar morali vedeti, da vsi delavci pri topilnici plačujejo 1% od zaslužka v zavarovalni sklad proti nezgodam. Člani bratovske skladnice niso, ker niso stalno sprejeti, a kakor vsak drugi podjetnik zavaruje svoje delavce, tako jih mora tudi rudnik. Ako ne, zakaj se ne oglasite? Saj ste vendar zastopniki delavstva in tako se bahate, kaj ste že vse storili in koliko dosegli. Na isti strani »Napreja« daje ravnatelj Straus svete kršč. gospodarskemu društvu, da ni treba po časopisih sumničati, »ker z neopravičenim naganjanjem se nič ne opravi, ampak s pritožbo na pristojno mesto«. Vidite, pristojno mesto, če niso delavci zavarovani, je c. kr. okr. glavarstvo. Tja obrnite svoje pritožbe, pa bode pomagalo; če boste pa vpili po svoji stari navadi: »Slovenec« laže, pa se ne bode odpravil nedostatek. Tudi delavcem lahko škoduje tako pisarenje. Kako lahko odsvoi načelnik žgalnice delavce, ki jih je le za potrebo sprejel in dobi od drugod namestnike, ali že stalno nameščenim dá priliko, da si še nekaj izven »sihta« zaslužijo. V Idriji je pač veliko ljudi, ki še iščejo dela, pa ga ni. Marsikateri bi šel za še tako mali zaslužek, kajti bolje je nekaj, kakor postaviti brez zaslužka in hoditi brezplačno k očetu ali materi na hrano. Sicer pa obljubuje »Naprej«, da v prihodnji številki pride z imeni vseh na dan, ki niso zavarovani in delajo pri rudniku. To bi bil lahko že zdavnaj storil, ali pa če ni imel še imen pri rokah, naj bi bil počakal z napadi na načelnika žgalnice. S splošnimi napadi in nedokazanim sumničanjem se pa delavstvu več škoduje kakor koristi. Morda delavca premoti za trenotek, češ, naši se za nas krepko postavijo, a oni, ki imajo odločiti usodo težaka, gledajo bolj na stvarne razloge, ker vednega vpitja in zabavljanja so že tako vajeni, da se za njega niti ne zmenijo in gredo preko njega na dnevni red. — Morda o tem kaj več poroča strokovni list delavcev »Naša Moč«; »Slovenec« le toliko piše, kolikor spada v politični list.

i Slovenska dijaška zveza« nam je priredila v nedeljo, dne 4. t. m. s sodelovanjem Katol. del. družbe prav prijeten večer. Že naprej smo slutili, da nam bo naša vrla visokošolska mladina nudila prav poseben užitek; zato smo pa tudi napolnili prostorno Didičevo dvorano in stranske prostore skoraj do zadnjega kotička. In naše upanje nas ni varalo. Pozdravni govor gospoda phil. Ign. Breitenbergerja se je naslanjal na Jezusove besede: »Mladenič, rečem ti, vstani!« V kratkih potezah je razvil zgodovino slov. katol. dijaštva ter njegovo delovanje za izobrazbo naroda. Nad vse pričakovanje dobro pa je uspela lepa narodna igra s petjem, »Revček Andrejček«. Igralci in igralke so mojstrsko rešili svoje vloge; zlasti nekateri so tako izborno pogodili svoje naloge, da so želi burno pohvalo. Posebno so nam ugajali: gđc. Kogejeva (Franca) in gđc. Kosova (JERICA) ter gg. visokošolci Gruden (Andrejček), Gogala (Jeklen), Pokoren (Anže) in Sedej (Grešnik). Tudi ostalim gre enaka hvala, ker so se tudi, dasi v manjših in manj hvaležnih ulogah, izkazali kot dobre igralce in igralke. K sklepu ne smemo pozabiti marljivega sodelovanja pevskega in godbenega zbora Katol. del. družbe ter gđc. Tušarjeve, ki je spremljala petje med igro na pianinu; hvala pa tudi gosp. Kosu, ki ga je posodil. Želimo si še več tako lepih večerov.

i Pri čipkarskem tečaju se je po enomesečnem odmoru zopet začel pouk v tretjem oddelku. Ker se v tem oddelku goji poleg čipkanja tudi risanje, poleg tega pa še nemški pouk, računstvo, obrtno spise in knjigovodstvo, bi bilo želeli, da bi se naša dekleta z največjim zanimanjem zavzela za to nadaljnjo izobrazbo. Ako tudi ni mogoče, da bi bila vsa sprejeta v c. kr. zavod za žensko domačo industrijo na Dunaju, pa si pridobe vsaj vednosti, ki jih usposobijo, da vstopijo v kako trgovino kot blagajničarke, knjigovodkinje itd. Liberalni trgovci na vso moč rujejo proti šoli, dasi vedno kriče, da so napredni in da hočejo izobraženo ljudstvo; naše ljudstvo pa naj pokaže, da ne vpije le po napredku in izobrazbi, ampak da hoče tudi v resnici napredovati in se izobraževati. Torej dekleta,

ki ste zato usposobljena, v tretji oddelku čipkarskega tečaja!

„Slovenska Straža.“

Nov ustanovnik: Fran Doberlet, Prvi kranjski pogrebni zavod, Ljubljana, I. obrok 50 K.

Društva »Slovenski Straži«: Orel na Vrhniki 60 K; S. k. izobraž. društvo Velike Zablje, 3 K 40 vin.

Slomškov dar po 20 K: 130. Fran Benkovič, veleposestnik, Blagovica, 20 kron.

Nadalje nabrano kot Slomškov dar: Vid Janžekovič, župnik v Svečini, 10 K; Anton Ribač, župnik, Št. Vid pri Planini, 14 K; Pavel Cvenkelj, jurist, Ljubno, 3 K; Neimenovan 5 K; Inžener Sernec 10 K; Neimenovan 7 K; Pavšek, »Katol. Bukvarna, 1 K 02 vin.; Janko Artman, trgovec, Št. Jurij ob j. ž., 5 K; Josip Knific, župnik, Tomišelj, 10 K; Karol Lenasi, župnik 4 K; Anton Zavodnik, organist, Kranjska gora, 2 K; Josip Skvarč, kaplan, Juršinci pri Ptuj, 10 K; Josip Novak, župnik, Dragatuš, 10 K; Karol Dovečar, Ljubljana, 5 K; »Pri treh puštabih«, Ljubljana, 1 K 30 vin.; prijatelji miru v Ljubljani pod pogojem, da se v kavarnah nič ne kregamo, 7 K; namesto brzojavne godovne častitke g. kaplanu Lahu pri Sv. Petru pod Sv. Gorami, trije prijatelji v pišečkem župnišču 3 K.

O priliki novih maš: Na novi maši preč. gosp. Ignacija Oberstar, Ribnica, 8 K 66 vin.

Na veselicah in gledaliških predstavah: K. s. izobraževalno društvo, Ljubno, polovico čistega dobička, 20 K; Podružnica »Slov. Straže«, Ljutomer in okolica, čisti dobiček 32 K 10 vin.; Izobraž. društvo »Skala«, Sv., Peter pri Mariboru, 25 K.

Na gostiji Štefana Vabič in Julijane Križanec na Vurbergu, Štaj., 6 K.

Priporočamo »Slovensko Stražo« slovenski požrtvovalnosti! Posebno sedaj, po prelepi šentiljski slavnosti, naj bi se oni, ki se je niso mogli udeležiti, spominjali se z darovi »Slovenske Straže«. Udeleženci šentiljske slavnosti, nabirajte med svojimi prijatelji in znanci! Slovenski meji na pomoč!

Prosimo vse somišljenike, naj agitirajo za naše vžigalice!

Preskrbite, da se bodo povsod prodajale in rabile vžigalice v korist obmejnim Slovincem, ki se naročajo pri »Gospodarski zvezi« v Ljubljani. Treba je tozadevne agitacije do poslednje vasi, ker bi bil to lahko velik dohodek »Slovenski Straži«. Tozadevno agitatorično delo naj se razdeli, pritisne naj se na trgovine, na gostilne, na vse naše posameznike, posebno na gospodinje! Naročila sprejema in izvršuje »Gospodarska zveza« v Ljubljani, ki ima stalno zalogo. Pošilja se izvirne zaboje, to je 50 zavitkov po 100 škatljic, ali tudi manj, toda le po železnici; pošta ne sprejema vžigalic in se na to opozorijo osobito manjši odjemalci, kojim nasvetujemo, da si nabavijo iste pri bližnjem trgovcu; če bi jih ta ne imel, naj se ga prisili, da jih naroči. Pri naročilu naj se navede natančno železniška postaja in zadnja pošta. Neznanim odjemalcem se pošilja samo proti povzetju, oziroma naj se navedejo reference. Recite našim ljudem, naj si ne puste vsiljevati drugih vžigalic; kadar jim kdo vsiljuje druge vžigalice, naj zahtevajo odločno vžigalice za obmejne Slovence!

POGAJANJA O SKLICANJU ČEŠKEGA DEŽELNEGA ZBORA.

Na Češkem je že prišlo v navado, da se vršijo vsako leto »konference« v svrhu sklicanja češkega deželnega zbora. Rezultat teh konferenc je navadno isti. Če so se enkrat domenili, da se deželni zbor skliče, začno zopet Nemci z obstrukcijo in tako se ta pesem ponavlja od jeseni do jeseni. Pred nekaj dnevi je ministrski predsednik konferiral s češkimi poslanci; včeraj je konferiral zopet z nemškimi. Nemci zahtevajo predvsem, da je prva stvar, ki se mora rešiti v deželnem zboru, narodna avtonomija. Pravijo, da nima nemško ljudstvo na delovanju češkega deželnega zbora prav nobenega interesa, dokler ni narodne avtonomije. Zdi se pa, da nimajo sami nemški narodni radikalcii nobenega veselja do dela v češkem deželnem zboru in da zadržujejo in preprečujejo vsak narodni sporazum s svojo trmo samo, ker vedo, da z narodnim sporazumom v češkem deželnem zboru izgine tudi njih pomen in vpliv na Češkem. — To so pa bile šele predkonference. Glavna pogajanja se bodo nadaljevala v Pragi; želeli bi pač bilo, da bi se razmere na Češkem končno enkrat uredile, ker ravno napetost med češkimi Nemci in Čehi vpliva silno neugodno na razmerje v parlamentu.

VOLITVE NA HRVAŠKEM.

Volivni boj se je na Hrvaškem že pričel po vsej deželi. Skoro vsak okraj ima kake tri do štiri kandidate. Bivši poslanci prirejajo shode po svojih volivnih okrajih. Znamenito je to, da so bili shodi urednika hrvaškega liberalnega lista »Pokret« in pa socialističnih demokratov prepovedani toliko časa, da se nove volitve razpišejo.

Dnevne novice.

+ Kako se pride do imenitnih izjav vodilnih politikov S. L. S. Dunajski žurnalisti so v tem času pričakovanja vsi nervozni. Kaj bo? To je zdaj vprašanje, na katerega vsak dan odgovarjajo, seveda vsak dan drugače. Če pride kak politik na Dunaj, so mu novice lačni židovski žurnalisti za petami kakor lovski psi. Tako je bilo tudi, ko se je mudil kranjski deželni glavar pl. Šuklje na Dunaju. Nekemu »talentiranemu« mladeniču od »Neue Fr. Presse« ni dalo miru, da ne bi dobil od kranjskega deželnega glavarja kake dragocene notice za svoj list. Za to se je dobro pripravil in se lotil deželnega glavarja z detajliranimi vprašanji. Deželni glavar je bil do vratu zapet. Nato je pa začel žurnalist sam praviti svoje misli o Hribarjevi aferi, o mestnem statutu, o deželnem zboru in vprašal deželnega glavarja, ali ni tako? — »Ne vem,« odgovori pl. Šuklje. Drugi dan pa prinese »Neue Freie Presse« kot važno politično novost izjave »vodilnega klerikalnega politika s Kranjske«, v katerih je žurnalist to zapisal, kar je on pripovedoval glavarju kot svoje mnenje. Seveda je bil toliko previden, da je zamolčal ime tega »vodilnega klerikalnega politika«. Tako je prišel talentirani mladenič do honorarja in šefredakter je bil gotovo ponosen, da je njegov list zopet prvi, ki prinaša izjave »vodilnih politikov«. Najbolj komično je pa to, da je »Slovenski Narod« vse to vzel za resno in je te imenitne skrivnosti s krvavo ogorčenostjo obdelal v uvodnem članku. Tako se pride do imenitnih izjav vodilnih politikov in do potrebne ogorčenosti.

+ Slovenci v Jeruzalemu. Od naših jeruzalemskih romarjev smo dobili včeraj zvečer brzojavko, oddano v Jeruzalemu: Vsi smo srečni, zadovoljni in veseli došli v Jeruzalem. Vreme je ugodno, ne prevroče. V nedeljo dne 11. t. m. bo procesija na Sion in nova maša.

+ Ločitev dalmatinskega učiteljstva. Minolo nedeljo se je v Splitu vršil glavni občni zbor »Saveza dalmat. učitelja«, na katerem je prišlo do ločitve med starejšim in mlajšim učiteljstvom. Vsega je bilo navzočih okrog 200 učiteljev in učiteljic. Starejši učitelji, ki imajo upravo »Saveza« v rokah, so poštenega krščanskega mišljenja in zato niso pustili »Saveza« in svojega glasila izrabljati v svobodnjaške svrhe. Mladi Smodlakovci sa zato sklenili dobiti »Savez« v svoje roke ali pa osnovati svoje lastno društvo, za katero svrha so že imeli pripravljena pravila. Na predsestanku v soboto zvečer so med sabo zbrali 50 kron in šli nato k predsedniku »Saveza« g. Bradiču, in zahtevali, da njih petdesetorico vpiše v »Savez« — radi bi bili namreč na občnem zboru odločevali. Predsednik je to seveda odbil. Drugo jutro so takoj pokazali svojo kulturo in svojo smodlaščino, ker so vpili, da se morajo »popjev«, t. j. dva kateheta, z občnega zbora odstraniti. Pošteno učiteljstvo jim je dalo zaslužen odgovor, in ko niso vspeli tudi s svojo pritožbo glede sprejetja v »Savez« in glasovanja na občnem zboru, so s klici proti klerikalizmu zapustili občni zbor in se zbrali v mestnem gledališču, kjer so takoj ustanovili lastno društvo in sklenili izdajati svoj list. »Savez« pa je sijajno zboroval brez njih in med drugim soglasno in navdušeno sprejel predlog, da se ta učiteljska organizacija izrecno postavi na krščansko stališče. Upajmo, da bo pošteno dalmatinsko ljudstvo vedelo ceniti vrednost tega značajnega koraka in prav voliti med učiteljstvom, kakor je to znalo tudi slovensko ljudstvo. Iz srca želimo vrlemu krščanskemu učiteljstvu v Dalmaciji rast in procvit! Pripominjamo le še, da je s Smodlakovci tudi potegnil — seveda — Biankinijev »Nar. List«.

+ Štajerska »Narodna stranka« v službi Nemcev. Ni je zlahka pod božjim solncem najti stranke, ki bi bila tako hinavska in moralno tako propadla, kakor je celjska takozvana »Narodna stranka«. Že mesece in mesece se trudi v potu svojega izdajalskega obraza, da bi štajerske Slovence v narodnem oziru še globlje pokopala, nego so to storili Nemci. Ko so naši poslanci zavoljo nemške nasilnosti bili primorani zgrabiti za obstrukcijsko orožje,

so celjski liberalci to na številnih shodih odobrvali ter klicali na boj proti Nemcem. Toda kmalu so pokazali, da niso nič drugega, nego politični lažnjivci in hinavci. Začeli so najprej natihoma, potem pa javno hujskati proti obstrukciji. Najprej so v svojih listih objavljali laži, češ, da so naši poslanci opustili obstrukcijo ter so se pobotali z Nemci. Ker s temi lažmi niso vspeli, pa zdaj začnejo ljudstvo hujskati proti obstrukciji. »Narodni Dnevnik« piše, da je vsled klerikalne obstrukcije v deželni zboru izostalo brezobrestno posojilo za naše vinorejce. Nesramna laž! Liberalci bi morali vedeti, da je nemška deželnozborska večina, še predno so Slovenci začeli z obstrukcijo, iz sovrastva do Slovencev v letošnjem proračunu kratkomalo črtala to posojilo. Kar torej sedaj uganjajo Nemci, je sama hinavščina in pesek v oči za nerazsodnje. Slovenski liberalci pa lažejo v zvezi z nemškimi nacionalci, samo da bi prevarili naše ljudstvo ter mu navzdol potisnili tilnik, na katerega bi radi še globlje in tesneje vrgli nemški jarem.

+ **Bogomila** se je ustanovila v Cerknici v nedeljo, 4. septembra. Ustanovni shod je bil dobro obiskan. Govorili so gg. Pavlin, Podbevšek in načelnik Orlov Jos. Udovč. Pristopilo je takoj lepo število deklet in žen in se jih mnogo še obeta. Za predsednico je bila izvoljena Ivanka Mramor, za podpredsednico pa Marjetka Martinčič.

+ **Sokolska župa** je v nedeljo, 4. t. m. prišla v Cerknico. V veliki žalosti, da se je okrožna prireditelj Orlov tako lepo izvršila, so napeli moči in od vseh krajev naročili Sokolov. Napovedovali so najprej, da jih bo 1000, potem 400, potem le 300. Nabralo pa se jih je res 183, poleg teh precej naraščaja v rdečih srcah in tudi nekaj »Sokolic« večjih in manjših. Obetali so si liberalci veliko od tega nastopa, pa se jim ni kaj posebno posrečilo. Ljudstva je bilo malo. Nekaj je zmešal dež, ki se je vlił ter jim izpridil tudi plesno veselico na vrtu, ki so jo nameravali imeti celo noč. Bridko se je vrnilo njim, ki so poprej Orlom želeli nevihti s točo, česar pa niso dočakali. Sicer bi pa pri Sokolih ne bilo veliko več ljudstva, če bi tudi bilo še tako krasno vreme. — Kdo je olikan? To se je zopet zdaj pokazalo. Težko so se liberalci premagovali nekaj časa, da niso poškodovali priprav za orlovsko prireditev. Naposled jih je premagalo in onesnažili so napis na slavoloku z gnojem. Orli tega dokaza liberalne omike nalašč niso hoteli odstraniti do sokolske prireditve. Sokole pa je postalo naposled sram in so zadnji večer pred sokolsko telovadbo napis ukradli in skrili. Orli so ga našli in ga v nedeljo obesili nazaj, da so tudi nekateri gostje lahko občudovali sadove cerkniških »olikancev«. Sokolskih naprav pa se nobeden Orle ni niti dotaknil. — Dekleta so sodelovale pri obeh prireditvah. Razlika je bila ta, da so pri Orlih z veseljem nastopile najuglednejše, Sokoli so pač zbrali vse iz starih liberalnih hiš, a bilo jih je premalo. Kjer so izvedeli za katero, da je bila izključena iz Marijine družbe, so jo šli prositi, a še tiste so jim nekatere odklele. Naposled so jih preprosili tudi par iz Marijine družbe in pa nekaj prav mladih deklic, katerih nekatere še hodijo v ponavljajno šolo.

+ **Za jok ali za smeh?** Liberalna dalmatinska »Sloboda« z dne 29. m. m. je — kakor posnemamo iz splitskega »Dneva« — prinesla uvodnik pod naslovom »Uloga slovenačih klerikalov«, v katerem slepo ubira stopinje za našimi domačimi liberalci, češ, da so slovenski »klerikalci« zvezani z Nemci in vlado ter piše neskončno neumno med drugim tako-le: »Vsi mogoči slovenski liberalci se kakor levi bore za obrambo svojih narodnih in slovenskih pravic pred nemško premočjo, toda njih plemenito borbo paralizuje podlo mešetarjenje slovenskih klerikalcev. Ti največji pionirji »Dranga nach Osten«, podpirani od vlade, širijo svoj vpliv na vse strani, pa tudi v naši Dalmaciji in zato: Stopimo jim na pot!« »Dan« stavlja na to neumno riganje — če bi rekli laž, bi rekli preveč, ker mora laž vsaj nekaj verjetnega na sebi imeti — deset vprašanj dr. Smodlakinega glasilu, v katerih z dejstvi osvetljuje kdo mešetari na Dunaju s slovanskimi in slovanskimi koristmi. Mi pa samo pravimo: »Sloboda« — pamet! Farba je lepa reč, ampak rabiti se jo mora znati, sicer se lahko umaže.

+ **Za župnijo Gorje** je prezentiran ž. g. Matija M r a k, župnik na Bohinjski Beli.

+ **Slavnost hrvaških krščanskih socialcev.** Dne 13. t. m. slavi podružnica »Hrvatskog krščanskog Radničkog Saveza« v Jelenju na Grobištini blagoslovljenje svoje zastave.

+ **»Zanesljive« informacije »Slov. Naroda«** o nameri Čehov, prestopiti v vladni tabor, desavuiru praška »Union« z dne 9. t. m. tako-le: »Trditve, da so češke vrste pripravljene na odhod v vladno večino, je popolnoma iz trte zvita. Češke stranke se hočejo zediniti, a ne zato, da podpro sedanji vladni sistem, marveč da ga čimpreje porušijo. To se je z največjo jasnostjo urbi et orbi povedalo. Vse druge trditve so popolnoma neresnične in izvirajo le iz pomanjkljivih informacij ali pa iz tendencičnih namenov.«

— **Sokolska slavnost v Kamniku** dne 7. t. m. je izpadla kakor poroča »Sl. Narod« nad vse klaverno. Naše sožalje! Pa vse drugo bi še bilo, toda prostor, prostor, na katerem so slavnost priredili, je dokaz, kako »fin« okus za izbiranje terena imajo naši liberalci. Vreden je ta prostor da ga opišemo. Če si, ljuba duša, že bil v Kamniku, veš, kje je gasilni dom — na skrajni periferiji mesta. Tu odklada kamniško mesto smeti, steklevino, škarpete in razne druge smrdljive odpadke, ktere je plesniva zeljnata glava za silo pomešala s peskom. Na tem prostoru prirejajo v gotovih časih komedijanti svoje predstave. Tu šotorijo cigani, ondi prenočujejo razni potepuhi, ki se jih ljudje pod streho boje. Za parjem pa služi bližina mlinščice in mestnega kanala. Prav ta prostor — čujte — si je izvolila I. in II. sokolska župa po nasvetu in prizadevanju kamniškega Sokola za svoje slavlje, ktere ga se je udeležilo po izjavah očividcev, komaj 50 oseb, ktere pa je pregnal strahovit nalič kakor piše »Sl. Narod«. Toliko mimogrede. Vprašanje je: Kako more gospod okrajni zdravnik dr. Lapajne dopustiti tako slavnost in zbiranje ljudi na tako zdravstveno škodljivem prostoru, skladišču prej imenovanih smrdljivih stvari in to ob času, ko nam preti kolera? In od kod je dobila dovoljenje ljudsko-šolska mladina, ki se je tudi v kroju udeležila te zadnje komedije? Soditi po vrstah Sokolov, menda ne bo treba več poročati ne o enakih, ne o slabših sokolskih prireditvah. Na zdar!

— **V Vintgar!** Prostovoljno gasilno društvo v Gorjah vabi na veliko domačo veselico, ki bo 18. septembra v Vintgarju. Začetek veselice je ob 3. uri popoldne. Spored je zelo zanimiv in raznovrsten. Darila in dobitke sprejema restavrat v Vintgarju.

— **Slovenec pel v Ameriki novo mašo.** V Jolietu je pel dne 4. septembra novo mašo gospod Jos. Fr. Stukel. To je bila prva nova maša, ki jo je pel v cerkvi gospod, ki je prejel svojo prvo odgojo v jolietški slovenski župnijski šoli. Rojen je v Chicagi, a odrejen in vzgojen prav od svojih prvih detinskih let v Jolietu, kjer so pionirji jolietške sloven. naselbine z veseljem in občudovanjem opazovali njegovo rast do častne stopnje, katero zavzame sedaj, ko stopa po svojih odličnih dovršenih ukih na resno pot delovanja za narod.

— **Aretacije radi nedeljskih dogodkov v Trstu.** Včeraj so bile radi nedeljskih dogodkov, radi razbijanja šip, demoliranja kavarne »Minerva« itd. aretirane štiri osebe. — Dosedaj je aretiranih skupno 30 oseb.

— **V Gorico** so prišli razni dirkači, katerih ni bilo mogoče obvestiti o prepovedi dirke; prišel je znani najboljši jugoslovanski dirkač ter prvak jugoslovanski za leto 1910 Milan Meniga. Hamsa Kuželj, prvak Bosne je tudi v Gorici. Na potu so dirkači iz Siska in Varaždina, drugim se je pravočasno brzojavilo.

— **Iz Tržiča** se nam piše: Trvdka Kozina & Comp. je kupila od g. barona dr. Borna velik travnik blizu kolodvoza. Na tem travniku so te dni pričeli graditi novo tovarno za črevlje. Tovarna bo opremljena z najnovejšimi stroji. — Občinski svet je kupil od tovarnarja Goekna svet, na katerem gradi sedaj shrambo za gasilno orodje, ki je shranjeno na župnikovem podu. — Dobili smo novega tržkega stražnika. Preselil se je z Jesenic. — Jutri bo tržiški Sokol reševal Tržič s popivanjem in plesom. Nastopil bo kljub prepovedi deželnega šolskega sveta tudi naraščaj pri telovadbi. — Telovadni odsek izobraževalnega društva se je udeležil po petih zastopnikih otvoritve »Narodnega Doma« v št. Ilju na Štajerskem. Na angelsko nedeljo pa so se Orli udeležili v večjem številu glavne odboro seje na Brezjah. — Prihodnji teden se zopet prično predavanja v društvenih prostorih. Zeleti je obilne udeležbe. Čas počitnic je pri kraju, treba je zopet rednega dela.

— **Rokovnjači.** V višnjegorskem sodnem okraju je zadnje dneve neki predzen tat izvršil več tatvin, tako pri trgovcu Rojeu pod Ivančo gorico, pri posestniku Skubicu na Oselci in tudi drugod. Tata, ki se je tuintam

izdajal za agenta, orožniki pridno zasledujejo. Prebivalci, pozor! — Tatovi so se začeli zelo pridno oglašati v cerkniški okolici. Kradejo denar, obleko in vsakovrstne vrednosti. Vpeljale so se že nočne straže, pa vendar se tatvine nadaljujejo. Neki ženski je bilo ukradenih okrog 600 K denarja. Isto noč so drugje pokradli obleko in vlomili v Obrezovo grobišče na pokopališču. Tudi v cerkev sv. Janeza so hoteli vlomiti, pa se jim ni posrečilo. Dobili niso tamkaj nič. — Ni več varno, denar doma hraniti.

— **»Matica Slovenska«** izjavlja, da bodo letošnje njene knjige rano dotiskane. Dr. B. Vošnjaka knjiga »Napoleonova Ilirija« je že gotova, istotako bo kmalu natisnjen prevod češkega romana »Jan Marija Plojhar«, ki ga je spisal češki pisatelj Zeiger. V tisku se nahaja tudi domač zgodovinski roman »Brambovci«, ki bo skupno obsegal nad 20 tiskovnih pol in mu je avtor dr. Iv. Lah. Nadalje so dotiskane že prve pole »Letopisa«.

— **Zrakoplovec Karol Warchalowski ponesrečil.** Zrakoplovna tekma pri Dunajskem Novem Mestu se je pričela v četrtek popoldne. Med številnim občinstvom je bil navzoč tudi nadvojvoda Leopold Salvator s svojima starejšima sinovima. Bilo je tudi mnogo drugih članov cesarske hiše in dvora pri tekmi. Ko so zrakoplovci, Karol Warchalowski, Weisenbach in Illner že plavali s svojimi letalnimi stroji po zraku, se je dvignil v zrak tudi Adolf Warchalowski, ki je vzel s seboj na letalni stroj tudi nadvojvoda Leopolda Salvatorja. Stroja obeh Warchalowskih sta se približevala drug drugemu, ker je hotel Adolf Warchalowski pluti nad svojim bratom. Toda stroja sta prišla preblizu skupaj ter sta se začela majati v zraku. Ne ve se, ali sta zadela skupaj, ali sta učinkovala vijaka nasproti tako silno. Med tem, ko je Adolf Warchalowski z hitro roko obrnil svoj stroj na stran in ga spravlil zopet v ravnotežje, se je nagnil Karlov stroj na desno in v prihodnjem trenutku je padel iz višine 10 metrov na tla, kjer se je popolnoma razbil. Vse je hitelo na mesto nesreče. Karla Warchalowskega so potegnili iz razvalin letalnega stroja z zlomljeno desno nogo. Njegov brat se je takoj spustil z nadvojvoda na tla, ko je opazil nesrečo. Nadvojvoda Leopold Salvator, ki ni ničesar videl, kaj se je zgodilo, se je začudil, da je tako hitro končal vožnjo. Ko pa je izvedel, kaj se je zgodilo, sta oba pohitela k ponesrečencu. Med tem, ko so pospravljali ostanke razbitega letaln. stroja, je zrakoplovec Illner še vedno plul po zraku s svojim strojem »Möve«. Ko se je hotel spustiti na tla, je naenkrat švignil na spodnjem koncu njegovega stroja velik plamen. Illner je takoj ustavil motor ter s tem preprečil požar. Baje so se vneli uhajajoči plini. Občinstvo, ki je bilo vsled padca Warchalowskega zelo razburjeno, se je še bolj razburilo, ko je videlo Illnerja v nevarnosti, ker se je bilo bati, da bi eksplodirala na stroju zaloga bencina. Najvišje in najdalje je letal Illner, namreč 1 uro 56 minut in 53 sekund ter 150 m visoko. 18. t. m. si bo ogledal tekme pri Dunajskem Novem Mestu tudi cesar.

— **Semenj v Kandiji.** Dne 15. t. m. v četrtek bo v Kandiji semenj za živino, prešiče in drugo blago. Kupci in prodajalci se vljudno vabijo. — Županstvo Šmihel-Stopiče. Zurc.

— **Imenovanje.** Vladni svetnik in ravnatelj cesarskih domen na Češkem g. Ivan Arh., je imenovan za izpitnega komisarja na češki tehniki za II. državni izpit iz poljedelstva.

— **50 letnica hrvaškega gledališča.** 24. novembra letos bo 50 let, odkar ima Zagreb svoje stalno hrvaško gledališče. Preje se je menjavaje igralo nemško in hrvaško. Ob tej priliki izide obširna spomenica s študij dr. Milana Ogrizoviča; 24. novembra se bo vršila tudi slavnostna predstava.

— **Na begu pred slavo.** Slavni pisatelj Knut Hamsen je slavil te dni svoj 50. rojstni dan. Čim bolj se je bližal slavnostni dan, tem bolj so časopisi in revije pisali o njem in njegovi častilci so jeli romati v mestece, kjer je bival. Ko pa napoči slavnostni dan, ni bilo pesnika nikjer — ušel je svojim častilcem neznano kam, menda nekam na sever. Povrne se, ko bo konec slave. — Res, redek slučaj! Ivan Hribar, pisatelj slavnega epa »Jaka Živiljenjast«, bi kaj takega ne storil.

— **Senožeti.** Danes prinašamo iz naše prijazne vasi vest, da prirede naši mladeniči, člani Orla pri Sv. Heleni, prihodnjo nedeljo dne 18. t. m. povodom izleta, ki ga napravijo člani kat. slov. izobraževalnega društva Vič v Senožetih, gledališko predstavo »Najdena hči«. Čisti dohodek je namenjen družbi za zgradbo kapele v čast presv. Srcu Jezusovemu v Rožni dolini. Vabimo vse

naše bližnje sosede iz Ribč, Velike vasi, Kresnic, Poljan, Dolskega, Dola in vse druge vasi, da prihite v obil. številu in ogledajo igro, ki slika življenje prvih kristjanov; obenem pa vrlim Orlom v Senožetih pripomorejo, da se čim večji preostanek izroči družbi, ki je v silni stiski glede pokritja stroškov, ki so nastali pri stavbi nove kapele. Čujemo, da pride več Ljubljancanov gledat predstavo. Ne dajmo se osramotiti od njih in sezimo po vstopnicah, ki se že dobe v Senožetih pri Fr. Dragarju. Očetje in matere, pridite vsi in tudi otrokom Vašim dajte priliko, da si ogledajo res lepo igro. Igra se vprizori popoldne ob vsakem vremenu. Na svidenje tedaj prihodnjo nedeljo v Senožetih.

— **Edisonov kinematofon.** Poročali smo že o novi Edisonovi iznajdbi, ki pomenja združitev kinematografa in fonografa in ki se bo najbrže v najkrajšem času razširila po vsem svetu. Sedaj se iz New Yorka poroča o posameznostih te iznajdbe. Edison je povabljenim gostom priredil kinematografsko predstavo, šaljiv prizor, kako pride mož domov pijan in razbije razne predmete. Pri tem je s svojim novim strojem natančno posnemal istočasno s sliko ves hrup, petje besede itd. Predstava je bila tako naravno posneta, da so bili vsi gostje prepričani, da je kinematograf dosegel višek svoje popolnosti.

— **Umrli** je v Kandiji pri Novem mestu abiturijent Alojzij Petrič p. d. Drganc.

— **Tujcem na Vačah zadnja beseda.** V današnji jutranji izdaji »Slov. Naroda« št. 274 me neki hujskač pozivlja, naj položim v roke pri kakem odvetniku ali notarju 400 K, na kar bo on dokazal, da sem jaz rekel na shodu v Vidrgi, da mi ni nič, če vsi Vačani pocrkajo. Podpisane naj se zglašijo pri meni z dokazi in verodostojnimi pričami, pa dobi brez odvetniškega posredovanja obljubljeno nagrado. Po časopisih se pa s kakim takozvanim »Vačanom« ne bom prerekal. Človek, ki sliši in vidi, česar normalni in pošteni ljudje ne vidijo in ne slišijo, me tudi žaliti ne more. Torej naj kar naprej piše! Usmiljenja od njega ne potrebujem, naj si kar prihrani trud, da bi mi še-le grozil, kaj bo napravil. Podpisati se mu tudi ni treba, saj ga poznamo in vemo, da ni naše gore list. — Fr. Majdič, beneficijant.

— **Stavka gledaliških igralcev** se pripravlja na Dunaju za Božič, ker ravnateljstva 10 vin., ki jih dobe pri vsaki vstopnici, nočejo več izročiti zavarovalnici avstrijske gledališke zadrage, ampak državni zavarovalnici.

— **Ponesrečeni vojaki na vojaških vajah.** Pri gorskih vojaških vajah v dolini Sukan se je deloma težko, deloma lahko ponesrečilo 26 vojakov, ki so padli v prepade.

— **Iz električnega dvigala je padel** v Budimpešti bivši ogrski liberalni poslanec Reglyi in se tako pobil, da je na poti v bolnico umrl.

— **Z Dunaja.** Dunajski kršč. soc. mešč. klub je sklenil, da pusti Bielhavelka past.

— **Sumljive aretacije v Srbiji.** V Srbiji skoro vsak dan aretirajo kakega avstrijskega podanika, češ, da so sumljivi avstrijskega vohunstva. Svet potem navadno o teh revežih nič ne ve. Včeraj je bil kot vohun v Kragujevacu aretirani češki odvetnik dr. Božič, ki je obiskal v Kragujevacu neko gospo.

Čobal tožil »Narod«.

Danes se nadaljuje razprava o Čobalovi tožbi proti »Slovenskemu Narodu«. Pri včerajšnji popoldanski razpravi so pričeli izpovedale, da se je dalo za agitacijo 200 kron, da ima od blagajne ključ Čobal sam, od prodajalne in skladišča pa njegova pastirka Marija Jeločnik. Hofmann je izpovedal, da je prodal svojo 240 kron vredno zlato uro Čobalu za 120 kron. Dolga, ki ga je napravil pred sedmimi leti v zagorskem konsumnem društvu, še danes ni plačal. Senat se je včeraj posvetoval po prekinjeni javni razpravi do tri četrt na 9 zvečer o vprašanjih, ki se stavijo danes porotnikom. Danes se zaslišita še dve prič. Marija Koželj pravi, da ji je rekel obtoženec, da je on dal Čobala v cajtnge. Obtoženec pravi, da je dal takrat Čobala v »Narodnega Delavca«, na katerega je takrat mislil. Gregor Pungartnik pravi, da je obtoženec rekel, da dopisuje v »Narodnega Delavca«. Obtoženec pravi, da je dopisaval »Narodnemu Delavcu« in »Slovenskemu Narodu«. Predsednik: »Vi ste zelo zvešt in priden časnikarski dopisovalec.« (Veselost.)

Porotnikom stavljen vprašanja.

Senat je stavil na porotnike devet vprašanj in sicer pet glavnih in štir

dočafna vprašanja, če se je obtoženec posrečil dokaz resnice. Pri petem glavnem vprašanju, ki se tiče takozvanih verbalnih injurij, se dodatno vprašanje ni stavilo. Ob 11. uri 5 minut prične utemeljevati obtožbo Čobalov zastopnik dr. Tekavčič.

Predsednik nadsvetnik Polec temeljito pouči porotnike. Ker obtoženec zanikava, da bi bil pisal dopisa, pojasni stvar takole: Če je Peter koga ubil, Janez pa pravi, da ga ni ubil, a da prevzame vso odgovornost za Petra, ga ne morete obsoditi. (Veselo.)

Dr. Tekavčič naglašja, da je pisal dopise gotovo obtoženec in nihče drugi. Liberalno stranko naziva namenoma »strančico«. O priči Koder pravi, da je izpovedal rezervirano zato, ker se je sam bal, da pride na zatožno klop, ako bi se spomnil na to, da je nesel članka »Narodu«. O člankih pravi, da obsegajo celo vrsto opravljanj in obrekovanj. Čobalov zastopnik na to resumira vse, kar so izpovedale Čobalove priče. Pove, da zasluži Čobal mesečno 150 K, da vodi 14 let kot blagajnik zagorsko konsumno društvo, ne veruje pa, da bi imel Čobal 15.000 K premoženja. Končno želi, naj bi časopisje opustilo ostro pisanje, kar bi se zgodilo, če se obsodi obtoženec.

Obtoženčev zagovornik dr. Žerovnik pričakuje, da porotniki oprostijo obtoženca. Čobalu pravi, da bi ga pravzaprav ne smeli razburjati taki časnikarski napadi, ker bi njegovi sodrugi kljub časnikom še nadalje vanj verovali. Čobalu očita, da ni branil koristi konsumnega društva v Hoffmannovem slučaju. Hoffmannovo zlato uro in verižico je dobil za 120 K, dasi bi bilo bolj pravilno, če bi se bil pokril z uro in verižico Hoffmannov dolg ki še danes ni pokrit. Pravilno in dobro gospodarstvo tudi ni, ker se je dalo 200 K za politično agitacijo. Ostale točke so pa bolj ostra kritika. Pričakuje, da porotniki zanikajo vsa glavna vprašanja. Zagovornik končno naglašja, da je obtoženec, ki sedi na obtožni klopi, slamat mož, za katerim se skriva pravi krivec, ki čaka, da vsa stvar zastara. Dr. Tekavčič zavrača zagovornika, ki pred razmotriva, kaj da pomenja dokaz resnice, ker v teh slučajih ne zadošča dokaz verjetnosti. Zagovornik kratko odgovarja zastopniku obtožbe.

Nekaj čisto nenavadnega se je zgodilo danes pri porotni razpravi »Čobal kontra »Narod«. Stara navada je namreč, da govore zastopniki kvečjemu dvakrat, po postavi ima pa zadnjo besedo zagovornik. Dr. Tekavčič je pa govoril trikrat, zagovorništvo mu je prepuščilo končno besedo, dasi ni običajno, da govori zastopnik ene stranke trikrat, drugi pa le dvakrat.

»Narod« oproščen

Kakor je vsak pričakoval, ki pozna ljubljansko poroto, so porotniki oprostili obtoženca. Razpoloženje je bilo med njimi, da obtoženi Habe ni pisal člankov, zaradi katerih je bil tožen. Porotniki so zanikali vseh pet glavnih vprašanj zato so odpadla postranska vprašanja. Razmerje glasov je bilo: I. glavno vprašanje, 6 da, 6 ne, II. 3 da, 9 ne, III. 3 da, 9 ne, IV. 4 da, 8 ne, V. 4 da, 8 ne. Čobalov zastopnik dr. Tekavčič je priglasi ničnostno pritožbo, ko je prej predsednik proglasil oprostilno razsodbo, po kateri plača sodne stroške Čobal.

Z BOMBAMI NA POTUGALSKEM.

V državnem arzenalu v San Estreo je včeraj eksplodirala bomba. 12 oseb je bilo težko ranjenih. Republikansko gibanje na Portugalskem se vedno bolj širi.

Jeseniške novice.

J Jeseniško okrožje Orla priredi dne 11. septembra v Srednji vasi v Bohinju javno telovadbo. Na sporedu so: rajalni pohod, proste vaje na drugo, bradlji in krogih. Vršji se tudi sabljanje moreška. Po telovadbi se vrši veselica na prostem s srečolovom, petjem in godbo. Pri javni telovadbi in veselici igra sl. tovarniška godba z Jesenic. Vstopnina: sedeži 1 K, stojišča prosta. Vsa bratska društva se vljudno vabijo, da v nedeljo pohite v Bohinj.

Skupina J. S. Z. za Javornik in Korosko Belo priredi v nedeljo 11. septembra popoldan ob pol 4. uri pri Vodičarju društven shod, na katerem predava dr. Ivan Zajec iz Ljubljane. Somišljeniki, udeležite se shoda!

J Izlet. Delavsko strokovno društvo je priredilo preteklo nedeljo izlet na Šmarno goro, ki se ga je udeležilo okoli 200 izletnikov. Z velikim zanimanjem so ogledali ob tej priliki tudi impozantni zavod sv. Stanislava v St. Vidu. Vlado je vseskozi najlepše razpoloženje. Delavstvo samo si je prireditev aranžiralo kaj vzorno in v splošno zadovoljnost.

J Umrl je v tržaški bolnici Franc Aleks., tovarniški mojster na Javorniku. Bil je hud socij., zlasti ob volitvah. Na smrtni postelji je pa prejel sv. zakramente in je spravljen z Bogom umrl. Bilo mu dobro!

Ljubljanske novice.

Ij Ivan Hribarjeva ulica. Danes je odšla na deželni odbor naslednja pritožba: »Visoki deželni odbor vojvodinje Kranjske v Ljubljani. V seji ljubljanskega občinskega sveta dne 30. avgusta leta 1910, je bil sprejet predlog, naj se odslej Gosposka ulica imenuje Ivan Hribarjeva ulica. Podpisana davkoplačevalca se proti temu pritožujeta in prosita visoki deželni odbor, da ta sklep razveljavi iz zgodovinskih ozirov in ker so nove ulične tablice z napisom Gosposka ulica še skoro popolnoma nove ter bi zopetna izprememba napravljala le nepotrebne stroške. Tudi ima bivši ljubljanski župan Ivan Hribar že »Hribarjev gaj« v Trnovem in to popolnoma zadošča. V Ljubljani, 7. septembra 1910. — Ivan Kregar, Ivan Stefe.« — Ta pritožba je posebno sedaj popolnoma umestna. Za Ivan Hribarjevo ulico bo še kje drugje prostor, ko se Ivan Hribarjeve prave zasluge za Ljubljano pravilno pojasnijo. Sicer pa bi bilo čudno, da bi v slovenski Ljubljani imel ulico mož, ki je Nemcem podpisal pogodbo.

Ij Vse, ki se zanimajo za liberalne značaje - prva opozarjamo na današnje poročilo o pravdi med mladini in starini pri okrajnem sodišču. Poročilo prinašamo na drugem mestu.

Ij Kako bo sedaj z mizarskimi deli za obrtno šolo? Deželni odbor je razveljavil nepravilno oddajo mizarskih del za zgradbo obrtne šole. Kljub temu izvršujejo delo tisti, katerim se je delo dalo po nepravilnem postopanju, ljubljanski obrtniki davkoplačevalci so pa oškodovani. Bivši župan Hribar je ba je rekel, naj se mizarska dela izvršujejo na njegovo odgovornost. Ker sedaj Hribarja ni več na županskem prestolu, vprašamo ali ima mesto dovolj garancij za to Hribarjevo odgovornost. Naše mnenje je, da se po sklepu dež. odbora ne sme nadaljevati z mizarskimi deli in da občini nadaljevanje teh del ni nič mar. Bivši župan Hribar bi bil moral dela takoj nanovo razpisati, če tega ni storil, je on kriv eventualnega zavlačevanja stavbe in je odgovoren za vse eventualne posledice.

Ij Eden glavnih nadznačaje v liberalni stranki je brezdvomno dr. Oražen. Ta mož je nastopil v občinskem svetu za domače mizarske mojstre pri stavbi obrtne šole. Župan Hribar je takrat obrtnike kruto razžalil, ne da bi jim bil dal poznejše zadoščenja. Misli bi človek, da bo dr. Oražen toliko časa vsaj, da obrtniki dobe zadoščenje, ostal pri obrtnikih. Dasi pa obrtniki niso dobili nobenega zadoščenja, je dr. Oražen šel — za Hribarjem in je naposled še predlagal Hribarjevo ulico. Taka so dr. Oražnova pota.

Ij Krščanska ženska zveza v Ljubljani je darovala mesto venca na krsto članice prebl. gospe Povše-tove 20 kron za »Rokodelski Dom«.

Ij Na mnoga vprašanja naznanja glasbeno društvo »Ljubljana«, da je vsakoršna pojasnila mogoče dobiti v društvenih prostorih v hotelu »Union« vsak popoldan od 3. do 6. ure, izvzemši nedelje in praznike. Vpisovanje v glasbeno šolo se sklne z določitvijo šolskih ur v sredo, 14. t. m. — Ženski zbor začne z vajami v ponedeljek, 12. t. m., moški zbor v sredo 14. t. m. Čujemo, da se iznova trosijo popolnoma neosnovane vesti o razpadu »Ljubljane«, seveda od strani, ki bi imela največ interesa na tem in ki nam niti politično, niti stvarno ni prijazna ter da se na vse mogoče načine skuša dosedanje zveste člane in članice zbora odvrti od »Ljubljane« ter preprečiti pristop novih, ker gotove kroge v liberalni stranki silno boli mogočen zbor, kigaimanaša stranka v sredi takozvane napredne Ljubljane. Povdarjamo, da je na zgoraj omenjenih vesteh samo toliko resnice, da so tendenciozno zlagane in da bode odbor brezobzirno primerno po-

stopal proti trositeljem takih vest. — Kjer je zbrano toliko delavnosti in poštvovalnosti, kakor ravno v »Ljubljani«, tam more biti le o napredku govor, ne pa o razpadu, o napredku tembolj, ker ni v »Ljubljani« več ljudi, ki bi ne razumeli naše misli in naših ciljev. — »Ljubljana« se bori, pa boj krepi življenjske sile in zmaga bo tem lepša. Predno torej kdo verjame obrekovalcu Petru ali Pavlu naj pride in se sam prepriča, kaj je res. Sprejet bo gostoljubno. — Odbor.

Ij Iredentovci mimo Ljubljane. Tržaški iredentovci, ki so bili aretirani radi znanega iredentovskega izleta Tržačanov v Milan in ki so obtoženi v le iz d a j e, pridejo pred graške porotnike. Aretovance, med katerimi sta odvetniška kandidata dr. pl. Hoerberth in dr. Tamaro in dva laška dečka Levi in Priester so mimo Ljubljane peljali v Gradec.

Ij Gerlovič proti dr. Fettich-Frankheimu. Danes dopoldne je bila pred okrajnim sodiščem razprava proti odvet. kandidatu dr. Fettich-Frankheimu, ki ga je tožil vlad. policijski agent Gerlovič radi razžaljenja časti. Gerlovič je namreč dne 22. avgusta nagovoril plakaterja Mateliča, ki se je pred justično palačo razgovarjal z dr. Fettich-Frankheimom ter mu sporočil, da je prepovedano plakirati Hribarjeve lepake. Dr. Fettich-Frankheim pa je pri tej priliki rekel Gerloviču razžaljlive besede: »Kaj si organi deželne vlade vse dovoljujejo; kar na ulici ustavljajo moje kliente. Rekel je tudi Gerloviču, naj se legitimira, ako ima kak ukaz od deželne vlade. Priči Peter Matelič in knjigovodja Viktor Oblak sta le deloma potrdila obtožnico, češ, da se ne moreta spominjati, kaj dr. Fettich-Frankheim govoril. Obtoženec zagovornik je bil dr. Novak. Dr. Fettich-Frankheim je bil obsojen na 10 K globe ali 24 ur zapora v slučaju neizterljivosti.

Ij Velik kongres krojaških mojstrov se vrši jutri v nedeljo, ponedeljek in v torek na Dunaju. Program je zelo obširen, posebno točka: uvedba delavnega časa leta 1912. na 10 ur, 1914. na 9 ur in 1916. na 8 ur, utegne biti zanimiva. Kongresa se udeleži tudi tukajšnji načelnik krojaške zadruge g. Jelčnik.

Ij P. general frančiškanskega reda se je danes popoldne odpeljal preko Beljaka v svojo domovino Sigmaringen, začetkom oktobra pride zopet v Rim.

Ij Naš rojak Naval - Pogačnik na dunajski ljudski operi. Ravnatelj Rainer Simons je sklenil z našim rojakom, komornim pevcem Navalom pogodbo za več gostovanj omenjenega umetnika na dunajski ljudski operi. Prvič bo gostoval Naval 11. novembra. Naval bo pel razen José-ja, Almavive in George Browna tudi Octavia, Lyonela, Alfreda »Traviata«, Haruna »D j amileh«, Ze p j orés-a »Si j étails roi«, ter bo tudi prevzel več tenorskih vlog v nekaterih novitetah.

Telefonska in brzojavna poročila.

ČRNOGORSKI KRALJ NA DUNAJU. Dunaj, 10. septembra. Poroča se, da se je črnogorski kralj izrazil v krogu svoje družbe, da bo najprej obiskal dunajski dvor. Z Dunaja bo potoval skoro gotovo v Peterburg.

KOLERA NA DUNAJU. Dunaj, 10. septembra. Radi obširnih zdravstvenih odredb ni več novih slučajev kolere.

NEMŠKI CESAR VILJEM NA DUNAJU. Dunaj, 10. septembra. Nemški cesar se pripelje na Dunaj 20. t. m. S kolodvora se pelje v Schönbrunn, nakar obišče cesarja. Dne 21. t. m. obišče nemški cesar mest. hišo, opoldne bo dine pri nemškem poslaniku. Navzoča bode ta oba cesarja. Popoldne obišče nemški cesar lovsko razstavo, zvečer je dvorna slavnost v Schönbrunn.

BOLEZEN IGRALCA KAINZA. Dunaj, 10. septembra. Kainzu je tudi danes boljše, še boljše kot včeraj.

SOCIALNI DEMOKRATJE PROTI NEMŠKEMU CESARJU. Berolin, 10. septembra. Včeraj so po nekem shodu na katerem se je posebno kritiziral zadnji cesarjev govor, v katerem je govoril o Božjem poslanstvu, soc. demokratje hoteli korakati pred cesarsko palačo. Policija je soc. demokratom zaprla pot in demonstrante razgnala.

ARETACIJE V SRBIJI.

Belgrad, 10. septembra. Inženir Lazar Spirič je bil tu aretovan. Oblast trdi, da je bil aretovan v trenutku, ko je hotel ustreliti člana neke komisije Dimitrijeviča.

VELIKA STAVKA NA ANGLEŠKEM.

London, 10. septembra. Na veliki severni železnici grozi splošna stavka uslužbencev. Večina uslužbencev se je izrekla, naj se stavka takoj prične. — Lastniki predilnic so sklenili, delavce odpustiti od dela, ako se takoj ne udajo delavci v neki predilnici, ki so s stavko pričeli.

Z DVEMA MILIJONOMA PODKUP-LJEN.

Peterburg, 10. septembra. V Kijevu je senator Dedjulin dognal pri reviziji, da so ondodni intendantni v teku zadnjih petih let poleg raznih darov, izsiljenih denarjev, prejeli tudi 2 milijona rubljev, s katerimi so se dali podkupiti od raznih oseb, da niso izpolnjevali svojih uradnih dolžnosti.

ZDRAVNICA V HEBSKI OKRAJNI BOLNIŠNICI.

Heb, 10. septembra. Za izpraznjevanje mesto sekundarija na tukašnji okr. bolnišnici je imenoval občinski svet edino prosilko gđc. dr. Marijano Theimert.

Cerkveni letopis.

c Prvo obhajilo otrok. Zadnja številka »Acta Apostolicae sedis« prinaša nov, od papeža potrjen dekret, kateri je vzbudil po katoliškem svetu največjo pozornost. Dekret govori o starosti prvoobhajancev. Otroci so dosedaj pristopali k prvemu sv. obhajilu navadno po desetem letu. Ta dekret pa določa, da so otroci dolžni k velikonočnemu obhajilu pristopati takoj, ko se pameti zavedo. Ta starost je navadno 7. leto, in velja tako za spoved in za sv. obhajilo. K temu ni potrebno popolno znanje veronauka. Dekret določa vsem škofom, (Dalje na 8. strani.)

Kašljajoče osebe opozarjamo na oglas o Thymomel scillae, to je preparat, katerega večkrat zdravniki priporočajo.

Trditev:

Naši stroji so za več let naprej!

Dokaz:

1907 Simeringrekord 8:34 1/2, dosegel Eliska na motornem kolesu LAURIN & KLEMENT, in v letih 1908, 1909 in 1910 se ni bil prekošen in je torej ta

Rekord LAURIN & KLEMENT

že 4 leta neovržen.

1681

Laurin & Klement, akcij. dr.

Mladá Boleslav; zastopnik Nikodem & Wetzka, Gradec, Kaiserfeldergasse 15.

BILINSKA

KISLA VODA

Izborna dietična namizna pijača.

O dobroti Bilinske vode naj se vpraša domači zdravnik. Dobi se pri Mihael Kastnerju v Ljubljani. 2590

Nični boljšega

v svrhu takojšnje priprave zelo fine goveje juhe, kot 2603

Zvezda
s križcem
MAGGI-jeve

kocka za govejo juho

po 5 vinarjev

MAGGI-jeve kocke za govejo juho so čiste, najboljše goveje juhe v trdi obliki in vsebujejo tudi potrebno sol in dišave.

Pristne le z imenom MAGGI in varstv. znamko zvezdo s križcem.

? I ?
I K O
? O ?

== Najboljša ura sedajnosti: zlata, srebrna, tula, nikelnasta in jeklena ==

se dobi samo pri **H. SUTTNER, Ljubljana, Mestni trg**

Lastna tovarna ur v Svici. 2018 Tovarniška varstvena znamka „IKO“.

? I ?
I K O
? O ?

naj ga med ljudstvom objavijo in naj se vsako leto v vseh župnijskih cerkvah o velikonočnem času javno prebere. Glavne točke te določbe so naslednje: 1.) Leto razločevanja in spoznavanja se smatra navadno 7. leto; s tem letom se prične dolžnost spovedi in sv. obhajila. 2.) K prvi spovedi in sv. obhajilu ni potrebno popolno znanje verskih nauk; zadostuje, da ve otrok sv. obhajilo razločevati od navadnega kruha in pa znanje najpotrebnejših verskih resnic. Opravljanje teh sv. zakramentov ni samo dolžnost otrok, ampak ta dolžnost veže tudi njih vzgojitelji. 3.) Vsi župniki naj skrbijo, da gredo vsi otroci enkrat ali večkrat k skupnemu sv. obhajilu, pa ne samo prvoobhajanci, ampak vsi, ki so že sveto obhajilo prejeli; sploh naj skrbijo vzgojitelji, da otroci večkrat, če je mogoče, vsak dan sv. zakramente prejmejo. Dosedanja navada, da se je prejem sv. obhajila na kasnejša leta odlašal, je napačna, ker se ne strinja z duhom cerkve, in je ostanek janzenizma. Pred par dnevi sta bila pri sv. Očetu sprejeta dva francoska urednika; govor je nanesel tudi na ta dekret; papež je smatral vse ugovore proti praktični izvršljivosti te odločbe za prazne in je pojasnil, da so ga k tej reformi razne prošnje dovedle. Hoteli smo zopet v veljavo spraviti nauk, ki ga zastopa večina katoliških bogoslovcev.

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

kot zdravilni vrelec že stoletja znana v vseh boleznih

sapnih in prebavnih organov,
pri protini, želodčnem in mehurjem kataru. Izvrstna za otroke, prebolele in med nosečnostjo. Najboljša dijetetična in osvežujoča pijača.

Izvirek: **Giesshübl Sauerbrunn,**
želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih
Prospekti sastonj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Zaloga pri Mihael Kastner-ju, Peter Lassniku in Andrej Sarabonu, Ljubljana. 11452-49

2606

+

Globoko žalostni in s potrjim srcem naznanjamo, da je v cvetu mladosti dne 7. septembra ostavil solzno dolino naš nepozabni in zelo ljubljani gospod

Anton Šifrar
kaplan

tajnik našega izobraž. društva.
Bodi ohranjen dragemu pokojniku hvaležen spomin!

Katol. slov. izobraževalno društvo
v Senožečah, dne 9. septembra 1910.

2612

Zahvala.

Povodom nenadomestne izgube naše dobre matere oziroma stare matere in tašče, gospe

Helene Erbežnik

nam je došlo toliko tolažilnih dokazov iskrenega sočutja, da se moramo le tem potom zanje primerno zahvaliti; osobito pa se zahvaljujemo prečastitemu gospodu župniku Vrhovcu, ki je blagovolil ranjko spremiti k zadnjemu počitku, kakor tudi vsem darovalcem cvetja ter za mnogobrojno častno spremstvo pri pogrebu.

Ljubljana, 10. septembra 1910.

Žalujoči ostali.

Preklicujem žalitev ki sem bil izrekel o g. A. Ojster-ju, ter se mu zahvaljujem, ker mi je odpustil.

A. Faval.

2622

Išče se

gospodična

zmožna popolnoma nemščine in slovenščine v govoru in pisavi. Več osebno pri **Jos. Eberle,** Ljubljana, Mestni trg.

Zahvala.

2607

K naši zahvali od srede 7. t. m. dolžni smo še izraziti našo iskreno zahvalo prečastitemu gospodu **o. Placidu**, provincijalu čč. oo. frančiškanov, ki je, kakor vedno, osobito v sedaj za nas najbridkejši uri, bil pravi tolažnik naši preblagi, pobožni, predobri mamici in nam. Istotako smo dolžni iskreno hvaležnost našemu visokočastitemu gospodu župniku **F. Pavliču** za njegove tolažilne obiske naše mamice v zdravilišču in za njegovo vodstvo spremstva k poslednjemu počitku naše nepozabne mamice.

Došlo je nam in prihaja nebroj, na stotine sožalnih pisem — iz vseh krajev in dežel, in nebroj istih je pisanih v dolgih vrstah, z najtoplejšimi besedami, ki so nam res prav v tolažbo v naši neizmerni žalosti; ne moremo pa kakor bi radi, se vsem takoj zahvaliti, zato izrekamo za sedaj vsem iskreno zahvalo za blagosločutje in obljubo mnogih, ki so nam obljubili spominjati se naše nepozabne, predobre mamice v molitvi in pri daritvi svete maše.

Vsem kličemo: Bog naj stoterokrat plača!

Za globoko žalujoče ostale:
FR. S. POVSE.

V Ljubljani, dne 10. septembra 1910.

Svarilo!

Schicht-ovo milo je pravo
samo z imenom

Schicht

in z znamko „J e l e n“.

Profesor dr. Alfred pl. Valenta
se je povrnil
in ordinira vsak dan od 2 — 4 pop.
2581 Frančiškanska ul. 12. (3)

Išče se za slaščičarno 2601
vajenec in gospodična - začetnica

ki naj dobro govori oba deželna jezika. Naslov pove uprava lista.

Strokovni zdravnik za očne, ušesne, nosne in vratne bolezni
Med. dr. Josip Pogačnik
ordinira zopet od 11-12 in od 2 do pol 4. ure

Elektoradiograf „IDEAL“
2611 proizvaja od 10. do 13. t. m.
„Samaritanka“
(krasna projekcija po svetopisemski zgodbi novega zakona)
poleg družih zanimivih in zabavnih točk (glej spored).

Kje se dobro je?
Kjer znajo pravilno pripravljati
izborne **Rekatete. Receptno knji-**
go vsa komur zaslonj pošilja Brva
Kranjska tovarna testenin v Ilir.
Bistrici.

637
2600 Proda se 3
zemljišče
30 korakov od Dunajske ceste, okolica sv. Kristofa v izmeri 1500 m²; zelo prikladno za obrtnika ali podjetnika, ki hoče poleg hiše pozidati delavnico. Cena pol nižja od sosednjih zemljišč. Naslov pove upravništvo „Slovenca“.

Pozor! Lepa prilika! Lepa, nova hiša

s 5 sobami, 2 kuhinjama, vinsko kletjo ter velikim vrtom se proda pod ugodnimi pogoji. Hiša je na zelo prometnem prostoru poleg državne ceste, pripravna za vsako obrt. Cena se izve v **Zgornji Šiški 107.**

Prodaj ali menjam vsled starosti 40 oravov veliko, krasno 2617 3-1

posestvo pri Mariboru

z letošnjimi pridelki in z vsemi gospodarskimi stroji, za dobro gostilno.
Naplačilo v gotovini 10.000 kron.
Ponudbe pod „Paradiž“ št. 2617 na upravo „Slovenca“.

Petošolec - odličnjak
išče instrukcijo pri kaki
boljši rodovini. 2615 2-1
Ponudbe na A. S. pri M. Zavri, Streliška ul. 7.

Proda se iz proste roke stara 2618
gostilna

ki obstoji že nad 35 let in
**trgovina za specerijsko
blago in lesna trgovina**

kjer je prometa nad 200.000 kron na leto, na lepem kraju blizu kolodvora in tovarne. Cena je 18.000 K. plača se samo polovica, za drugo se čaka.

Več pove **Ludovik Hudovernik** trgovec v Gornji Bistrici, Slov. Bistrica, Štajersko.

Meblovana soba

se takoj odda na Miklošičevi cesti, 26/II. 2621

Instrukcije išče osmošolec!
Poučuje lahko: slovenščino, latinščino, grščino, nemščino, laščino in matematiko. Oglasi se lahko gđc. dila-kinja. Nemec ali Lah ni izključen. 2620
Naslov pove uprava „Slovenca“.

Christofov trgovski tečaj

Sodna ulica 2, vpisuje vsak dan od 12. ure do 3. ure pop. - Začetek šolskega leta 1. oktobra ob 8. uri zjutraj.

Vsled okuženja
so se že večkrat majhne rane razširile v težke. Zato pokrite vsako rano z najboljšim pripravnim sredstvom
že 40 let se je izkazalo mečino visčno mazilo, takozvano **praško domače mazilo** kot zanesljivo sredstvo za obvezo. To obvaruje rane, olajšuje vnetja in bolečine, hladi in pospešuje zaceljenje.
Razporežila se vsak dan. 2614
1 pušica 70 vin. Proti predplatu K 3-16 se pošljejo 4 pušice, za K 7- pa 10 pušic pošline prosto na vsako postajo avstro-ogrske monarhije.
Pozor na ime izdelka, izdelovalca, ceno in varstveno znamko. Pristno le po 70 vin.
Glavna zaloga 2960 20-1
B. FRAGNER, c. in kr. dvorni dobavitelj
lekarna „Pri črnem orlu“
Praga, Mala strana, vogal Nerudove ulice št. 203.
Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske.

Elektoradiograf „IDEAL“
hotel „pri Maliču“ zraven glavne pošte
Od sobote 10. septemb. do torka 13. septemb.
SPORED: 2539
1. En dan na otoku Markona (Po naravi.) — 2. Samaritanka. (V barvah.) — 3. Sanje detektiva. (Komično.) — 4. Mehikanski skakalci „Ramon Guarcia“. (Variet.) — 5. Luka na dvoboju s topovi. (Komično.) — Dodatek k zadnjima dvema predstavama ob 7. in 1/2 9. uri. — 6. Ljubzenski lijak. (Komično.) — 7. Prikazen iz preteklosti. (Drama.) — 8. Zakonski mož, ki ljubi samo pavalolaske. (Komično.) Zadnja predstava se ob lepem vremenu vrši na prostem. Vsak torek in petek od 6. do 10. Slov. Filharmonija.

!! Redka prilika !!

Na zelo prometnem kraju v sredini mesta se iz proste roke prodaja v zelo dobrem stanju se nahajajoča 3 nadstropna

HIŠA

v kateri se poleg lepih stanovanj nahajajo tudi prodajalniški lokali. Plačilni pogoji zelo ugodni. — Naslov pove uprava lista.

2499

RAZGLAS.

Na c. kr. umetno-obrtni strokovni šoli v Ljubljani se prične šolski pouk

dne 20. septembra,

Izvemši šolo za stavbne obrtnike, katera se odpre

dne 3. novembra.

V oddelku za šoloobvezne dečke, v dnevno šolo za obdelovanje lesa in v dnevno šolo za umetno vezenje se novi učenci ne bodo sprejemali.

Novi učenci se vsprejmejo samo v oddelku za lesno in kamneno podobarstvo, v obe javni risarski šoli (za moške in za ženske), in v šolo za stavbne obrtnike.

Učenci, ki vstopijo na novo v oddelku za lesno in kamneno podobarstvo, naj se zglase dne 16. ali 17. septembra; z darji, tesarji in kamnoseki pa, ki nameravajo vstopiti v šolo za stavbne obrtnike, naj se prijavijo v času od 15. do 30. oktobra.

Vstop v obe javni risarski šoli je mogoč tudi med šolskim letom.

Učenci, kateri so zavod že obiskovali in ki vstopajo v višje letnike, se morajo predstaviti dne 19. septembra. V vseh oddelkih imajo pristop tudi ženske.

V Ljubljani, dne 1. septembra 1910.

Ravnateljstvo.

Pošteno 19 letno dekle želi vstopiti kot

učenka

v kako trgovino. Zmožna je obeh deželnih jezikov. Gre tudi na deželo ali v kako manjše mesto. Ponudbe naj se pošiljajo pod šifro „Pridnost“ poste rest. Skofjaloka.

2584

Prodaja se iz proste roke v

Skofji Loki na Spodnjem trgu

hiša

2567

z zraven spadajočim zemljiščem. Hiša je popolnoma prenovljena, posebno pripravljena za trgovca ali obrtnika, iz zemljišča se redita 2 govedi in 4 prašiči. Pri zemljišču sta dva lepa gozda. — Ponudbe na upravnistvo „Slovenca“.

Po ceni se prodasta

2 železni postelji, ena nočna omara.

Kje, pove upravnistvo „Slovenca“.

2591

2 pomočnika

se sprejmeta takoj v trajno delo. Več pove T. Piš, čevljarški mojster, Zgornja Šiška števil. 107.

2610 2

KEILOV LAK

Keilova bela glazura za umivalne mize 90 vin.
Keilova voščena pasta za parket 90 vin.
Keilov zlat lak za okvire 40 vin.
Keilov lak za slamnike v vseh barvah.
Keilova pasta za čevlje 30 vin. se vedno dobiva pri

2387 (6)

Leskovic & Meden, Ljubljana.

Postojna: Anton Ditrich. Skofja Loka: Matej Žigon. Kočevje: Fran Loy. Idrija: Valentin Lapajne. Kranj: Fran Dolenz. Radovljica: Oton Homann. Novo mesto: I. Picek. Zagorje: Rih. E. Michelčič. Kamnik: Ed. Hajek. Črnomelj: Anton Zirc. Kostanjevica: Alojz. Gatsch.

Pozor! Priporočam preč. duhovščini in slav. občinstvu svojo ogromno zalogo umetno izdelanih

nagrobnihi spomenikov

iz črnega, zelenega granita, labradorja in belega kararskega, kraškega in več drugih marmorjev; prevzamem in v popolno zadovoljnost izvršujem vsa umetna cerkvena in stavbna dela. Preskrbujem slike za nagrobne okvire po jako nizki ceni. Imam v zalogi nagrobne okvire.

Ker delujem brez potnika ali agenta, prodajam nagrobne spomenike po jako nizkih cenah.

Z velespoštovanjem

710 (20-1)

IGNACIJ ČAMERNIK, kamnosek
v Ljubljani, Komenskega ulica števil. 26.

Št. 358/pr.

Razpis službe.

Pri mestnem magistratu deželnega stolnega mesta Ljubljane popolniti je službo

mestnega cestnega nadzornika

s prejemki XI. plačilne stopnje, t. j. K 1600.— letne plače, K 504.— dejalnostne doklade, treh v pokojnino vstevnih triletnih po K 200.— ter dveh tudi v pokojnino vstevnih službenostarostnih doklad po K 200.—.

Služba odda se za prvo leto le začasno ter se začasno imenovani cestni nadzornik šele po enoletnem dovoljenem službovanju, ako se v tem času skaže za službo popolnoma sposobnim, imenuje stalnim.

Za namestitev v tej službi zahteva se poleg obče vsposobljenosti dokaz o dobro prebitem izpitu za cestnega mojstra.

S potrebnimi dokazili opremljene prošnje vlagati je najkasneje

do 15. oktobra t. l.

pri predsedstvu mestnega magistrata.

2616

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 6. septembra 1910.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane

začasno postavljeni

c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan l. r.

A. KUNE
VELIKA
IZBERA
OBLEK

LJUBLJANA:
DVORNI TRG 3

*Vsakovrstne obleke,
površniki, suknje,
deška oblačila.*

Lastni izdelki!

*Velikanska zaloga
blaga za izdelovanje
oblek po meri.*

*Strogo solidne,
stalne cene.*

Telefon števil. 291. 2514

„GLASBENA MATICA“ v Ljubljani.

Vpisovanje v glasbeno šolo se bo vršilo v torek 6. in sredo 7. septembra dopoldne od 9.—12. ure in popoldne od 3.—5. ure; v petek 9. in soboto 10. septembra popoldne od 4.—6. ure in v ponedeljek 12. ter v torek 13. septembra dopoldne od 9.—12. ure, popoldne pa od 3.—6. ure.

Vsi vpisani učenci naj pridejo v sredo dne 14. septembra popoldne ob 3. uri k razdelitvi ur. Gojencem šole se podaja umetniško-glasbena izobrazba v klavirju in violini od prvega začetka do popolne konservatorijske in koncertne višine; v violi, violončelu, kontrabasu, flavli, oboi, klarinetu, fagotu, trobenti, rogu, pozavni do dostojne usposobljenosti za sodelovanje v orkestru; v solopetju od začetka do operne in koncertne višine in v vseh znanstveno-teoretičnih vedah t. j. v glasbeni teoriji, harmoniji, kontrapunktu, in eventuelno kompoziciji in glasbeni zgodovini popolna izobrazba za razumevanje skladb in predpogoje za skladanje, dirigiranje, pevovodstvo, kapelnistvo itd.

Zavod stoji pod umetniškim vodstvom g. koncertnega vodja **M. Hubada** in pod administrativnim vodstvom g. šol. ravnatelja **Frana Gerbiča**.

Na zavodu poučuje 17 glasbenih učiteljev, med temi: Fr. Gerbič, M. Hubad, Jos. Vedral, Jan Rezekov, namestnik, Vida Talich-Prelesnikova, Anton Lajovic, Klotilda Praprotnik, Jara Chlumecka, Josip Pavšič in dr.

Pri vsprejemu je treba plačati društvenino staršev, vpisnino učencev in ukovino za drugo polovico septembra, eventuelno kdor hoče, tudi za oktober.

Ukovino je plačati en mesec naprej. Višina ukovine v posameznih predmetih je različna in znaša za nekatere predmete od 6—8 K na mesec, za nekatere pa po 4 K na pol leta.

Natančnejši podatki so razvidni iz plakatov.

2521 3

Trgovsko učilišče in vzgajališče

v Ljubljani.

Pričetek šole 1. oktobra.

Zunanji učenci se vpisujejo

28., 29. in 30. septembra.

Ustanovljeno 1834.

2551 3

Artur Mahr, ravnatelj.

Kdor zida ali rabi cementne izdelke **JOS. CIHLÁŘ** :: Ljubljana :: naj zahteva cene od tvornice cementnih izdelkov **JOS. CIHLÁŘ**, Dunajska cesta št. 67 2586

Domače slovenske tvrdke

Pesojilnice.

Ljudska pesojilnica Miklošičeva cesta 8. — Glej inserat.

Vzajemno podporno društvo, Kongresni trg 19 Glej inserat.

Razne tvrdke.

Jager Toni, trgovina ročnih del, Židovske ul. 5

Kollmann Fran, zaloga porcelana in steklenine Mestni trg.

Josip Košmerl prva jugoslovanska tvor- nica drož priporoča svoje izborne droži (kvas).

Lekarna Trnkoczy v Ljubljani, zraven ro- tova.

Mencinger T., trgovina s spec. blagom in delikatesami, Sv. Petra cesta št. 37. in 42.

Obrtno pomožno društvo Kongresni trg št. 4.

Pristou Filip, slikar za napise, črke in grbe, Prešernova ul. 50.

Restavracija pri „Zajcu“ Ljubljana, Sodna ulica 6, nasproti justične palače.

Zibert A., največja zaloga čevljev domačega iz- delka, Prešernove ulice.

Perje za postelje in puh

2587 priporoča po najnižjih cenah 52—1 F. HITI pred Skofijo 20. Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Gospodična

katera je absolvirala trgovski tečaj, želi na- stopiti v službo kot

konforistinja ali blagajničarka Cenjene ponudbe na upravnistvo »Slovenca«.

Penzijonist

išče gostilno na račun ali mesto kakega poslovođe nadzornika ali kaj enakega primerne v mestu ali na deželi. Naslov 2599 pove uprava »Slovenca«.

Gramofone

najboljše vrste po najnižji ceni, posebno izvrstne avto- matične za gostilničarje pri- pravne, priporoča

Ivan Bajželj, Ljubljana Marije Terezije cesta 11 (Kolizej).

Ravnokar so izšle najnovejše plošče 25 cm. premera po K 3-50, 1000 igel samo 2 K. — Ceniki na za- htevo franco.

Več stanovanj

z eno oziroma dvema sobama se odda v Ilirski ulici št. 21. Več pove hišnik ravnatelj. 2564

Gskrbništvo Loka pri Zidanem- mostu

sprejme s 1. oktobrom, samskega

vrtnarja

kateri je vseh strokah vrtnarstva dobro iz- urjen. Plača po dogovoru. Ponudbe jenaslo- vili na J. Jakša Zidanmost. 2570 (3)

2602 Proda se

pes - čuvaj

velik, nad eno in pol leta star. Več pove stavbenik Iv. Ogrin, Gruberjevo nabrežje 8.

A. Lukič

Ljubljana, Pred škofijo 19

priporoča po znano nizkih cenah

obleke za šolsko mladino

najmodernejše površnike in pelerine za go- spode in dečke. Vedno najnovejša konfekcija za dame in deklice. Strogo solidna postrežba.

PEKAREK

Cenejši in boljši kot kava, alkohol in vsi surogati. Zdrava pijača za zajutrek in južino. Dobi se v vseh zadevnih trgovinah. Pristen le v izvrstnih zavojih z 2462 varstveno znamko „Chinesenboy“.

Kjer ni v zalogi, ga pošilja naravnost M. PEKAREK & KOMP., Dunaj VII./2. Kirchengasse 41.

Šolske knjige

za vse šole v najnovejših, odobrenih izdajah, kakor tudi vse druge šolske potrebščine v naj- boljši kakovosti in po zmernih cenah priporoča

Lav. Schwentner 2524

knjigotržec v Ljubljani, Prešernova ulica 3.

OKLIC.

Vsled sklepa c. kr. okrajnega sodišča v Ljubljani z dne 29. avgusta 1910. Nc. VIII. 235/10/1 se vrši dne

12. septembra 1910 ob 9 uri dopoldne

na lici mesta, začeni v Spodnji Šiški hšt. 111, prostovoljna sodna

dražba zemljišč g. M. Favai iz Spod. Šiške 111 in 150

in sicer.

1. Vlož. št. 273 k. o. Spod. Šiška hšt. 111 z gospodarskim poslopjem, dvoriščem in vrtom s ploščino 25 a 36 m²,
2. vlož. št. 345 iste k. o. hiša št. 150 z gospodarskim poslopjem, ledenico, dvo- riščem s ploščino 12 a 82 m²,
3. parcele št. 293/2, 294, 295, 297/2 njive in 296/2 pašnik iste k. o. v izmeri 1 ha 80 a 06 m²,
4. parcela št. 458/1 travnik iste k. o. v izmeri 28 a 98 m²,
5. vlož. št. 551 k. o. Zg. Šiška v izmeri 49 a 93 m².

Predmeta pod 1 in 4 sta neposredno pri drž. kolodvoru Ljubljana zunaj me- stnega užitinskega ozemlja, sta posebno pripravljena tudi za večja podjetja, železniški tir na kolodvor lahko izvedljiv. V obeh hišah ste gostilni v oni št. 150 tudi trgovina in mesarija.

Vzkladne cene: ad 1. 80.000 K; ad 2. 50.000 K; ad 3. 9000 K; ad 4. 30.000 K; ad 5. 2500 K.

Vsak ponudnik mora založiti pred ponudkom na roke sodnega komisarja kot vadij 50% vzkladne cene tedaj ad 1. 4000 K; ad 2. 2500 K; ad 3. 450 K; ad 4. 1500 K; ad 5. 125 K v denarju ali drugih pupilarno varnih vrednotah. Tabularni upniki smejo kriti vadij z pri predmetu dražbe vknjiženimi terjatvami. Najvišje ponudke je plačati do 1. oktobra 1910 na roke podpisane.

Lastnica sme po sklepu dražbe najvišji ponudek potrditi ali odkloniti.

Knjižni upniki ohranijo svoje zastavne pravice brez obzira na prodajno ceno.

Ljubljana, dne 3. septembra 1910.

Dr. Fran Vek, c. k. notar kot. sodni komisar.

Hotel Liburnija

(Narodni dom v Voloskem)

Edini popolno slovenski hotel v zdravi- lišču Opatija, stoji ob državni cesti v bli- žini postaje električne železnice. Oskrbljen je z vodovodom in električno razsvitlavo. Sobe imajo krasen razgled na morje. V hotelu se nahaja restavracija z izvrstno kuhinjo. Točijo se znamenita istrska in dalmatin. vina. Cene zmerno. Priporoča se

Marija Medved, najemnica.

Najstarejša slovenska tvrdka te stroke.

Obstoji že nad 38 let.

Ana Hofbauer

imejteljica zaloge cerkvene obleke in orodja Ljubljana, Wolfove ul. 4

si usoja javiti preč. duhovščini ter sl. občinstvu, da izdeluje natančno po naročilu in predpisih vsakovrstne bandere, baldahine, plašče, kazule, pluvijale, dalmatike, velume, albe, koretije, prte itd. itd., sploh vse kar se rabi v cerkvi pri službi božji. Izdeluje se vse ročno, solidno, pošteno ter po najnižjih cenah, ter se prevzemajo tudi naročila na vezenje, prenavljanje stare obleke ter sploh vsa popravila.

Zagotavljajo hitro in najpoštenjšo postrežbo, pros. da se pri 2587 naročilih izvoli ozirati na prvo domačo tvrdko 26-1

Dijaki

se sprejmejo na stanovanje in na hrano v

blizini druge državne gimnazije. Več se po- izve Ciril-Metodova ul. 15. pritličje levo.

Ženitna ponudba!

Mladenč 27 let star, trgovec in posestnik na deželi blizu mesta, se želi poročiti takoj s deklico, ki bi imela vsaj 10.000 K pre- moženja, — vdove brez otrok niso iz- uzete! Stroga tajnost se jamči! Use po- nudba s sliko je poslati na upravnistvo »Slovenca« pod naslov: 1001, ž. p. 2527

Vino po ceni.

Zakaj kupiti vino v gostilni po 50—80 vinarjev liter, ker se dobi pri Josipu Maljavac, pošta in po- staja Roč v Istri, črno (rudeče) franko vsaka železniška postaja na Kranjskem po 38 vinarjev liter in se ga more naročiti tudi samo 56 litrov. 667 100—!

Globin

Gostilna na račun

odda se v Šiški od 1. novembra t.l. naprej. Več se poizve v prodajalni g. Ant. Presker-ja v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 14. 2575

Pomočnika in učencea

sprejme Franc Bizjak, čevljarski mojster v Borovnici (Notranjsko). 2474 3—1

IZPELJAVA vseh poslovnih transakcij. - Izdajanje čekov, nakaznic in **KREDITNIH PISEM** za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

C. KR. PRIVIL. BANCNA IN MENJALNICNA DELNISKA DRUŽBA **MERCUR** OSREDNJA MENJALNICA: DUNAJ I., WOLLZEILE 1. Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Dux, Gablonz a. N. Graslitz, Krakov, Litomerice, Moravski Zumberg, Mödling, Meran, Novi Jidin, Pizen, Praga, Liberec, Dunajsko Novomesto.

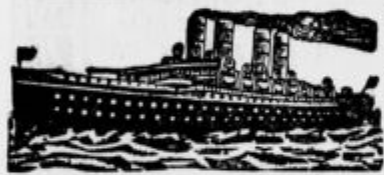
NAKUP IN PRODAJA

vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnih, srečk i. t. d., i. t. d. Zavarovanje proti izgubi pri zrebanjih srečk in vredn. papirjev Prospekte in cenike premij zastoj in franko.

Voljno gibanje na Dolenjskem.

Iz Mirne peči nam pišejo: Zadnje nedeljo, t. j. 4. t. m., je imel gosp. deželni odbornik Jarc svoj dobro obiskani volivni shod pred župniščem, ki se je kljub raznim zahrbtnim mahinacijam od strani nekaterih zagrizenih nasprotnikov mirno in dostojno vršil. Gosp. kandidat je v kratkih in jedrnatih besedah razvil program Slov. Ljudske Stranke, na katerega podlagi želi on svoje volivce zastopati v državni zbornici. Med drugim je posebno poljudno razpravljal iz versko-narodnega stališča o ljudskoškolskem vprašanju z ozirom na liberalno svobodomiselno učiteljstvo, kateremu načeljuje znani Gangl, kandidat liberalne stranke; omenjal je posebno praktično stran ljudske šole, kakšna bi morala ista biti, da bi ustrezala kmetijski mladini. Govoril je o gospodarski organizaciji, ki je na Dolenjskem še jako malo razvita, in stavil za zgled gorenjsko in notranjsko stran. Z ozirom na dejstvo, da je letos grozna toča v tukajšnji župniji ogromno škodo napravila na polju in vinogradih, tako da kmet s strahom gleda v prihodnost, kako se bo preživel čez zimo, je gosp. kandidat v tolažbo volivcem izjavil, da je tozadevna akcija za izdatno podporo v najboljšem tiru. Na tem mestu izrekamo g. deželnemu odborniku in kandidatu prisrčno zahvalo za njegov res stvaren in obenem poučen govor in mu zagotavljamo, da mu na dan volitve pripomočemo do častne zmage. Čudno se pa nam zdi, da se gospod župan ni nič prikazal pri shodu, dasi je bil osebno povabljen od gosp. Jarca; menda ga ja ni kak liberalen strah od shoda odvrnil, saj je mož na svojem mestu, od nobene nege odvisen.

Opomba uredništva. Prosimo o vseh naših shodih, pa tudi o nasprotniških prireditvah in agitaciji hitrih poročil.

V Ameriko in Kanado

zložna, cena in varna

vožnja s **Cunard Line**
Bliznji odhod:

Iz Trsta, domačega pristanišča: Carpathia, 13./9. Pannonia, 27. sept., Ultonia, 11. okt. 1910. iz Liverpoola: Lusitania, največji in najlepši parnik, 17./9. 8./10., 5./11., 17./12. 1910, Mauretania, 10./9., 1./10., 29./10., 19./11., 10./12. 1910.

Pojasnila in vožne karte pri **Andrej Odisek**, Ljubljana, Slomškove ul. 25, bl. cerkve Srca Jezusovega. Cena vožnji Trst-New-Jork III. razr. K 180.— za odraslo osebo všteti davek in K 100.— za otroka pod deset let všteti davek.

CenoPosteljnoPerje

1 kg sivega skubjenega perja K 2, polbelega K 2-80, belega K 4, finega K 6, najboljšega skubjenega K 8, sivega puha K 8, belega K 10, prsnega puha K 12, od 5 kg nadalje poštne prosto.

Dovršene postelje bogato napolnjene, iz zelo gostega jako trpežnega rdečega, modrega, belega ali rumenega inlet-nanking-blaga 1 pernica vel. 180x116 cm z blazinama, velikost 80x58, napolnjena z jako lepim mehkim perjem K 16, s polpuhom K 20, s puhom K 24; posamezne pernice K 12, 14, 16, vzglavnica K 3, 3-50, 4. — Pernice 180x140 cm velike K 15, 18, 20; vzglavnica 90x70 ali 80x80 cm K 4-50, 5, 5-50. Spod. pernica iz gradla 180x116 cm K 13, 15. Razpošilja proti povzetju poštne, prosto pri naročilu od 10 K dalje.

M. Berger v Dešenici št. 1009. Češki les. Za neugajajoče denar nazaj ali se blago zamenja. — Ceniki o žimnicah, odejah, prevlekah in vsem drugem posteljnem blagu zastoj in poštne prosto. 2293

Za slabokrvne in prebolele

je zdravniško priporočano črno Dalmatinsko vino „**KUČ**“ najboljšo sredstvo 2501 4 steklenice (5 kg) franko K 4.— **BR. NOVAKOVIĆ, Ljubljana.**

Prijetno mili okus

najboljše preizkušenega, zdravniško toplo priporočenega, kašelj pomirujočega in olajšujočega, dihalne težkote odstranjujočega in zmanjšujočega

Thymomel Scillae

omogoča vporabo celo pri malih otrocih.

Prosimo, vprašajte svojega zdravnika! 1 steklenica K 2-20. Po pošti franko proti naprej pošiljati K 2-90. 3 steklenice proti naprej pošiljati 7 K. 10 steklenic proti naprej pošiljati 20 K.

Izdelovanje in glavna zaloga v **B. FRAGNER-ja lekarni**

c. i. kr. dvor. dobavitelja

Praga-III., št. 203.

Dobiva se v vseh lekarnah. Pazor na ime sredstva, izdelovatelja in varstveno znamko.

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Augusta Agnola, Ljubljana

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečistiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor p. n. občinstvu za prevzete in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni ornametiki, stavbno ter portalno steklarstvo kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmojnejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izbira steklenega in porcelanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov podob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 3140 52-1

Narisi in proračuni na zahtevo zastoj.

Spričevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

Julij Meinl

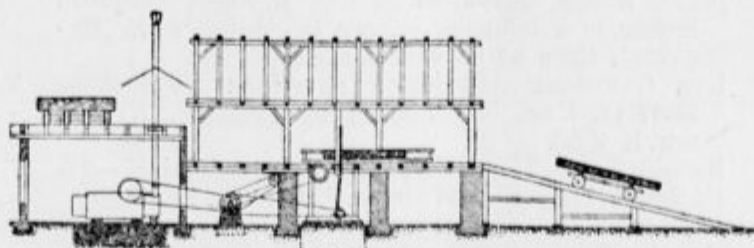
Ustanovljeno 1862.

Uvoz kave
Veležgalnica kave

JOSIP ČRETNIK

stavitelj umetnih mlinov in žag ter izdelovatelj mlinov za ročni obrat, na šepelj, vodno in parno silo

ŠT. JURIJ OB JUŽ. ŽEL.

Pohvalna pisma in javna priznanja so vsakomur na razpolago.

2141

Prostovoljna javna dražba

prilicne hiše z vrtom se bode vršila v nedeljo, 18. septembra 1910 popoldne ob pol 4. uri

na licu mesta v Novi vasi (Glince) 79, županstva Vič.

V hiši so 3 stanovanja, lega pripravna, tik okrajne ceste v Brda. Hlev in klet.

Izključna cena 8500 K. Plačilni pogoji ugodni. Dražbeni pogoji so na vpogled pri županstvu na Viču. 2491

Umetniški zavod za slikanje na steklo

B. Škarda v Brnu. Izdeluje zlasti: celovena okna različne izvršitve. Ceniki in strokovni svet brezplačno. 8 leti odlikovan s prvimi darili.

F. K. Kaiser, puškar v Ljubljani,

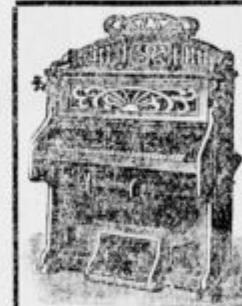
Selenburgova ulica 6. - Najstarejša domača tvrdka.

Priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnih pušk in samokresov kakor drugih lovskih potrebin. V zalogi imam tudi palice za ribji lov, vrvice, trnke, umetne muhe, mreže in sploh vso pripravo za ribištvo in umetni ogenj.

- Ceniki -

zastoj in poštne prosto. 2238

Alfonz Breznik

c. kr. zaprižeženi izvedenec in učitelj „Glasbene Matice“.

Ljubljana, Kongresni trg št. 13, (poprej Gradišče št. 11.) Prva, najstarejša, največja in edina domača tvrdka vseh glasbenih instrumentov, strun, (tudi specialiteti in muzikalij).

Niraznovrsnejša izbira in najcenej. izposojevalnica prvovrstnih klavirjev in harmonijev.

Prodaja na najmanjše obroke. - Ugodna zamena. - 10 letno jamstvo. - Generalno zastopstvo dvorne in komorne tvrdke Czapka, Rösler, Stelzhammer, Hözl & Heitzman, Manborg, Horugel in dr.

Popravila in uglaševanja vseh glasbil sprejema najceneje - Vsak instrument moje zaloge je najskrbnejše preizkušen.

Sode iz belega hrastovega lesa, trpežni, močni

Sode od finega špirta vinski sodi

krasni izdelek, iz belega hrastovega lesa, močne, trpežne, popolnoma nove iz tovarne špirta za fini špirit in za vino pripravljene, za vsako vino izborni, takoj rabljivi za kar se jamči, odda v velikosti po 300, 400, 500, 600, 700 do 1000 litrov držeče, na zahtevo tudi 100 do 200 litrov ali manjše po prav solidnih nizki ceni

iv. A. Hartmanna naslednik

Avd. Tomažič, Ljubljana, Marije Terezije cesta

Cene nizke in solidne, točna postrežba.

Slavnemu p. n. občinstvu, posebno velečenjenim svojim odjemalcem, kakor tudi prijateljem si usojam naznaniti, da sem se preselil s svojo **čevljarstvo s Kongresnega trga št. 13**

v Sodno ulico št. 3

kjer bom v enaki meri, z znanim solidnim delom in nizkimi cenami skušal postreči svojim velec. naročnikom.

Priporočujoč se v obila naročila, bilježim velespoštovanjem

J. Zamljen, čevljarški mojster.

2461

Ob pričetku šol

priporoča tvrdka

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica št. 9

svojo bogato zalogo

2565 6

zgotovljenih oblek

in konfekcijo za dame po najnižjih cenah.

Podjetje betonskih stavb!

BRATJE SERAVALLI & PONTELLO

Ljubljana, Slomškova ulica št. 19.

Kiparstvo in tvornica umetnega kamna.

Različna kamnoseška dela iz umetnega kamna, izvrševanje cementnih cevij, stopnic, postamentov, balustrad, strešnih plošč, raznovrstnih plošč za tlakanje, vodometrov, korit in vodovodnih mušljev, korit za konje in govedo, ornamentov, kipov, fasad, plošč in desk iz mavca za stene in stropne. — Zaloga kameninastega blaga in samotne opeke.

Vsa dela so solidno in strokovnjsko izvedena. Cena najnižja. Jamstvo. Zastopstvo svodov patent „Thru“

Krojačice na deželi

dobe na zahtevo zastonj in franko bogato zbirko vzorcev

blaga za dame

in sicer: **lodna** za dame, **sukna** za dame, **kamgarna** in **še-
viljota** za dame, blaga za kostume, flanelastih barhentov, velour-
barhentov, tkanih barhentov, pralnih barhentov, flanel za srajce,
flanel za bluze itd.

2511

Modni in manufakturni engros-oddelek suknarna S. Rendi, Gradec.

Zasebnikom se načeloma ne pošiljajo nobene vzorčne zbirke.

Ustanovlj. 1883. Solidne cene. Kulantna postrežba. Ustanovlj. 1883.

Anton Reisner

Ljubljana Resljeva cesta št. 7 Ljubljana

največji in najstarejši

2582 4

zavod za uniformiranje na Kranjskem

c. in kr. polkovni krojač pešpolka št. 22, zalagatelj zveze c. kr. državnih uradnikov, imejatelj velike zlate svedinje z diplomom III. dunajske modne razstave 1904 itd.

se priporoča novo vstopivšim gospodom enoletnim prostovoljcem vsake vrste za izdelavo **monir**, kakor tudi **popolno adjustiranje**, brezhibno in natančno po predpisih.

Na podlagi dolgoletne prakse sem v prijetnem položaju, da dobavim na tem polju najboljše in najpriležnejše.

Istodobno se priporočam gospodom zasebnim odjemalcem za prihodnjo jesensko in zimsko sezono. Vsled trgovinskih zvez z inozemstvom imam vedno veliko zalogo pristno **angleškega sukna** in morem torej tudi v tem oziru najbolje postreči.

Izvršujem umevno tudi vsa druga v mojo stroko spadajoča dela najvestnejše in solidno, tako n. pr. **talarje** za g. sodnike in č. duhovščino.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

ima v zalogi

ŠOLSKE KNJIGE

za ljudske, meščanske in srednje šole v najnovejših izdajah.

Seznamke predpisanih učnih knjig oddaja brezplačno. Bukvarna je založila in v lastni zalogi izdala sledeče knjige:

Končnik-Fon, **Deutsches Lesebuch** für die erste Klasse slowenischer und slowenisch-utraqustischer Mittelschulen u. verwandter Lehranstalten. Preis geb. K 3.—. Pajk Milan, **Zemljepis za srednje šole**, I. del; vez. K 1'80. Brinar Josip, **Zgodovina za meščanske šole**, z 21 slikami vez. K 2'20.

Tominšek, dr. Josip, **Grška slovnica**; vez. K 3.—. Tominšek, dr. Josip, **Grška vadnica**; vez. K 3'50.

Stroj Alojzij, **Liturgika**. Nauk o bogočastnih obredih sv. Katoliške cerkve s 40 slikami; vez. K 1'40.

Pečjak, dr. Gregor, **Katoliški verouk** za višje razrede srednjih šol. Druga knjiga: Resnice kat. vere. K 2'80.

Svetina, dr. Ivan, **Katoliški verouk**, I. knjiga, vez. K 2'80.

Mazi Josip, **Geometrijski nazorni nauk** za prvi razred srednjih šol; vez. K 1.—.

Mazi Josip, **Geometrija** za drugi razred srednjih šol;

Mazi Josip, **Geometrija** za tretji razred srednjih šol;

* Bl. Matek - Jos. Mazi, **Geometrija** za četrti in peti gimnazijski razred, v platno vez. K 3'30.

Mazi Josip, **Osnovni pojmi poševne in pravokotne projekcije**; 29 slik. K —'60.

Bl. Matek, **Geometrija** za šesti, sedmi in osmi gimnazijski razred; vez. K 3.—.

* Bl. Matek, **Aritmetika in algebra** za četrti in peti gimnazijski razred; v platno vez. K 3'20.

Matek-Zupančič, **Aritmetika in algebra** za šesti, sedmi in osmi gimnazijski razred, v platno vez. K 2'80.

* **Dijaki, ki so lansko leto kupili nepopolne Matekove matematične knjige za srednje in višje gimnazijske razrede I. del naj si letos nabavijo v izpopolnitev: Dodatek k aritmetiki, cena K —'60 in dodatek k geometriji, cena K —'90.**

Matek-Zupančič, **Geometrija** za višje razrede realk, K 5'30.

Matek-Zupančič, **Aritmetika in algebra** za višje razrede realk; vez. K 5'30.

Juvancič Frid., **Učna knjiga francoskega jezika**; za srednje in njim sorodne šole. I. del. vez. K 2'50.

Novak Franc, **Slovenska stenografija**, I. del. Korespondenčno pismo; broš. K 3.—.

Novak Franc, **Slovenska stenografija**, II. del. Debatno pismo; broš. K 2'40.

Baebler B., **Kemija in mineralogija** za četrti razred realk in za sorodne šole; cena se naznani pozneje.

Dokler Anton, **Slovarček** k izbranim Ovidijevim pesmim Sedlmayerjeve izdaje; vez. K 1'90.

Dokler Anton, **Komentar** k Ciceronovim govorom proti Katilini; broš. K —'60.

Jeršnovič Anton, **Livijev komentar**; broš. K —'60.

Koritnik Anton, **Slovarček** k I., II. in III. spevu Ilijade; broš. K —'80.

Jerovšek Fran, **Besede in rekla**, namenjene učencem, ki se pripravljajo na čitanje sedme knjige Herodotovih zgodovin. raziskavanj. Cena se naznani pozneje.

Južnič Rudolf, **Slovarček** k I. in II. knjigi Vergilove Eneide in k izbranim pesmim iz „Georgica“ in „Bucolica“. Cena se naznani pozneje.

Ivan Grafenauer, **Zgodovina novejšega slovenskega slovstva**. I. del. Od Pohlina do Prešerna. K 2.—, vez. K 2'50.

Breznik Anton, **Slovenske besede v slovenščini**. K —'80.

Podlesnik Ivan, **Knjigovodstvo**. I. del; vez. K 3'20.

Podlesnik Ivan, **Knjigovodstvo**. II. del; vez. K 6'20.

Foerster Anton, **Cantica sacra**. I. del. Cerkevna pesmarica za moški ali ženski zbor (četverglas.). K 2'40.

Ta pesmarica je za vse one učne zavode, kjer se vrši skupna šolska sv. maša skrajno potrebna.

Ušeničnik, dr. Aleš, **Socijologija**. Cena K 8'50, vez. K 10'80.

Anton Medved, **Poezije**. I. del, K 3'80, vez. K 5.—.

Anton Medved, **Poezije**. II. del, K 4.—, vez. K 5'40.

Leposlovna knjižnica:

I. zvezek: Pavel Bourget-Kalan: **Razporoka**. Roman. K 2.—, vez. K 3.—.

II. zvezek: Ivan Turgenjev Sergejevič, **Stepni kralj Lear**. Povest. S. Stepnjak. — Josip Jurca, **Hiša ob Volgi**. K 1'20, vez. K 2'20.

III. zvezek: Fran Virant. — Boleslav Prus. **Straža**. Povest. K 2'40, vez. K 3'40.

IV. zvezek: F. M. Dostojevskij. — Vladimir Levstik. **Ponižani in razžaljeni**. Roman v štirih delih in z epilogom. K 3.—, vez. K 4'20.

V. zvezek: Taras Sevcenko. — Josip Abram, **Kobzar**. Izbrane pesmi. Z zgodovinskim pregledom Ukrajine in pesnikovim življenjepisom. K 2'40, vez. K 3'60.

VI. zvezek: Champol. — V. Levstik, **Mož Simone**. Roman. K 1'90, vez. K 3.—.

VII. zvezek: Taras Sevcenko. — Josip Abram. **Hajdamaki**. Poem z zgodovinskim uvodom o hajdamaščini. (Kobzar II. del.) Broširano K 1'50. (VI. in VII. zvezek skupno K 3'40, vez. K 4'50.) Ima iste vrline kakor Kobzar.

VIII. zvezek: A. Sheehan. — Fran Bregar. **Dolina krvi**. (Glenanaar.) Povest iz irskega življenja. K 4'20, vez. K 5'80.

Anton Medved, **Kacijanar**. Tragedija v petih dejanjih. K 1'40, vezano K 2'40.

Anton Medved, **Za pravdo in srce**. Tragedija v petih dejanjih. Vez. K 3'50.

Ljubljana, **Kažipot** s pridejanim načrtom K 1'20.

Načrt Ljubljane, dvobarvni tisk K —'30.

Isti v petih barvah K —'50.

Knjigarna je založila v lastni zalogi vse potrebne tiskovine za ljudske in meščanske šole, v zalogi ima tudi učila; cenik je brezplačno na razpolago.

C. kr. tobačna tovarna.

Št. 3811/10.

Ljubljana, dne 30. avgusta 1910.

Razglas.

C. kr. tobačna tovarna v Ljubljani razpisuje za dobavo

mehkih desek, obročev, premoga in koksa

za leto 1911 event. 1912 na dan 26. kimovca 1910 konkurenčno razpravo.

Ponudbe za to dobavo morajo se najkasneje do 12 ure dopoldne omenjenega dne c. kr. tobačni tovarni vpslati.

Popolna vsebina razglaša, kateri se tuuradno lahko upogleda, nahaja se v uradni „Laibacher Zeitung“.

Št. 26.780.

2533 3

Razglas.

Z ozirom na nevarnost, da se tudi v naše kraje zanese kolera, opominja mestni magistrat znova, da so glasom naredbe c. kr. deželne vlade za Kranjsko z dne 17. januarja 1894, naslednje osebe zavezane, naznanjati mu vsak slučaj obolenja ali smrti za kužnimi boleznimi.

I. a) Družinski glavarji, glede vseh k njihovi družini spadajočih oseb.

b) Službodajalci (gospodarji) ali njihovi namestniki (oskrbniki, pristavnik, hišniki itd.) glede vseh poslov.

c) Stanovanjski imetniki glede vseh stanovanjskih družnikov in zlasti glede dijakov, podzakupnikov in takozvanih prenočevalcev ali najemnikov postelj.

d) V krčmah in gostilnah imetniki koncesije oziroma njihovi oblastveno potrjeni zakupniki ali namestniki.

II. Razven tega so zavezane naznanjati takšne bolezni spodaj navedene osebe, če so v izvrševanju svojega poklica zvedele, da je zbolel kdo za kužno boleznijo in če so tiste osebe, ki so v prvi vrsti dolžne obolenje naznaniti, isto prikrile ali iz zaniknosti ali iz nevednosti obolenja niso naznanili:

a) zdravniki, babice in mrliški oglednik,

b) krajni dušni pastirji.

c) javni učitelji in učiteljice.

V nujnih slučajih prijaviti je vsako sumljivo obolenje mestni policijski straži, ki bo takoj obvestila mestnega zdravnika v svrhu potrebnih odredb.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 27. avgusta 1910.

Županov namestnik:

Vončina.

Št. 26780.

RAZGLAS.

Iz Rusije in iz Spodnje Italije preti našim krajem kolera. Na Dunaji se je konstatovala uradno ta bolezen v dveh slučajih. Glede na današnje prometne razmere ni izključeno, da se ta bolezen zanese tudi k nam in je zato potrebno pravočasno vse urediti, da se v slučajih nje nastopa v našem mestu odvrnejo od njegovega prebivalstva grozote, ki so v prejšnjih časih združene bile s takimi epidemijami.

V ta namen bodejo pred vsem posebne magistratne komisije pregledovale vse ljubljanske hiše in k njim spadajoča gospodarska poslopja, zato, da konstatujejo zdravstvene nedostatke in vse one okoliščine, ki bi v slučajih zanešenja kolere v naše mesto utegnile pospeševati iste. Te komisije bodo posebno pozornost obračale na stranišča, pisoirje, greznice in gnojišča, preiskovale bodo pa tudi stanovanja, ako niso prevlažna prezaduhla in nesnažna. Voditelji teh komisij upravičeni so v skrajno nujnih slučajih, kjer bi vsled sedanjih zdravstveno-nedopustnih razmer utegnili groziti nevarnost, dajati takoj obvezna naročila glede odprave takih razmer. Vsem tem naročilom je nemudoma ustrezati; mestni magistrat pa se bode po posebnem organu sproti prepričeval, v koliko so se dana naročila izvršila in bode proti vnevarnikom postopal kar najstrožje.

Ker se bode to komisijovanje, ki se prične že te dni, vršilo v interesu celokupnosti in vsacega posameznika, pričakovati je, da bodo hišni posestniki, kakor tudi ostale stranke, voditeljem komisij radi šli na roke, ter jim skušali v vsakem oziru olajševati njihovo nalogo.

Sicer pa bode izrečno konstatovano, da so se v našem mestu zdravstvene razmere po prizadevanju mestne občine, katero je hvalevredno posnemala tudi cela vrsta hišnih posestnikov, v poslednjih letih prav znamenito zboljšale, kar je v morebitnem boju proti koleri izrednega pomena.

Treba je le še, da prebivalstvo zaupljivo izpolnjuje navodila oblastev, ki se izdajo v interesu javnega zdravstva, in poglobitni del nevarnosti bode odstranjen.

Pred vsem je nujno priporočati, da se kot pitna voda rabi izključno voda iz mestnega vodovoda in sicer neposredno iz pipe; ne pa voda, ki se je pretakala po raznih posodah, ker pri taki vodi ni izključeno, da so se na katerikoli način zanesli vanjo komabacili. Najboljše varstvo proti okužbi pa je stroga snažnost, osebna snažnost in snažnost po hišah in stanovanjih ter zmernost v jedi in pijači; varovati se je posebno nezrelega in pokvarjenega sadja ter surovih neprekuhanih jedil.

Glede gostiln, kavarn, prenočišč in izkuhov pa odreja podpisani mestni magistrat sledeče zdravstvenovarstvene naredbe.

V izvrševanju obrta skrbeti je za največjo snažnost, tako glede pripravljanja in shranjevanja jedil in jestvin sploh, glede oddaje pijač, kakor tudi glede obrtnih prostorov, namiznega in postelnega perila, posod, stranišč itd. Zlasti se strogo zaukazuje, da se mora sproti vsak kozarec, predno se znova natoči vanj kaka pijača, splakniti v sveži vodi. Strogo je prepovedano že rabljene namizne prte škropiti z vodo, predno se znova operejo in jih stiskati v stiskalnicah, da zadobe obliko sveže prane perila. Pri pripravljanju jedi uporabljati se smejo le sveže tvarine, zlasti je paziti na najboljše kakovost masti in mesa; ostanke porabili se sme le v kolikor niso pokvarjeni, in izključno le pod pogojem, da se gostom označijo kot ostanke. Brez izjeme je pa prepovedano natakati ostanke iz kozarcev in sodčkov, in pa pod pipo nakapano pivo. Aparat in cevi pri uporabi ogljikove kisline za pritisk je strogo po predpisih snažiti. Tla v obrtnih prostorih je treba pogostoma izprati in paziti, da se ne pljuje nanje. Stranišča in pisoarji morajo biti snažni in zračni in zvečer zadostno razsvetljeni ter sploh v takem stanju, da se jih more vsak posluževati, ne da si zamaže obleko in obuvalo. Vrh tega se morajo vsak dan oprati tla in pa sedeži, kakor tudi kljuge na vratih stranišč in pisoarjev.

Psom dajati pijačo ali hrano na krožnikih in posodah, katere se rabijo tudi za goste, je nedopustno. Nujno se priporoča oddajati gostom kruh le v posameznih kosih, ne pa ga razpolagati gostom po košarah ali krožnikih; s tem se zabranjuje zdravju kvarno in neokusno otipavanje peciva in pa onesnaževanje po muhah ter zapraševanje. Prestopki se bodejo v smislu ministerske naredbe z dne 30. septembra 1857. leta (drž. zak. št. 198) kaznovali.

Ta razglas je pribiti v obrtnih prostorih na primernem kraju, da ga more vsakdo čitati.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 27. avgusta 1910.

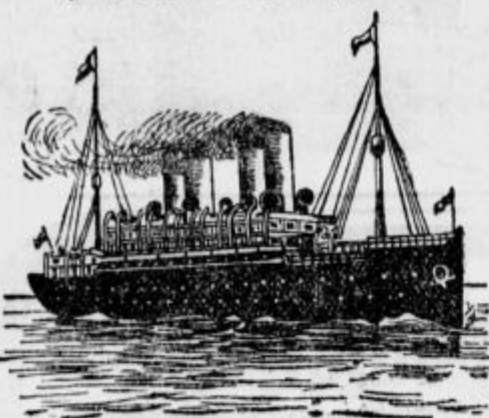
Županov namestnik:

Vončina.

Izvrstna prilika za potovanje

V AMERIKO

je in ostane z novimi parniki

VELIKANI:

Kaiserin Auguste Vik-	1704	1-1
torja	25.000	ton
Amerika	24.000	„
Cleveland	20.000	„
Cincinnati	20.000	„
President Lincoln	20.000	„
President Grant	20.000	„

Brezplačna pojasnila daje:

FR. SEUNIG

Ljubljana, Kolodvorska ul. 28.

Pekarija

z vsem orodjem, dobro idoča v večjem trgu se po nizki ceni takoj odda v najem. Kje, pove iz prijaznosti upravnistvo „Slovenca“. 2543

Istrijansko brinje

more se dobiti do 200 kvintalov; poblizje se poizve pri Župnem uradu Vranja P. Lupoglava, Istra. Vzorci se pošljejo. 2552

Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
maslivo potovati naj se obrnejo
na
Simona Hmetetka
v Ljubljani Kolodvorske ulice 28.
Kotavrska Pojasnila daje se brezplačno.

HIŠA

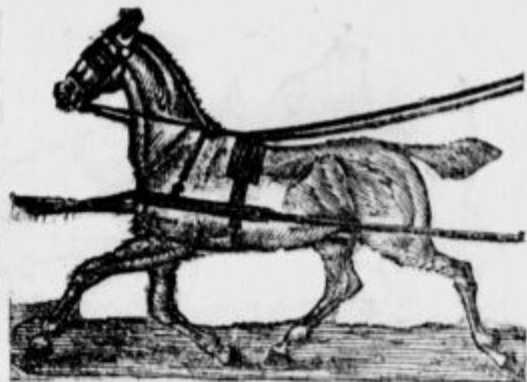
na prodaj blizu Ljubljane z gostilno in vso opremo, z lepim vrtom, kletjo, ledenico, dalje vozovi in konji. Proda se zaradi starosti. Hiša je pripravna tudi za kako drugo obrt. Cena jako nizka. Več pove upravnistvo „Slovenca“.

Tovarna za kovinsko blago in zvonolionica

J. HILZER & KO.

Dunajsko Novomesto. Telefon 145.
se priporoča za nabavo zvonov, melod, in harmon. zvonila vsake velikosti in glasu, Jamstvo za dočlen in poln glas, najčistejšo vglasitev in najboljši material. Stojala za zvonove iz kov. železa ali lesa. Lahkotno zvonjenje, najboljši način teka. Nagla izvršitev, najnižje cene. Ugodni plačilni pogoji. Stari nerabni zvonovi se sprejmo v prelitje, ravnotako se izdelujejo železna stojala najboljšje konstrukcije z dolgoletnim jamstvom. Pro-računi in prospekti vsak čas zastoj in franko na razpolago, enako tudi priporočila kakor tudi priznalna pisma. 2576

JOSIP STUPICA

jermenar in sedlar

v Ljubljani, Slomškova ulica številka 6.

Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših konjskih oprav kakor tudi krasno opremljene kočije, druge vozove in najrazličnejšo vprežno opremo, katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge v sedlarsko obrt spadajoče potrebščine kakor tudi že obrabljene vozove in konjske 3699 oprave. 52-1

Pozor kolesarji!

Mesto K 110-—

samo po K 80-—, z

„Torpedo“ prostim tekom po K 95-— prodajam za reklamo nova prvovrstna „štajerska graška kolesa“. Modeli 1910 z triletnim jamstvom, sveže, močne pneumatike po K 5-—, 6-—, 7-—; cevi po K 3-50, 4-—, 5-—. Vse potrebščine, popraviljanja, emajliranje in poniklanje po ceni! Pošilja se po povzetju. Obroke izključeni! Cenik zastoj in franko!

Tovarniška zaloga vožnih koles in šivalnih strojev

A. Weissberg, Dunaj II.

Untere Donaustrasse 23-III.

Pozor! 2476 5 Pozor!

Urinovo olje Sanitas

odlikovano najboljšje razkuževalno pleskanje proti nalezljivim boleznim, za stranišča itd.

Samoprodaja

Avgust Pust, Poljanska c. 7.

Ceniki s koledarjem zastoj in poštnine prosti. ! POZOR!

Kdor želi imeti dobro uro,

naj zahteva z znakom

„UNION“

ker te ure so najbolj trpežne

in natančne, dobe se pri

Fr. Cudnu

uraru in trgovcu v Ljubljani

delničar in zastopnik švicarskih tovarn „Union“ v

Bielu in Genovi.

700 Uhani, prstani, briljanti. (1)

Svetovnoznano najfinjšje blago po najnižjih cenah

Proda se iz proste roke 2496

hiša s trgovino

z mešanim blagom, gostilno, tobakarno in žganjarno; hiša je v jako dobrem stanu, leži ob državni cesti v prometnem kraju in je dobro obiskana. Le 10 minut oddaljena od železniške postaje na Tolminkem. Ponudbe na H. Skodnik, Gorica Via Campo santo 20.

Pozor!

Najnovejši in najfinjši

pletalni stroj

za jopice, nogavice itd. nudi vsakomur

dober in trajen zaslužek

Glavno zastop. in prodaja za Kranjsko, Primorsko itd.

Franc Kos, v Ljubljani, Sodna ulica 3

mehanična industrija pletanja modne konfekcije.

Prospekti in ceniki brezplačno.

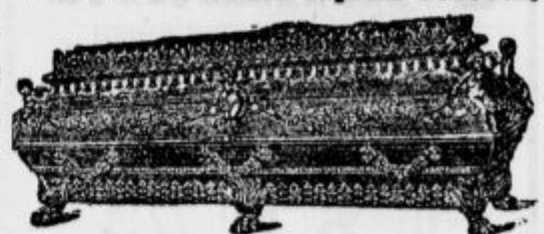
Prvi slovenski podrební zavod v Ljubljani, Prešernova ul. 44.

Prilaga pogrebe od najpriprostejše do najelegantnejše vrste v odprtih kakor tudi v s kristalom zaprtih vozovih.

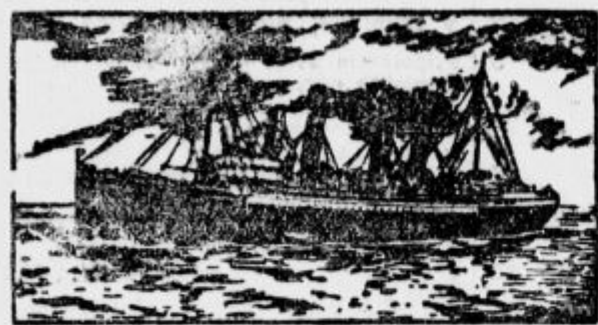
Ima bogato zalogo vseh potrebnih za mrliča, kakor: kovnaste in lepo okrasene lesene krste, čevlje, vence, umetne cvetlice. **Najnižje cene.**

Za slučaj potrebe se vlijudno priporočajo

Turk in brata Rojina.

Najcenejša vožnja v Ameriko.

E. Kristan

oblastveno koncesijonirana potovalna pisarna

za **Ameriko**

v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 41

5143 52-1

Najcenejša vožnja v Ameriko.

Ustanovljena 1847.

Ustanovljena 1847.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

za Ljubljano, Turjaški trg šte. 7. **Največja zaloga pohištva**

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, žimnati modroci, otroški vozički itd. **Najnižje cene.** 3091 52-1 **Najsolidnejše blago.**

Delniška glavica: 50 milijonov kron
Rezervni in varnostni sklad: 14 milijonov kron

Centrala v Pragi.

Ustanovljena l. 1868.

Podružnice v:

Brnu, Budjevicah, Iglavi, Krakovu, Lvovu, Moravski Ostravi, Olomucu, Pardubicah, Plznju, Prostějovu, Taboru, na Dunaju, L. Herrengasse 12

PODRUŽNICA ŽIVNOSTENSKE BANKE

Bančni prostori: **TRSTU** Menjalnica: Via S. Nicolo 30 Telefon št. 2157 Via Nuova 29

izvršuje vse bančne posle
obrestuje vloge na vložne knjižice po 4%
na tekočem računu po dogovoru.

Kupuje in prodaja vrednostne papirje, devize in valute. Daje predjeme na vrednostne papirje in blago. Dovoljuje stavbne in cerinške kredite. Daje promese za vsa žrebanja. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi. Oskrbuje inkaso na vseh tuzemskih in inozemskih trgih.

Sprejema borzna naročila

ter se rada vdeležuje s svojim kapitalom na dobrih in napredujočih industrijskih podjetjih.

Brzjavni naslov: Živnostenska Trst.

4552 8-1

Največja in najstarejša **tovarna lončenih pečij in raznih lončenih izdelkov**

Avg. Drelse v Ljubljani

Mnogokrat odlikovana.

Mnogokrat odlikovana

Priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v naročila na **štedilna ognjišča in peči**

preproste in najfinejše, izvršene v poljubnih modernih barvah in vzorcih najbolj strokovnjaški, solidno in trpežno po najnižjih cenah. Župniščem samostanom in šolam dovoljujem znaten popust. Ilustr. ceniki so na razpolago

Telefon 237.

Betonsko podjetje.

Telefon 237.

Tvornica umetnega kamena in marmorja

ZAJEC & HORN

izvršuje vsa v to stroko spadajoča kamnoseška dela, kot: stopnice, klepane in brušene, postamente, balustrade, ornamente za fašade, vrtno ograjo, bangerje, krasne nagrobne spomenike in okvirje, korita in žlebove, celi za kanale (6-100 cm premera), okvirje za stene v vodnjakih (Sternathov sistem) i. t. d.

Prevzema kanalizacije in fundamentiranje strojev.

Gospode duhovnike in stavbenike opozarjamo na Carralythov umetni marmor za obhajilno mizo, altarje, votivne table, obkladanje sten v cerkvah in vestibulih — lepota brez primere pri nizki ceni.

Xylolith je eden najboljših tlakov za cerkve in zakristije, za hodnike in kuhinje, delavnice in pisarne: tiha hoja, topel, higijeničen, brez špranj, neugorljiv, se lahko snazi; v poljubnih barvah, preprosto ali prav elegantno izvršen. — Tlakovanje cerkev in vož s cementno-mozelčnimi in hidravličnimi ploščami v raznih ličnih vzorcih. — Terrazzo tlakovit

Mesto drugih glaziranih plošč za obkladanje sten pri vodovodu, v kuhinji, v kopalnici, kakor tudi za fašade pri hišah priporočamo izredno lepo in ceno nadomestilo v celitu, ki je trd kot marmor, v raznih barvah.

Projektiranje in izvrševanje železobetonskih stavb: stropov, mostov, rezervarjev in celih daj na željo tudi strokovna mnenja. — V zalogi cement na debelo in drobno ter „izolirna masa“ zoper vlažnost zidov, na katero posebno opozarjamo. 771 1-1

Ljubljana, Dunajska cesta 73.

Ivan Dogan

mizarski mojster v Ljubljani

Dunajska cesta 19 (Medjatova hiša)

priporoča svojo bogato zalogo hišne opreme:

za spalne ter jedilne sobe in salone. Divane vsake vrste. Modroce, žimnice na peresih, podobe, ogledala, otročje vozičke itd. : : :

Naročila se točno izvršujejo. : : : Najcenejša zaloga. : : : Cenik s podobami zastoj in franko. 1539 1 Cene brez konkurence.

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz Ljubljane čez Antwerpen v New-York in čez Antwerpen v Boston.

je proga **rdeče zvezde „Red Star Line“.**

Na naših parnikih „Finland“, „Kronland“, „Vaderland“, „Zeeland“, „Lapland“, „Menomina“, „Maniton“, „Gothland“, „Marquette“ in „Samland“, kateri vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo med Antwerpom in New-Yorkom, so značajnost, izborna hrana, vlijudna postrežba in spalnice ponovem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena in traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec vožnjo čez Kanado, katera pa je izdatno cenjena kakor v New-York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc

v Ljubljani, Kolodvorske ulice odslej št. 26, od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno pri „Starem tiskarju“ 188 (52-1)

1842 Ustanovljeno leta 1842

Slikarja napisov stavbena in pohištvena pleskarja.

Velika zbirka dr. Schönfeldovih barv v : : : tubah za akademične slikarje. : : :

Električni obrat.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka

Brata Eberl, Ljubljana

Prodajalna in komptoir: Miklošičeva cesta št. 6.

Delavnica: Igriška ulica št. 8. - - Telefon št. 154.

1842 Ustanovljeno leta 1842

Zaloga čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hra- : : : stove pode, karbolinaja itd. : : :

Priporočava se tudi slavnemu občinstvu za vsa v najino stroko spadajoča dela v mestu in na deželi kot priznana rečno : : : in fino in po najnižjih cenah. : : :

Pohištvo vsake vrste
od najenostavnejših do najumetnejših.
Skladišče tapet, oboknic
in okenskih karnis, zaves
in preprog
Ustanovljeno leta 1857

: **Zavod za pohištvo in dekoracije** :
FRAN DOBERLET
Ljubljana, Frančiškanska ulica šte. 10

Velika izbira pohištve-
nega blaga itd.
Enostavne in razkošne ženitne
opreme v najsolidnejši izvršbi.
Uredba celih hotelov in
kopališč.
Telefon št. 97

Najcenejše
dežnike in
solnčnike
domačega izdelka
priporoča po najnižji ceni in najboljši kako-
vosti slavnemu občinstvu in preč. duhovščini
Josip Vidmar v Ljubljani
Pred Skofijo št. 19. Stari trg št. 4. Prešernova ulica št. 4.
3634 Popravila točno in ceno. 52 1

Ilustrovani ceniki zaslonj in franko.

Ilustrovani ceniki zaslonj in franko.

Marijin trg šte. 1.
Največja zaloga najfinjših
barv

za umetnike, od dr. Schönfelda & Co.
Fine oljate barve za študije, akvarelne trde in
tekoče, tempera barve v tubah, pastelne barve.
Raznobarna krede, zlate in raznobarne bronce.
Pristno in kovinsko zlato, srebro in aluminij
v listih. Stampiljske barve. Ogije za risanje.
Raznobarne tinte in tuši. Slikarsko platno in
papir. Paleta, škaliže za študije. Copiči za
umetnike, slikarje in pleskarje.

Najnovejši
slikarski vzorci in papir za vzorce po najnižji
ceni, najnovejše in moderne suhe, kemične
prstene in rudninske barve.

Priznana najboljša in najizdatnejša

oljate barve
za pleskarje, stavbne in pohištvene mizarje
in hišne posestnike itd., priporoča

Adolf Hauptmann
prva kranjska tovarna oljnatih barv,
firnežev, lakov in steklarskega kijeja.

Prodaja najboljšega mizarkega

lima
po najnižji ceni,

karbolineja
samo boljše vrste,

gipsa

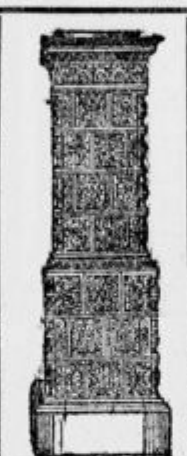
alabastra in stukaturnega za podo-
barje in zidarje. 52-1

Ustanovljeno 1882. Zahtevajte cenike.

610 52-1

Ustanovljeno leta 1900.
Odlikovan v:
Pariza 1900. Londonu 1900.
Tvrdka Fr. Iglič
Ljubljana, Mestni trg št. 11
priporoča največjo zalogo krasnih
nagrobni vencev
in trakov z napisi.
Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.
Cene brez konkurence.
V zalogi je vedno do 500 kosov od 2 K do 80 K
komad, tako da si vsakdo lahko izbere.

Najstarejša domača slovenska tovarna peči.
Ustanovljena leta 1888.
Založnik
ces. kralj.
avstrijskih
državnih
uradnikov
A. VEČAJ, LJUBLJANA
Trnovo, Opekarska cesta - Veliki strdon št. 9
priporoča vsem stavbnim podjetnikom in slav. občinstvu svojo veliko zalogo naj-
trpežnejših in sicer od najmodernejših prešanih in poljubno barvanih do najpri-
prostejših prstenih peči različnih vzorcev, kakor: renaissance, barok, gotske,
secesion itd., kakor tudi štedilnike in krušne peči domačega izdelka
po najnižjih cenah ter je v svoji stroki popolnoma izvežban.
Za samostane in župnišča znaten popust.
26-1 1222

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki
„Severonemškega Lloyd“ iz
BREMENA
v
NEW-YORK
s cesarskimi brzoparniki
Kronprinzessin Cäcilie
Kaiser Wilhelm II, Kron-
prinz Wilhelm, Kaiser Wil-
helm der Große.
Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.
Natančen in zanesljiv poduk in veljavne vožne listke za parnike gori nave-
denega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških že-
leznic dobite v Ljubljani edino-le pri 2886-58
Edvard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.
nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.
Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se tikajoča
pojasnita točno in brezplačno. Postrežba poštna, rečna in solidna.
Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Ariona
Utah, Wyoming, Nevada, Oregon, in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno
izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.
Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor:
Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Berite! :

!!! Pozor!

Velika zaloga juvelov, zlatnine,
srebrnine ter raznih ur.
Blago prve vrste
Točna postrežba
- Najnižje cene -

Lud. Černe
juvelir, trgovec z urami ter za-
prizeženi sodnijski cenilec.
Ljubljana, Wolfova ulica šte. 3.

Klobuke,
cilindre in čepice
v najnovejših faconah in velikih izberah
priporoča 147 52-1
Ivan Soklič.
Založnik c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.
Pod trančo št. 2. Postaja elek. železnice.

Najnižje cene
Največji izbor
Preobleke
Popravila
L. Mikusch
tovarna dežnikov
Ljubljana, Mestni trg 15.

Stambilije
vseh vrst za urade,
društva trgovce itd.
Anton Cerne
graver in izdelovatelj
kavčuk - štambiljev
LJUBLJANA,
Sv. Petra cesta št. 6.
Ceniki franko.

Tovarna za čevlje
F. L. P.
F. L. POPPER, Chrudim, Češko.
Izdelek nedosežen glede trpežnosti, elegance in priležnosti torej najboljši
izdelek monarhije, kar priznavajo vsi merodajni strokovnjaki. Naj torej nikogar
ne premotijo hvalisanja z drugih strani, vsak naj kupi le čevlje z znamko F. L. P.
Edina tovarna za Kranjsko:
ulija Štor, Ljubljana, Prešernova ul. 5.

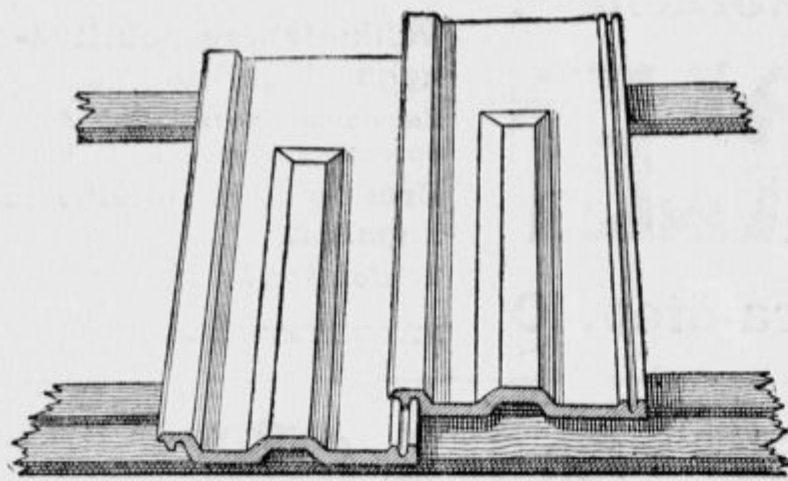

Znamka F. L. P.

Znamka F. L. P.

830 52-1

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana
tovarna zarezanih strešnikov ponudi v vsaki poljubni množini **patent. dvojno zarezani**

strešnik - zakrivač

s poševno obrezo in priveznim nastavkom „sistem Marzola“.

480

Brez odprtih navzgor!

Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanosti. Spretni zastopniki se iščejo.

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.

Carl Kronsteiner-jeve

trpežne, apnene

façadne barve

postavno zavarovane

v 50 vrstah od 24 v kg naprej.

Ze desetletja dobro preizkušene in so prekosile vsa ponarejanja. — Edino sredstvo za pleskanje za façade, ki so bile že pobarvane. 1166 (3-1)

Email-façadne barve, ki se ne odlučijo, in krijejo ob prvi potezi, torej nepotrebno pleskanje z drugo barvo, trde kot email, uporabne pomešane samo z mrzlo vodo. Antiseptične, proste strupa, luknjičave. Idealni plesk za notranje prostore, še nepobarvane façade, lesene zgradbe: kot kolibe, paviljone, ograje itd. Dobiva se v vseh vrstah, otroški za m² 5 vin. Cenik in prospekte zastoj in pošlino prosto.

CARL KRONSTEINER, Dunaj III, Hauptstrasse 120.

Zaloga: Brata Eberl, Ljubljana.

Ceno češko posteljno perje!

5 kg novo skublj. K 9-60, boljše K 12-—, beló kot puh mekko skubljeno K 15-—, K 24-—, snežnobelo kot puh mekko skubljeno K 30-—, K 36-—, Pošljite franko po povzetju. Zamena dovoljena proti povratni poštnine Benedit Sachsel, Lobes 159, pri Piznu, Češka. 2406 6-1

Sodi.

Več vrst sodov ima naprodaj **A. REPIČ**, sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo. 2323 52

Podpisana javlja slavnemu občinstvu, da ima v zalogi

brinjevo zrnje

Na morebitne naročbe izpod 1000 kg se ne ozira.

Pazin, 2. septembra 1910.

Ivancich Alojzija.

Privatno se temeljito

2557

poučujejo citre

po najboljši dunajski metodi »Umlauf«. Začetniki in taki, ki že igrajo, dame in gospodje, kakor tudi dijaki in šolska mladina od 10. leta dalje se smejo zanašati na gotov uspeh. Ponudbe naj se naslovijo pod šifro J. E. na upravo »Slovenca«.

Knjigarna in trgovina muzikalij

Kleinmayr & Bamberg

Ljubljana, Kongresni trg št. 2

2492

priporoča svojo

10-1

popolno zalogo

na tujakšnih in zunanjih učnih zavodih uvedenih

šolskih knjig

v predpisanih izdajah po najnižjih cenah.

Izkazi učnih knjig se oddajajo zastoj.

Cerkvena slikana okna

v pravem slogu, umetno in navadno izvršena izdeluje specialist **Maks Tušek** stavbni in umetni v tej stroki steklar, Sv. Petra nasip št. 7 v Ljubljani. Skice ter proračune na željo.

Valični mlin v Domžalah

2590

I. Bončar, Ljubljana

Centralna pisarna in skladišče: Vegova ul. 6.

Telefon interurb. št. 129.

Telefon interurb. št. 129.

Priporoča pšenično moko izvorsne kakovosti, otrobe in druge mlevske izdelke.

Zastopstvo in zaloga v Gorici: Peter Gruden & Komp., Stolni trg 9.

Kamnoseški izdelki iz marmorja za cerkvene in pohištvene oprave, spominki iz marmorja, granita ali sijena, apno živo in ugašeno se dobi pri

Alojziju Vodniku

kamenarskem mojstru

:: Ljubljana ::

Kolodvorska

::: ulica :::

Daje po

4¹/₂ 0/0

UZAJEMNO PODPORNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

KONGRESNI TRG 19 registrovana zadruga z omejenim poroštvom KONGRESNI TRG 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4¹/₂ 0/0 brez odbitka, tako, da dobi vlagatelj od vsakih vložnih 100 K čistih 4 K 50 v na leto. Rent davek plačuje društvo samo. Druge hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Daje tudi svojim članom predujme na osebni kredit, vračljive v 7¹/₂ letih (90 mesecih ali 390 tednih) v tedenskih, ozir. mesečnih obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menice

Dr. Fr. Dolšak l. r.,
zdravnik v Ljubljani, podpredsednik,

Prelat A. Kalan l. r.,
predsednik,

Kanonik I. Sušnik l. r.,
podpredsednik,